KUHMO

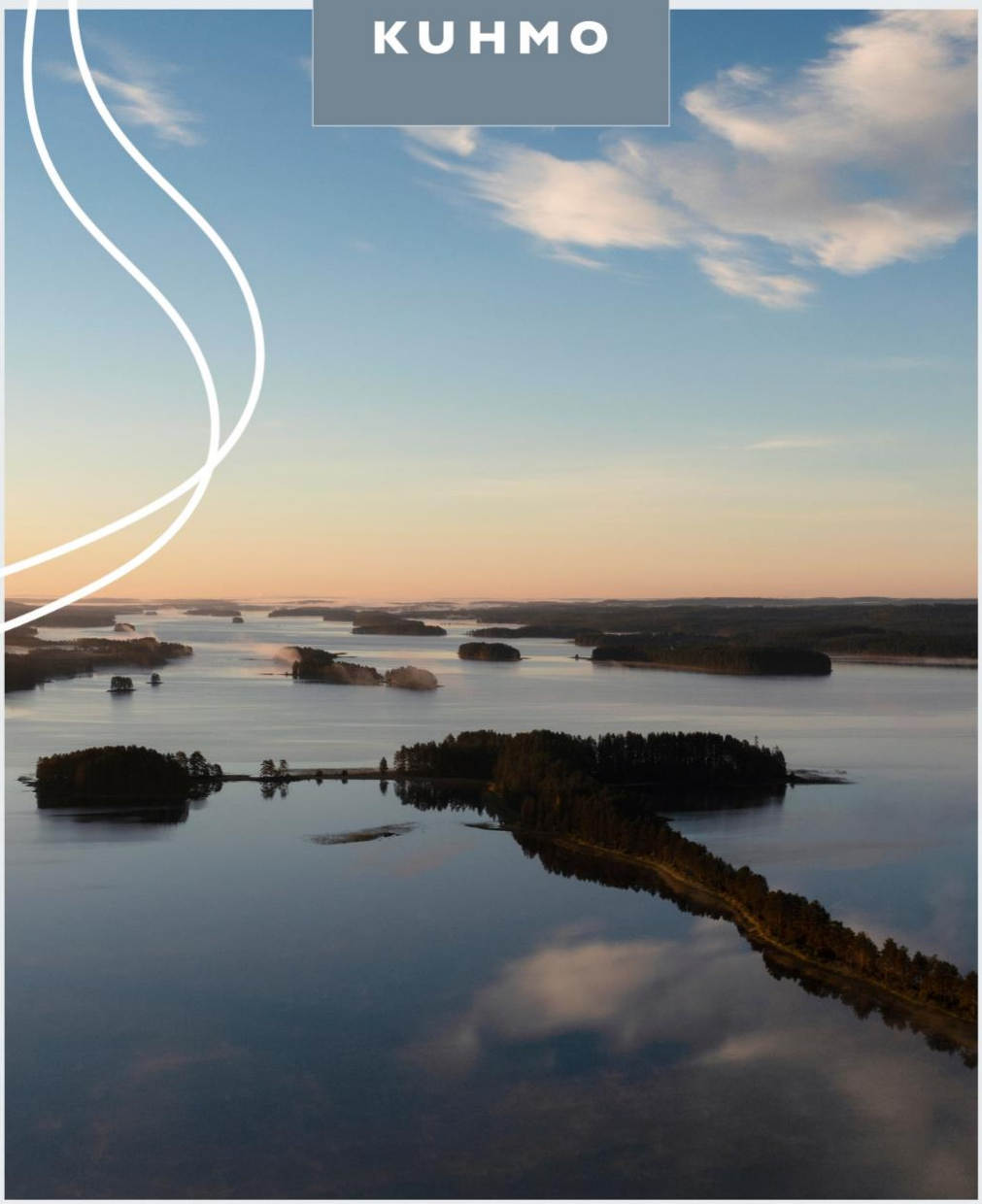

KUHMON KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2022

TOIMINTAKERTOMUS 2022

Sisällys

I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 6

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus 6

1.2 Kaupungin hallinto 8

1.3 Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys 9

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys 9

1.3.2 Talouden kehitys Kuhmossa 11

1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta 23

1.4 Muutokset kaupungin toiminnoissa 25

1.5 Kaupungin henkilöstö 31.12.2022 28

1.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista 30

2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 36

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen 36

2.2 Toiminnan rahoitus 37

2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset 38

2.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot (ulkoiset erät) 39

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 40

3.1 Konsernirakenne ja sisältö 40

3.2 Konsernin tunnusluvut 41

3.3 Kuhmon kaupunkikonsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet 42

3.4 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 59

3.5 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 60

3.6 Konsernitase ja sen tunnusluvut 61

4 TILIKAUDEN TULOS 62

4.1 Tilikauden tuloksen käsittely 62

5 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN 63

5.1 Kuhmon kaupunkistrategia 63

5.2 Toiminnan painopistealueet ja strategiset tavoitteet ... 63

5.3 Strategiset mittarit ... 64

5.4 Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki ... 65

5.5 Investointien toteutuminen ... 68

5.7 Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen ... 72

5.7.1 Keskushallinto ... 72

5.7.2 Vetovoimaisuuden palvelualue ... 81

5.7.3 Työllisyyden edistämisen palvelualue ... 87

5.7.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue ... 91

5.7.5 Kaupunkiympäristön palvelualue ... 98

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT ... 105

6.1 Tuloslaskelma ... 105

6.2 Rahoituslaskelma ... 106

6.3 Tase ... 107

6.4 Konsernituloslaskelma ... 108

6.5 Konsernin rahoituslaskelma ... 109

6.6 Konsernitase ... 110

7 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 111

7.1 Jaksotus- ja arvostusperiaatteet sekä menetelmät ... 111

7.2 Tuloslaskelman liitetiedot ... 112

7.2.1 Toimintatuotot (ulkoiset) ... 112

7.2.2 Verotulot ... 112

7.2.3 Valtionosuudet ... 112

7.2.4 Palvelujen ostot ... 112

7.2.5 Valtuustoryhmille annetut tuet ... 113

7.2.6 Suunnitelmanmukaisten poistojen perustelut ... 114

7.2.7 Keskeisimmät poistot ja investoinnit vuosina 2018-2022 ... 115

7.2.8 Pakollisten varausten muutokset ... 115

7.2.9 Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot ... 116

7.2.10 Rahoitustuotot ja -kulut 116

7.2.11 Satunnaiset erät 116

7.2.12 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely 116

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot 117

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot 117

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot 121

7.4 Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot 125

7.4.1 Vastuusitoumukset 125

7.4.2 Henkilöstöä koskevat liitetiedot 127

7.4.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat erittelyt 128

7.4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt 129

7.4.5 Arvonlisäveron palautusvastuut 129

7.4.6 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän maksuosuus 129

8 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 130

8.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet 130

8.2 Konsernin oma pääoma 131

8.3 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät 132

8.4 Konsernin toimintatuotot (ulkoiset) 132

8.5 Konsernin satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely 133

8.6 Konsernin henkilöstöä koskevat liitetiedot 134

9 ERÄITÄ KÄSITTEITÄ 135

10 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2022 137

11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS 138

12 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ 139

I OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Venäjän hyökkäysota Ukrainaan aiheutti ja aiheuttaa edelleen suurta epävarmuutta maailmanlaajuisesti. Nyt sotaa on käyty yli vuosi. Kuhmon kaupunginvaltuusto päätti huhtikuussa 2022 tilapäisen suojelun tarjoamisesta Ukrainasta paenneille. Kaupunginvaltuusto päätti, että ns. kuntamallin sopimus voidaan solmia kattamaan 50 henkilön palvelut ja kaupunginvaltuusto antoi toimivaltuuden kaupunginhallitukselle kasvattaa sopimuksen piiriin tulevien määrää yhteensä 100 henkilöön. Kuntamallin sopimuksen alla on ollut viime vuona keskimäärin kahdeksan ukrainalaista.

Viime vuoden loppu jää historiankirjoihin sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien lopettaessa toimintansa. Sote-uudistuksen lainsäädäntö saatiin valmiiksi ja hyvinvointialueet aloittivat toimintansa kuluvan vuoden alussa. Kuhmossa muutos tarkoitti sitä, että jatkossa kaupungin budjetissa ei ole lainkaan sote-menoja ja valtuusto ei enää valitse edustajia sote-kuntayhtymän valtuustoon. Kaksi kaupungin työntekijää siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen. Kaupungille kuitenkin jää merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisessä.

Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa vuoden alusta, jää kunnille merkittävä kiinteistö-, korko- ja rahoitusriski sote- ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyen. Kaupunki omistaa kiinteistöt, mutta HVA käyttää niitä valtion määräämällä vuokratasolla. Uudesta Kuhmon sote-asemasta odotamme ratkaisua kuluvan vuoden aikana HVA:n järjestämissuunnitelman myötä. Tulevaisuuden suurimpana suunniteltuna investointikohteena on uusi uimahalli. Paineita hyvään taloudenpitoon tuo Kuhmon kaupungin suuri velkaantuneisuus, ovathan viimeisen kuuden vuoden aikana tehdyt investoinnit ovat olleet varsin mittavia, esimerkiksi hoivakoti ja uusi puukoulu. Kuhmon tavoitteena tulee taseen tasapainon lisäksi olla myös kaupungin lainakannan kasvun taittaminen ja lyhentäminen. Talouden ennustaminen on erittäin vaikeaa tilanteessa, jossa Venäjä luo toiminnallaan suurta epävarmuutta ja lainojen korot ovat nousseet rajusti. Kaupungin tulee pidättäytyä kaikista ylimääräisistä menoista - tarkan euron taloudenpitoa on syytä noudattaa jatkossakin.

Valtakunnallisesti kuntatalous oli vuonna 2022 juuri ja juuri tasapainossa. Noin 300 miljoonan euron alijäämään asettunut toiminnan ja investointien rahavirta ja muut kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvioiden tunnusluvut vuodelta 2022 julkistettiin helmikuun alussa. Tilikauden tulos ylsi 1,3 (1,5 vuonna 2021) miljardiin euroon, mutta oli negatiivinen noin 90 kunnassa.

Kuntien energiakulut, muun muassa sähkö ja lämmitys, nousivat viime vuonna rajusti. Energiakulut lisääntyivät edellisvuodesta noin 8 % ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuonna noin miljardin euron kulut. Hintatason nousu tulee välittymään ruuan, ostopalvelujen ja esimerkiksi korkojen kustannuksiin vielä pitkään ja monet kuntalaiset ovat vaikeassa tilanteessa rajusti kohonneiden hintojen takia. Vuonna 2022 kuntien kustannusten nousu Venäjän sotatoimien vuoksi pysyi kuitenkin melko maltillisena. Kuhmon kaupungin lainojen korkosuojaus on hyvällä tasolla.

Kuhmon kaupungin talous oli myös viime vuonna tasapainossa. Tilinpäätöksen tulos oli 2,1 M€ ylijäämäinen ja kaupungilla on tilinpäätöshetkellä kertynyttä ylijäämää yhteensä 5,2 M€. Talousarviovaiheessa kaupungin tulos vuodelle 2022 näytti -252 tuhatta euroa alijäämää. Lähtökohtatilanteesta etumerkki muuttui siis plus -merkkiseksi, joten viime vuoden talouden toteutumiseen voimme olla hyvinkin tyytyväisiä.

Verotulot olivat 32,1 M€ ja ne toteutuivat 2 M€ budjetoitua paremmin. Valtionosuudet olivat 32,2 M€ ja ne toteutuivat lähes budjetoidusti. Muut rahoituskulut olivat -1,6 M€, jossa rahoitusarvopapereiden markkina-arvon laskua oli noin -1,2 M€. Viime vuoden tulokseen vaikuttivat Kainuun soten ylijäämän palautus 1,03 M€, kalliin hoidon tasausrahaston purkaminen 133,3 T€, Kainuun Työterveys liikelaitoksen pääoman palauttaminen 80 T€, Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkeiden myyntivoitto 456 T€

sekä Kainuun pelastuslaitoksen palautus 99 T€. Kuhmon VesiEnergia Oy:n ja Kiinteistö Oy Kuhmon terva-asuntojen osinkojen osuus oli yhteensä 200 T€. Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy:n osakkeiden sekä lainasaamisten alaskirjausten vaikutus oli yhteensä -362 T€.

Ateria- ja puhauspalvelujen yhtiöittämiseen liittyen talousarvio oli tarkoitus avata alkuvuodesta. Palvelun toteuttamistavasta ei ole tilinpäätöksen valmistumiseen mennessä saatu lopullista ratkaisua ja näillä näkyminen ratkaisu viedään käytäntöön vasta elokuulla. Hyvinvointialueen kanta on, että yhteistä ns. in-house yhtiötä ei perusteta.

Suurimpana investointikohteena olivat Tuupalan yläkoulun sekä Satumetsän päiväkodin muutostyöt. Kuusenkuiskeen päiväkodissa tehtiin korjaustöitä. Loppuvuodesta päätettiin, että Puisen Soteaseman kehittämishanke lopetetaan tammikuun 2023 loppuun mennessä. Kunnallistekniikan merkittäviä investointikohteita olivat kadun rakentaminen Mäntymäen yrityspuiston alueella sekä kevyenliikenteenväylän rakentamien Saharannan tien jatkeeksi. Myös katujen saneerausta tehtiin.

Kainuun seudun työllisyyden kuntakokeilun toiminnot Kuhmossa ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että vuoteen 2021 verrattuna Kuhmon kaupunki maksoi vuonna 2022 yli 30 % vähemmän KELA:n passiivityömarkkinatukimaksuja, euromääräisesti mainitut maksut vähenivät vuodesta 2021 vuoteen 2022 noin 182.000 €. Kaupungin isot panostukset pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseen ovat tuoneet tulosta. Tällä on ollut vaikutusta paitsi talouteen myös monen kuhmolaisen hyvinvointiin.

Varhaiskasvatuksen uusi hallintomalli otettiin käyttöön 1.8.2022 ja malli osoittautunut hyväksi ja toimivaksi.

Korona-pandemian jäljiltä viime vuosi oli suhteellisen normaali ja viime kesän isot tapahtumat saatiin pidettyä melko lailla entiseen tapaan. Ensimmäisenä Suomessa Kuhmo tuli valituksi suomalais-ugrilaiseksi kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2023. Viime vuoden puolella valmistui visitkuhmo.fi -sivusto, Kalevalan alueelle saatiin uusi talvisotamuseon diginäyttely ja kylille suunnattiin uusi kyläkahvit -kierros.

Esitän kiitoksen viime vuodesta kaupungin työntekijöille ja poliittisille päättäjille. Kiitos vuodesta 2022 kuuluu myös kaupungin asukkaille, vapaa-ajan asukkaille ja yrittäjille. Koen Kuhmon hyvin yhteisöllisenä paikkakuntana ja yhteisössä on voimaa.

Kuhmossa 23.3.2023

Juhana Juntunen, vt. kaupunginjohtaja

1.2 Kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuuston valitsemat toimielimet	Kv23.8.2021
Valtuuston vaalilautakunta	
Tarkastuslautakunta	2021-2023
Kaupunginhallitus	2021-2023
Keskusvaalilautakunta	2021-2023
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	2021-2023
Elinvoimavaliokunta	2021-2023
Teknisen lautakunnan valvontajaosto	
Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	2021-2023
Tutkimusrahaston johtokunta	
	2021-2023
Edustajat	
Kainuun alueellinen pelastuslautakunta	
Kainuun Liitto -kuntayhtymä, yhtymävaltuusto	
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon ky, yhtymävaltuusto	
Kiinteistötoimitusten uskotut miehet	
Käräjäoikeuden lautamiehet	
Oulun Poliisilaitoksen neuvottelukunta	
Suomen Kuntaliiton kuntapäivät	
Kaupunginvaltuusto	
KD	1
Kesk.	13
Kok.	3
PS	6
Sdp	2
Vas.	1
Vihr.	1
Yhteensä	27
Kaupunginvaltuuston pj.	Tuomas Kettunen
Kaupunginvaltuuston I vpj.	Antti Komulainen
Kaupunginvaltuuston II vpj.	Riikka Seppänen
Kaupunginhallitus	
Kesk.	4
Kok.	1
PS	2
Vas.	1
KD	1
Sdp	0
Vihr.	0
Kaupunginhallituksen pj.	Heikki Huotari
Kaupunginhallituksen I vpj.	Mikko Polvinen
Kaupunginhallituksen II vpj.	Eija Komulainen
Kaupunginhallitus, esittelijä, kaupunginjohtaja	Tytti Määttä

1.3 Yleinen taloudellinen tilanne ja Kuhmon taloudellinen kehitys

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys ja kuntatalouden kehitys

Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalouden elpyessä vuoden 2021 koronakriisin notkahduksesta Venäjä aloitti helmikuussa 2022 laajamittaisen hyökkäyksen Ukrainaan, mikä muutti talouden kehityskuvaa ja näkymiä eteenkin Euroopassa merkittävästi. Inflaatio, korkojen nousu ja yleisen epävarmuuden kasvu painavat Euroopan talouden taantumaan vuoden 2023 alkuneljänneksellä. (VM julkaisu 2022:82). Suomen Pankin (tiedote 16.12.2022) ennusteen mukaan BKT supistuu 0,5 %.

Taulukko: Kansantalouden keskeisiä tunnuslukuja
(Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2022, VM Kansantalousosasto 20.12.2022)

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
BKT markkinahintaan, määrän muutos ,%	-2,20	3,00	1,90	-0,20	1,20	1,4
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,30	2,20	7,00	4,00	1,90	1,7
Työttömyysaste, %	7,70	7,70	6,80	7,00	6,90	6,7
Työllisyysaste, %	70,70	72,30	74,20	73,90	74,10	74,4
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,40	-0,50	0,30	2,90	2,90	2,8
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,20	-0,10	1,70	2,90	3,10	3,4
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa bkt:een, %	74,80	72,40	71,70	73,40	74,90	76,2

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan BKT:n arvioidaan supistuvan 0,20 % vuonna 2023. Yksityinen kulutus vähenee, kun hintojen nopea nousu heikentää kotitalouksien reaalisia käytettävissä olevia tuloja. BKT:n kasvu toipuu vuonna 2024 1,2 prosenttiin, kun inflaatio hidastuu ja tulojen kasvu nopeutuu. Vuoden 2023 työllisyyden lievästä laskusta huolimatta työllisyystilanne säilyy hyvänä ja työllisyysaste nousee vuoteen 2025 mennessä 74,4 prosenttiin. Vuosina 2025–2027 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 prosenttia vuosittain. (Lähde: Taloudellinen katsaus Talvi 2022, VM 22.12.2022)

Kuntatalouden kehitys

Taulukko: Kuntatalouden kehitys vuoteen 2026, mrd. euroa (käyvin hinnoin)
(Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, VM20.9.2022)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Toimintakate	**-29,8**	**-30,6**	**-31,5**	**-33,1**	**-12,8**	**-13,3**	**-13,8**	**-14,4**
Verotulot	23,0	23,9	25,5	26,5	14,2	13,3	13,7	14,2
Valtionosuudet	8,7	11,1	10,1	10,8	3,8	3,9	4,0	4,1
Rahoitustutot ja -kulut, netto	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Vuosikate	**2,3**	**4,7**	**4,6**	**4,6**	**5,5**	**4,2**	**4,1**	**4,1**
Poistot	-2,9	-3,1	-3,1	-3,2	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
Satunnaiset erät, netto	0,4	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Tilikauden tulos	**-0,2**	**1,7**	**1,6**	**1,5**	**2,7**	**1,3**	**1,1**	**1,0**
Tulorahoituksen korjauserät	-0,9	-0,5	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8
Tulorahoitus, netto	**1,8**	**4,3**	**4,0**	**3,9**	**4,8**	**3,6**	**3,5**	**3,4**
Investoinnit, netto	-4,0	-4,7	-4,1	-3,7	-3,6	-3,8	-3,9	-4,1
Rahoitusjäämä (1	**-2,2**	**-0,4**	**-0,2**	**0,2**	**1,2**	**-0,2**	**-0,5**	**-0,7**
Lainakanta	21,9	23,4	24,2	24,8	18,8	19,3	20,1	21,1
Rahavarat	6,3	7,9	8,1	7,9	7,6	7,6	7,6	7,6

1) Rahoitusjäämä = Toiminnan ja investointien rahavirta= Tulorahoitus + investoinnit, netto
Tulorahoitus = Vuosikate + satunnaiset erät, netto + tulorahoituksen korjauserät

Kuntatalousvuosi 2022 vahva vain paperilla – taustalla poikkeustekijöitä

Kuntatalous on vuoden 2022 jäljiltä juuri ja juuri tasapainossa. Vanhan kuntatalouden viimeisenä vuonna investoinnit huomioiva rahoitusjäämä oli 300 miljoonaa euroa alijäämäinen. Ilman HKL:n yhtiöittämistä rahoitusjäämä olisi pudonnut vielä 500 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksen ennakkotietojen mukaan kuntien menot kasvoivat ripeästi, kuntien talous eriytyy vauhdilla ja hyvää tulosta selittävät lähinnä poikkeukselliset, kertaluonteiset tekijät. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos heikkeni hieman suhteessa aikaisempiin kahteen vuoteen, mutta säilyi yhä vahvalla tasolla. Tulos nousi 1,3 miljardiin euroon hyvien verotulojen ja poikkeuserien vuoksi. Kertaluonteisia kuntien tulosta parantavia tekijöitä olivat sote-kiinteistöistä saadut myyntivoitot, lähes 900 miljoonaa euroa. Huolta aiheuttaa menojen kasvu 5 prosentilla ja kulukehitys todennäköisesti kasvaa edelleen ennakkoarvioista, sillä luvut eivät sisällä kaikkia sotekuntayhtymien laskutuksia. Koronasta aiheutuviin kustannuksiin kunnat ovat saaneet kompensaatiota.

Tilikauden tulosta ei kuitenkaan yksistään voi käyttää kuntatalouden tasapainon mittarina.

Tilinpäätöksissä näkyy ripeä talouskasvu ja vuotta vauhdittanut odotettua vahvempi työllisyyskehitys. Nämä näkyivät kuntien taloudessa kasvaneina verotuottoina. Yhteisöveron tuotto kasvoi viime vuonna peräti 7 prosenttia, kunnallisvero 5 prosenttia ja kiinteistöverokin yli 6 prosenttia. Kuntakentän taloudellinen eriytyminen kiihtyi viime vuonna edelleen tilikauden tuloksen ollessa negatiivinen noin 90 kunnassa. Vuosikate yli 100 000 asukkaan kunnissa säilyi lähes ennallaan ja suurin pudotus oli 40 000 – 100 000 asukkaan kuntakokoryhmässä. Kuntien talous eriytyi myös alueellisesti, kun vahvimmat tulokset tehtiin muutamassa kaupungissa, muun kuntakentän ollessa nollan tuntumassa tai miinuksella kuten Kymenlaaksossa ja Pohjois-Karjalassa. Eriytyminen näkyi myös investointien ja velkaantumisen suhteen. Investointimenot ja lainakanta pysyivät suurimmissa kunnissa lähes aikaisempien vuosien tasolla. Lainakanta väheni 188 kunnassa ja syömävelkaa kunnissa otettiin vain noin 12 miljoonaa euroa.

Viime vuosi oli poikkeuksellinen hyvin monella tapaa, sillä sitä hämmensi korona, sota Ukrainassa sekä sote-valmistautumien. Kaikki Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset eivät välittyneet kuntatalouteen voimallisesti vielä 2022. Energiakustannukset nousivat 8 prosenttia, ja aiheuttivat kuntatalouteen viime vuodelle noin miljardin euron kulut. Hintojen nousu välittyy ruoan hintaan sekä ostopalvelu- ja korkokustannuksiin vielä pitkään. Yleinen korkotason nousu ei näy vielä kuntien korkokuluissa kuntien korkean suojausasteen vuoksi. Voimakkaimmin tilinpäätösarvioita heilauttivat kuitenkin poikkeukselliset myyntivoitot muun muassa sote-kiinteistöissä. Satunnaiset erät vähenevät tulevina vuosina ja niiden mukaan sote-paineet, joten tulevina vuosina kuntien talous ja palvelujen järjestäminen on ennustettavampaa. Lähde: Punakallio Minna, pääekonomisti, Kuntaliitto

Taloustilanteen taustalukuja

Kuntien tilinpäätösarvio 2022 mukaan vuosikate heikkeni -11,6 prosenttia, mutta kattoi edelleen poistot. Toimintakate heikkeni -7,4 prosenttia. Toimintakulut kasvoivat +5 prosenttia tuottojen laskiessa -1,9 prosenttia. Verotulot kasvoivat 5,3 prosenttia ja valtionosuudet 6,5 prosenttia. Omaisuuden myyntitulot kasvoivat 100 prosenttia ja paransivat tulosta lähes 900 miljoonalla eurolla, kasvua edellisvuodesta 200 miljoonaa euroa. Ilman myyntivoittoja tulos olisi ollut noin 400 miljoonaa. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta kasvoi 230 miljardia euroa vuonna 2022.

Toimintakulujen kasvu vuonna 2022 jakaantui seuraavasti: palkat ja palkkiot 2 prosenttia ja henkilöstösivukulut 1,2 prosenttia. Vastaavasti palvelujen ostoissa kasvua oli 12 prosenttia ja aineissa ja tarvikkeissa 1,4 prosenttia. Kuntien lainakannan keskikorko oli hieman vajaa yksi prosentti.

Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarvion 2022 mukaan kuntien investointimenot kasvoivat +4,7 prosenttia (-4 141 m€) ja toiminnan ja investointien rahavirta kasvoi +577 miljoonaa euroa. Rahavarat kasvoivat 7 prosenttia (6 949 m€). Lainakanta pieneni 2,9 prosenttia ollen 18 537 miljoonaa euroa. Lähde: Kuntaliitto, Tilinpäätösarviot 2022 julkistus Mikko Mehtonen

Toimintakulujen kasvuun vaikutti muun muassa väestön ikärakenteen muutoksen aiheuttama perus-palveluiden palvelutarve, hallituksen tekemät tehtävälaajennukset sekä koronapandemian rajoitustoi-mien, ennaltaehkäisemisen, testauksen ja tautitapausten hoito. Lisäksi Ukrainasta sotaa pakenevien henkilöidenpalvelujen järjestäminen lisäsi kuntien kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa.

Toimintatuottojen laskua selittää valtion koronatuen avustussumman pieneneminen edellisvuodesta -65 prosentilla. Varhaiskasvatusmaksujen aleneminen 1.8.2021 alkaen pienensi maksutuottoja vuonna 2022.

Verotulojen kasvuun vaikutti työllisyyden paraneminen ja sitä kautta palkkasumman kasvu edellisvuo-desta +6,5 prosenttia. Vuonna 2022 tuloveroprosenttia korotti 16 kuntaa ja laski 12 kuntaa. Veropro-senttimuutokset vähensivät kunnallisveron tuottoa noin -20 miljoonaa euroa ja veroperustemuutokset noin -230 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 koronatuen häntiä (yhteisöveron jako-osuuden korotus) jäi vuodelle 2022 +220 miljoonaa euroa. Yhteisöveroa lisäsi varhaiskasvatusmaksujen alennuksen kom-pensointi ja sen vaikutus vuodelle 2022 oli noin +90 miljoonaa euroa. Rakennuskustannusindeksin nousu ja siitä aiheutunut rakennusten jälleenhankinta-arvojen korotus nostivat kiinteistöveron vero-tusarvoja. Kiinteistöveroprosenttien muutosten vaikutus verotuloon oli hyvin pieni.

Valtionosuuksien kustannustenajon tarkistuksesta aiheutui -564 miljoonan euron leikkaus ja lisäksi erillinen +246 miljoonan euron korotus. Kiky-vähennys, -234 miljoonaa euroa, muutettiin pysyväksi leikkaukseksi. Tehtävien laajennukset lisäsivät valtionosuutta +120 miljoonaa euroa ja peruspalvelujen valtionosuuden indeksitarkistus (2,5 %) +188 miljoonaa euroa. Verotulojen menetystä kompensoitiin +300 miljoonalla eurolla.

Kuntien koronatuki vuonna 2022 oli yhteensä +770 miljoonaa euroa, ja valtaosa tuesta oli STM:n kaut-ta myönnettyä terveysturvallisuuden valtionosuutta. Koronatukitoimia kohdennettiin vähäisessä mää-rin opetus- ja kulttuuritoimeen sekä suurten kaupunkiseutujen joukkoliikennetukeen. Lähde: Kuntaliitto, Valtiokonttori, VM 6.2.2023

1.3.2 Talouden kehitys Kuhmossa

Kuvio: Liikevaihdon ja palkkasumman trendivertailu Kuhmon kaupungissa

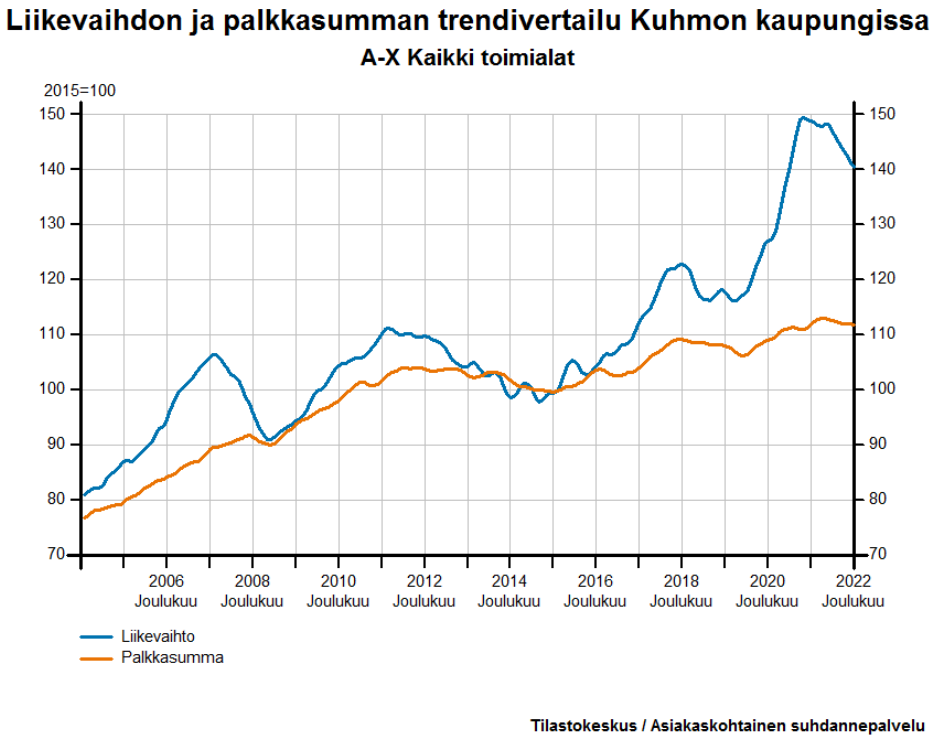

Kuvio: Väestökehitys Kuhmossa

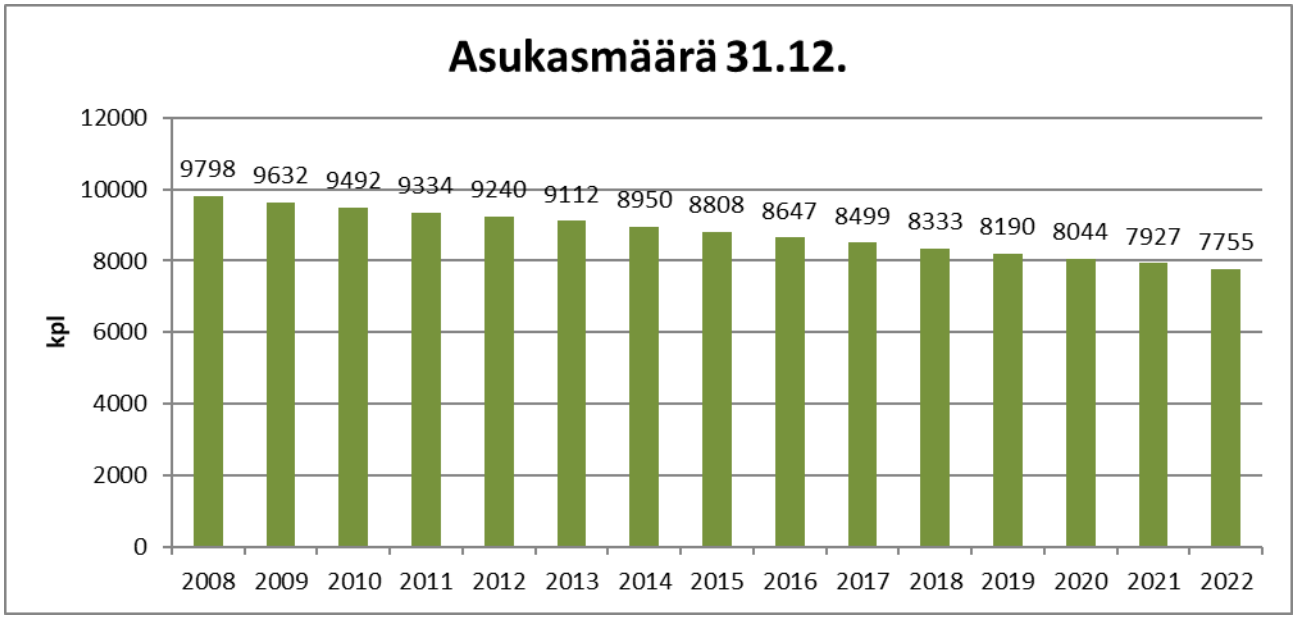

Taulukko: Kuhmon väestörakenne ikäryhmittäin
Lähde: Tilastokeskus, Väestörakenteen ennakkotiedot alueittain, 31.12. (ennuste 2021)

Vuosi	Väestö	Muutos kpl (vrt edell. v)	Muutos %	Ikäjakauma 0-4 v	%	5 - 19 v	%	20 - 64 v	%	65 -	%
2010	9492	-144	-1,5	379	3,99	1352	14,24	5367	56,54	2394	25,22
2016	8647	-159	-1,8	264	3,05	1127	13,03	4467	51,66	2789	32,25
2017	8499	-148	-1,7	241	2,84	1099	12,93	4304	50,64	2855	33,59
2018	8333	-166	-1,96	233	2,80	1047	12,57	4148	49,78	2902	34,83
2019	8190	-143	-1,72	224	2,73	1023	12,49	3952	48,85	2991	36,52
2020	8044	-146	-1,78	202	2,51	987	12,27	3829	47,60	3026	27,62
2021	7927	-117	-1,45	190	2,40	979	12,35	3736	47,13	3022	38,12
2022	7755	-172	-2,17	189	2,44	928	11,97	3584	46,22	3051	39,34

Taulukko: Väestömuutostekijöitä Kuhmossa
Lähde Tilastokeskus, väestömuutoksen ennakkotiedot

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Elävänä syntyneet						
Q1	10	9	16	10	8	9
Q2	13	5	2	4	11	12
Q3	8	10	13	8	6	12
Q4	13	12	5	11	4	9
YHT	**44**	**36**	**36**	**33**	**29**	**42**
Kuolleet						
Q1	30	40	34	41	41	41
Q2	30	42	34	37	44	52
Q3	33	33	38	39	43	37
Q4	36	35	26	43	40	36
YHT	**129**	**150**	**132**	**160**	**168**	**166**
Luonnoll. Väestökeh.						
Q1	-20	-31	-18	-31	-33	-32
Q2	-17	-37	-32	-33	-33	-40
Q3	-25	-23	-25	-31	-37	-25
Q4	-23	-23	-21	-32	-36	-27
YHT	**-85**	**-114**	**-96**	**-127**	**-139**	**-124**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Kuntien väl. tulomuutto						
Q1	37	49	49	48	57	37
Q2	50	53	63	68	73	60
Q3	66	71	51	56	73	63
Q4	54	62	38	56	56	45
YHT	**207**	**235**	**201**	**228**	**259**	**205**
Kuntien väl. lähtömuutto						
Q1	43	41	37	43	44	72
Q2	58	68	67	55	41	34
Q3	123	116	96	113	110	102
Q4	62	71	56	47	57	64
YHT	**286**	**296**	**256**	**258**	**252**	**272**
Kuntien väl. nettomuutto						
Q1	-6	8	12	5	13	-35
Q2	-8	-15	-4	13	32	26
Q3	-57	-45	-45	-57	-37	-39
Q4	-8	-9	-18	9	-1	-19
YHT	**-79**	**-61**	**-55**	**-30**	**7**	**-67**

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Maahan muutto						
Q1	0	6	4	4	4	2
Q2	6	0	3	2	6	2
Q3	5	2	5	8	4	4
Q4	1	6	6	3	4	6
YHT	**12**	**14**	**18**	**17**	**18**	**14**
Maasta muutto						
Q1	1	1	1	0	0	0
Q2	0	1	1	0	1	0
Q3	0	2	2	3	0	0
Q4	0	1	1	3	0	1
YHT	**1**	**5**	**5**	**6**	**1**	**1**

Taulukko: Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat TE-toimistossa kunnittain/Kainuu
Lähde: Työllisyyskatsaus Kainuu, joulukuu 2022

	Joulu 2022	Marras 2022	Joulu 2021	Muutos Joulu 2022 Joulu 2021		Työttömistä työnhakijoista lomautetut	Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta	Joulu 2022	Marras 2022	Joulu 2021	Muutos Joulu 2022 Joulu 2021	
Kunta	Työttömät työnhakijat				%		%	Avoimet työpaikat				%
Hyrynsalmi	99	94	100	-1	-1	...	12,1	10	...	18	-8	-44
Kajaani	1 596	1 403	1 745	-149	-9	153	9,6	817	429	780	37	5
Kuhmo	377	348	399	-22	-6	57	11,9	37	37	73	-36	-49
Paltamo	155	127	168	-13	-8	30	12,1	5	10	19	-14	-74
Puolanka	181	147	149	32	21	19	19,3	10	8	22	-12	-55
Ristijärvi	43	44	58	-15	-26	...	8,7	6	...	5	1	20
Sotkamo	287	240	318	-31	-10	51	6,2	158	114	124	34	27
Suomussalmi	344	307	398	-54	-14	31	11,8	29	17	42	-13	-31
Kainuu	3 082	2 710	3 335	-253	-8	353	10,0	1 072	625	1 083	-11	-1

Kuvio: Työttömyysasteen kehitys Kuhmossa 2013 - 2022

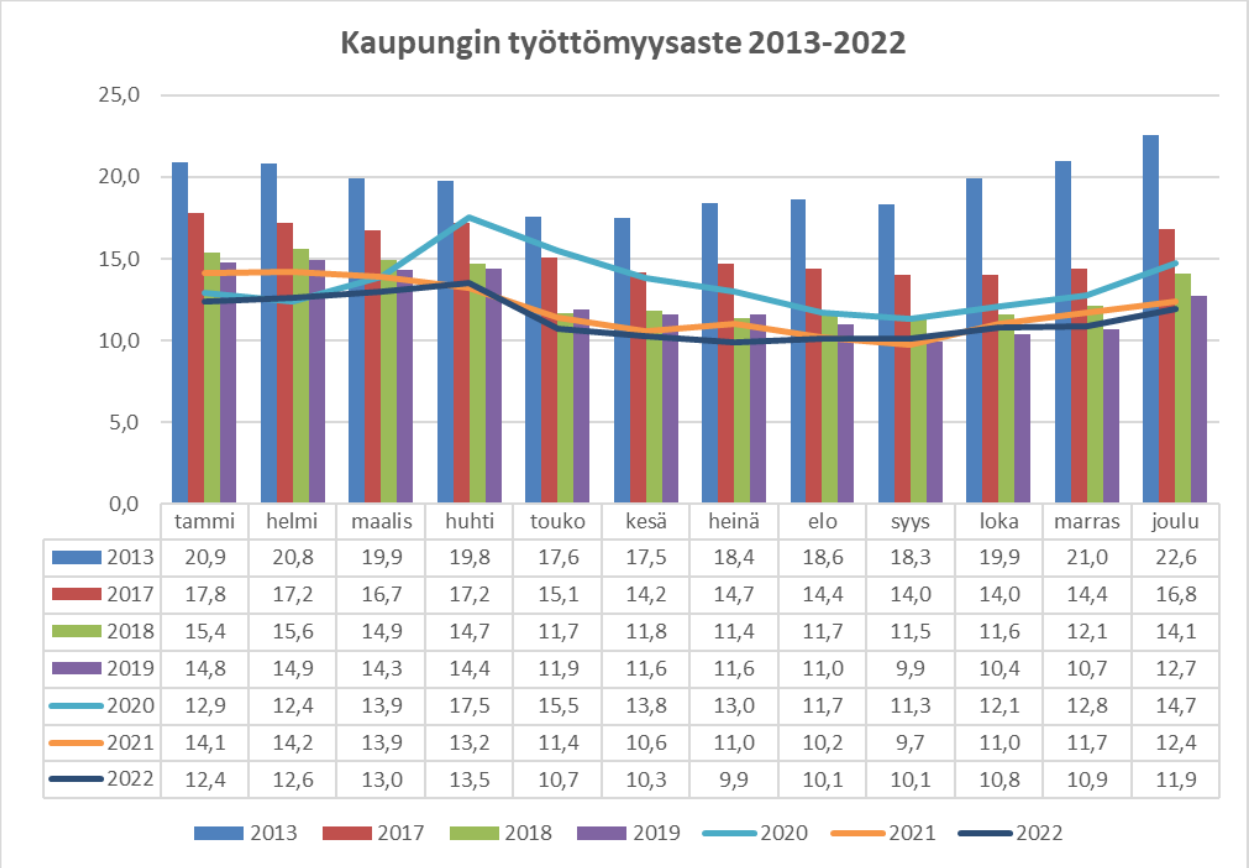

	tammi	helmi	maalis	huhti	touko	kesä	heinä	elo	syys	loka	marras	joulu
2013	20,9	20,8	19,9	19,8	17,6	17,5	18,4	18,6	18,3	19,9	21,0	22,6
2017	17,8	17,2	16,7	17,2	15,1	14,2	14,7	14,4	14,0	14,0	14,4	16,8
2018	15,4	15,6	14,9	14,7	11,7	11,8	11,4	11,7	11,5	11,6	12,1	14,1
2019	14,8	14,9	14,3	14,4	11,9	11,6	11,6	11,0	9,9	10,4	10,7	12,7
2020	12,9	12,4	13,9	17,5	15,5	13,8	13,0	11,7	11,3	12,1	12,8	14,7
2021	14,1	14,2	13,9	13,2	11,4	10,6	11,0	10,2	9,7	11,0	11,7	12,4
2022	12,4	12,6	13,0	13,5	10,7	10,3	9,9	10,1	10,1	10,8	10,9	11,9

Kuhmon kaupungin tuloksen sekä yli-/alijäämän kehitys 2010 - 2022

Kuvio: Kuhmon kaupungin tuloskehitys sekä yli-/alijäämäkertymä

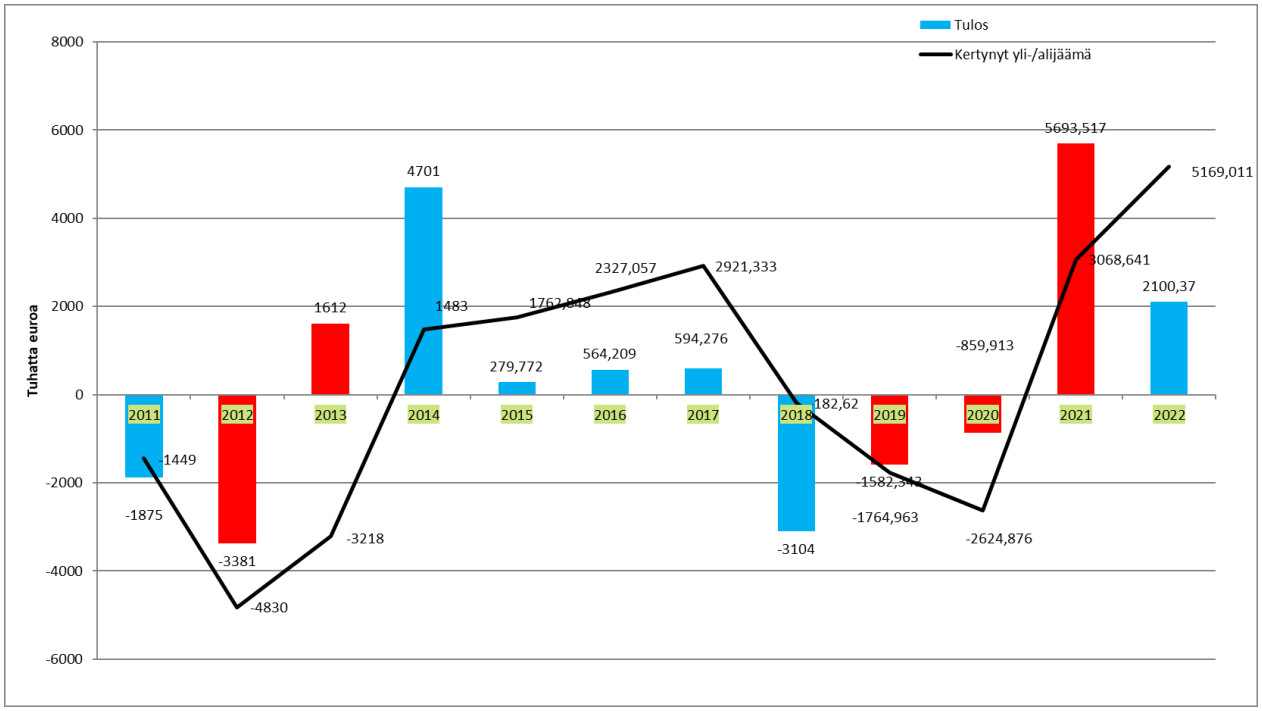

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupunkiemon (ei konserniyritysten) ulkoiset tuotot ja kulut.

Vuoden 2022 tilikauden ylijäämä oli 2 100,4 tuhatta euroa. Tulos pieneni edelliseen vuoteen verrattuna -3 593,1 tuhatta euroa. Vuoden 2021 tilinpäätökseen kirjattiin 1,45 miljoonaa euroa harkinnanvaraista valtionosuutta. Vuoden 2022 tulokseen vaikuttavia yksittäisiä eriä:

- Kainuun sote, ylijäämän palautus 1.031.895,09 e
- Kalliin hoidon tasausrahaston purkaminen 133.316 e
- Osuus Kainuun Työterveys liikelaitoksen pääoma 80.636,27 e
- Kainuunmeren työterveyshuollon osakkeiden myyntivoitto 456.175,00 e
- Kainuun pelastuslaitos, palautus 98.956,00 e
- Kuhmon Terva-asunnot Oy, osinko 100.000,00 e
- Kuhmon VesiEnergia Oy, osinko 100.000,00 e
- Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy, lainasaamisten alaskirjaus -229.018,01 e
- Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy, osakkeiden alaskirjaus -133.500,00 e

Tuotot 2022

Kuvio: Tuottojen jakaantuminen 2022

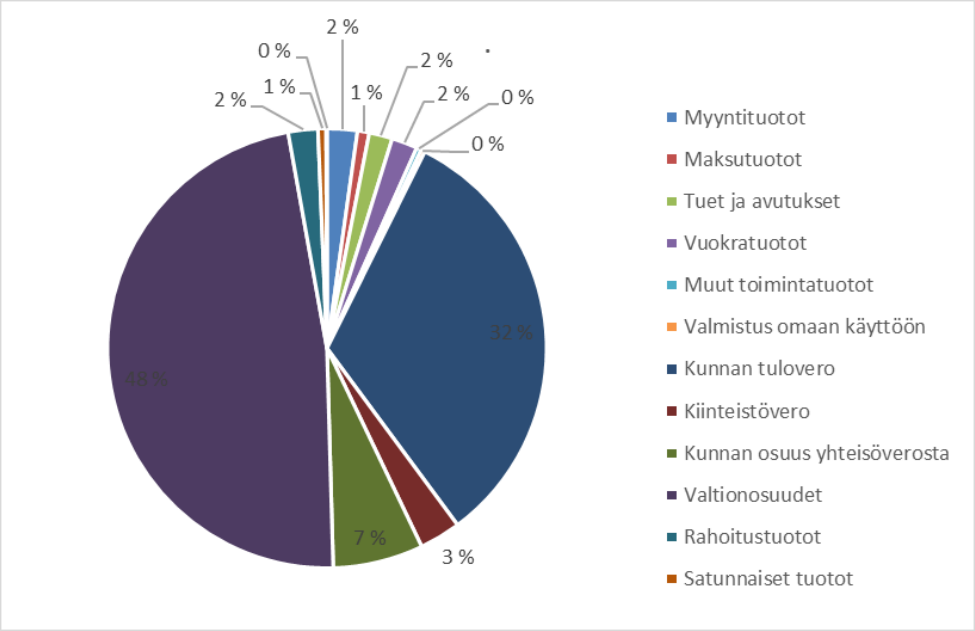

Kuvio: Tuottojen kehitys

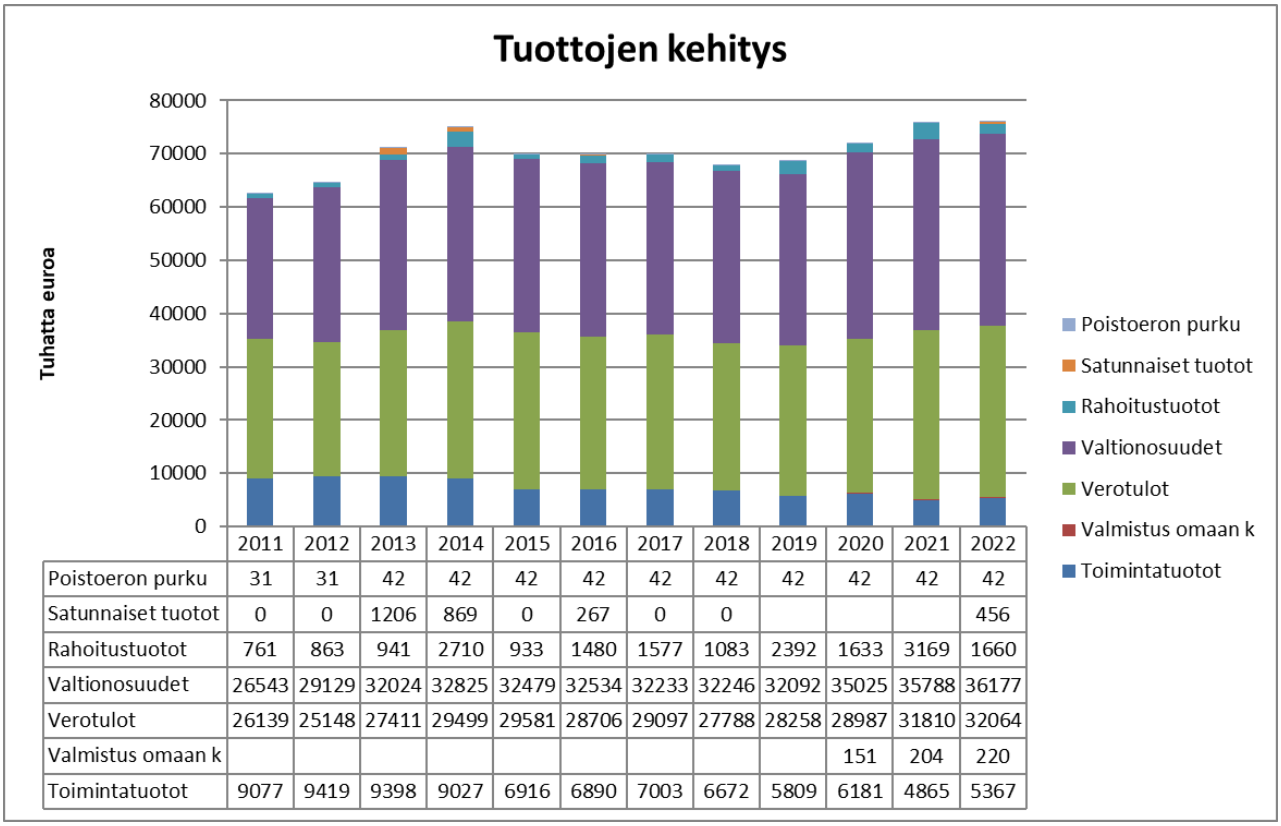

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Poistoeron purku	31	31	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
Satunnaiset tuotot	0	0	1206	869	0	267	0	0				456
Rahoitustuotot	761	863	941	2710	933	1480	1577	1083	2392	1633	3169	1660
Valtionosuudet	26543	29129	32024	32825	32479	32534	32233	32246	32092	35025	35788	36177
Verotulot	26139	25148	27411	29499	29581	28706	29097	27788	28258	28987	31810	32064
Valmistus omaan k										151	204	220
Toimintatuotot	9077	9419	9398	9027	6916	6890	7003	6672	5809	6181	4865	5367

Tuotot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna 0,1 miljoonaa euroa. Toimintatuotot nousivat 0,5 miljoonaa euroa, verotuotot kasvoivat 0,25 ja valtionosuudet 0,4 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot laskivat 1,5 miljoonaa euroa.

Verotuloja vuonna 2022 kertyi 32 064,2 (31 809,5) tuhatta euroa eli 254,6 tuhatta euroa vuotta 2021 enemmän. Kunnan tuloverot olivat 24 703,0 (24 521,8) tuhatta euroa ja kasvoivat 181,2 tuhatta euroa (0,7 %). Vuonna 2022 Kuhmon efektiivinen veroaste oli 14,25 (14,17 %). Kiinteistöverotuottoja saatiin

2 309,8 (2 217,9) tuhatta euroa, kasvua 91,9 tuhatta euroa (4,1 %). Yhteisöverotuottoja saatiin 5 051,4 (5 069,8) tuhatta euroa, joka oli -18,5 tuhatta euroa (-0,4 %) edellistä vuotta vähemmän. Yhteisöverotuottoon vuonna 2021 vaikutti ennen kaikkea kuntien jako-osuuteen koronasyin tehty määräaikainen korotus.

Valtionosuutta saatiin vuonna 2022 yhteensä 36 177,4 (35 788,1) tuhatta euroa, kasvua edelliseen vuoteen 389,3 tuhatta euroa. Vuonna 2021 saatiin harkinnanvaraista valtionosuutta 1 450,0 tuhatta euroa.

Korkotuotot olivat 55,8 (57,7) (-1,8) tuhatta euro. Muita rahoitustuottoja saatiin 1 604,5 (3 112,2) eli -1 571,7 tuhatta euroa edellisvuotta vähemmän. Vertailuvuosi 2021 oli rahoitusarvopapereiden tuottojen osalta huippuvuosi. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2022 lopussa oli 25 089,5 (26 289,2) tuhatta euroa, laskua -1 199,7 tuhatta euroa (-4,6 %).

Toimintatuotot olivat 5 367,2 (4 865,4) tuhatta euroa, kasvua 501,8 tuhatta euroa. *Myyntituottoja* saatiin 1 692,7 (1 626,0) tuhatta euroa, kasvua 66,7 tuhatta euroa. Kasvua selittävät vaalien järjestäminen +8,9 tuhatta euroa, ap-ip-taksojen nousu sekä palvelun piirissä olevien lasten määrän kasvu +15,7 tuhatta euroa, musiikkiopiston Sotkamon toimipisteen laskujen jaksottuminen +61,2 tuhatta euroa sekä maa- ja metsätilat 15,3 tuhatta euroa. *Maksutuottoja* saatiin 659,5 (717,3) tuhatta euroa, laskua -57,7 tuhatta euroa. Varhaiskasvatuksen maksutuotot pienenivät -42,8 tuhatta euroa, rakennusvalvonta- ja ympäristölupamaksut -42,4 tuhatta euroa sekä yksityistiemaksut -20,1 tuhatta euroa. Kasvua oli muun muassa musiikkiopiston kurssimaksuissa (uutena tanssi) 16,9 sekä maankäyttö- ja mittaus 13,7 tuhatta euroa. *Tukia ja avustuksia* saatiin 1 297,6 (906,3) tuhatta euroa, kasvua 391,3 tuhatta euroa. Kelan työterveyshuollon 2022 tuki 71,3 tuhatta euroa kirjattu tuloksi ja vastaavasti vuonna 2021 korvausta ei ole jaksotettu. Kasvu koostuu myös elinvoimapalvelujen projektien tulojen jaksotuksista +62,8 tuhatta euroa ja Tahko-hallin toiminnan sekä koronan jälkeen työllistämistuella työllistämisen käynnistymisestä +171,6 tuhatta euroa. Lisäksi yksityistiepalvelujen avustuksia saatiin 120,3 tuhatta euroa edellisvuotta enemmän. *Muut toimintatuotot* olivat 1 717,3 (1 615,9) tuhatta euroa, kasvua 101,5 tuhatta euroa. Muihin toimintatuottoihin on kirjattu Kainuun soten kalliin hoidon tasausrahaston purkamisesta palautus 133,3 tuhatta euroa ja Kainuun Työterveys liikelaitoksen peruspääoman palautus 80,6 tuhatta euroa. Toimintatuottoja pienensi Woodpolis koulutehtaan laskutusten jaksottuminen -23 tuhatta euroa, tilapalvelujen vuokratuottojen pieneminen -35,9 tuhannella eurolla sekä metsänmyyntitulojen väheneminen -54 tuhannella eurolla edellisvuoteen verrattuna.

Kulut 2022

Kuvio: Kulujen jakaantuminen 2022

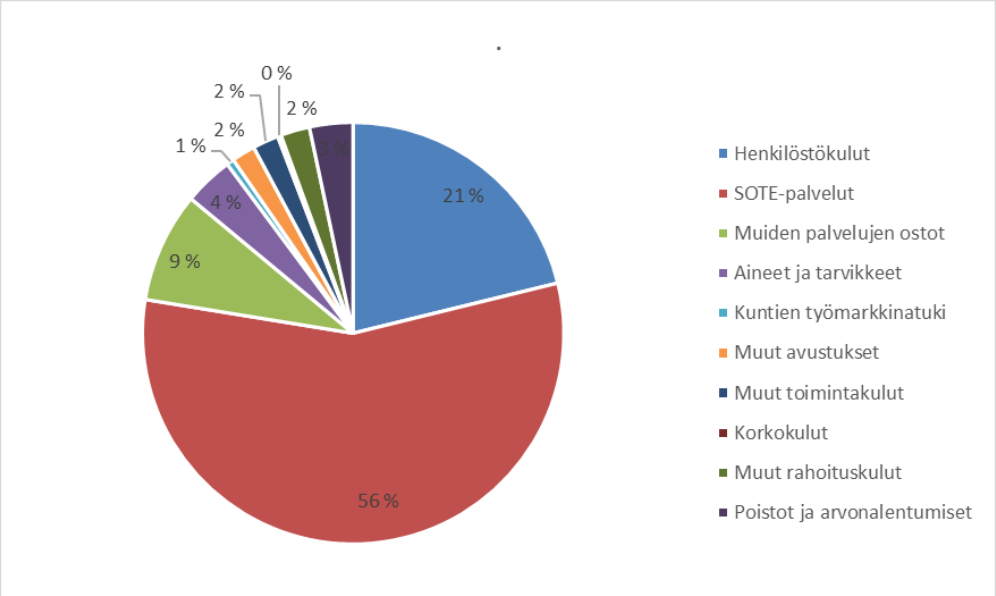

Kuvio: Kulujen kehitys

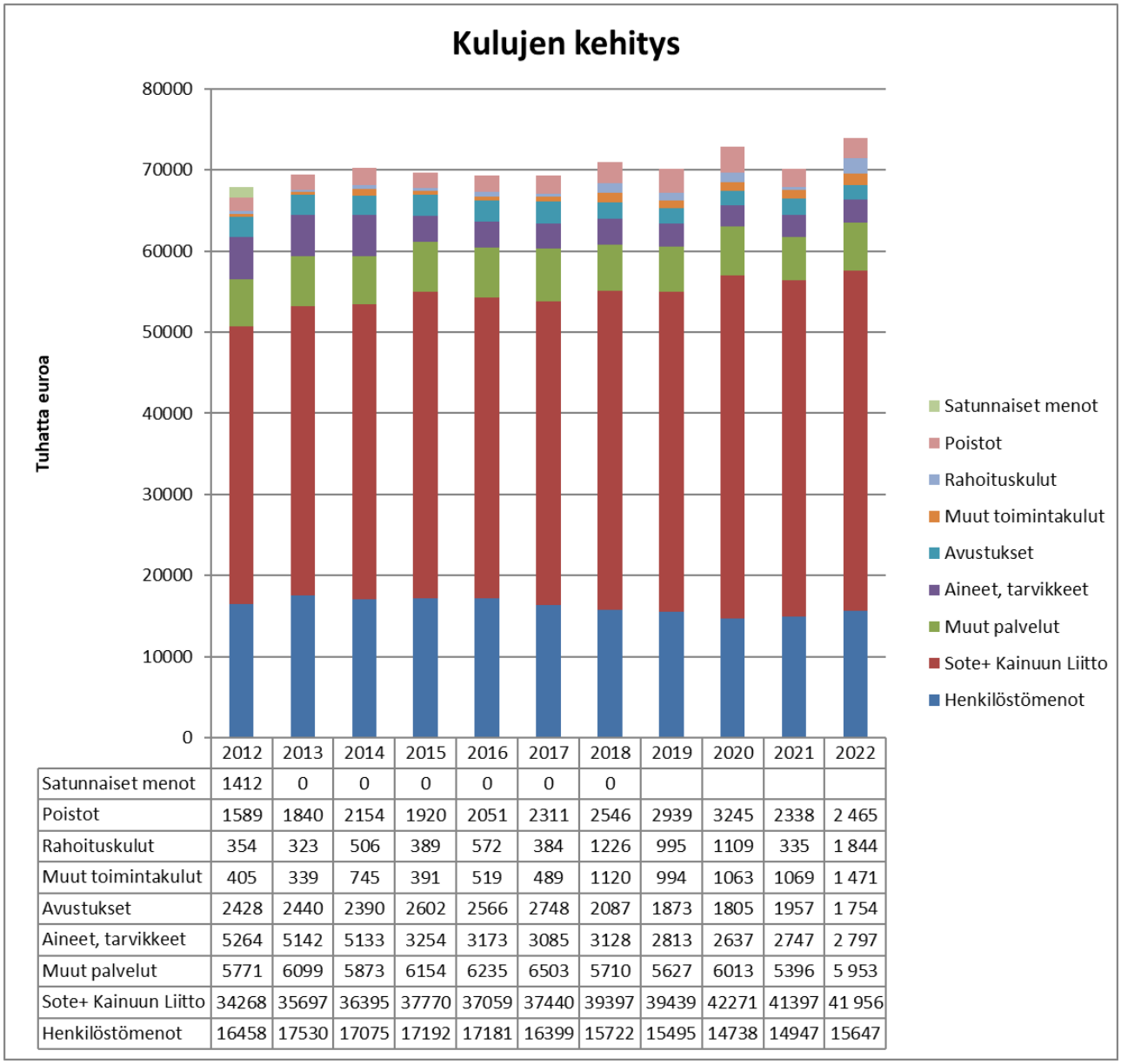

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Satunnaiset menot	1412	0	0	0	0	0	0				
Poistot	1589	1840	2154	1920	2051	2311	2546	2939	3245	2338	2 465
Rahoituskulut	354	323	506	389	572	384	1226	995	1109	335	1 844
Muut toimintakulut	405	339	745	391	519	489	1120	994	1063	1069	1 471
Avustukset	2428	2440	2390	2602	2566	2748	2087	1873	1805	1957	1 754
Aineet, tarvikkeet	5264	5142	5133	3254	3173	3085	3128	2813	2637	2747	2 797
Muut palvelut	5771	6099	5873	6154	6235	6503	5710	5627	6013	5396	5 953
Sote+ Kainuun Liitto	34268	35697	36395	37770	37059	37440	39397	39439	42271	41397	41 956
Henkilöstömenot	16458	17530	17075	17192	17181	16399	15722	15495	14738	14947	15647

Kulut kokonaisuutena vuonna 2022 kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä 3,7 miljoonaa euroa. Henkilöstömenot kasvoivat 699,7 tuhatta euroa, sote-kulut 544,4 tuhatta euroa ja muut palvelujen hankinnat 558 tuhatta euroa. Aineet ja tarvikkeet kasvua 51 tuhatta euroa ja muut toimintakulut 402 tuhatta euroa. Rahoituskulut kasvoivat 1 509 tuhatta euroa. Poistot kasvoivat 127 tuhatta. Vain avustukset pienivät -203 tuhannella euroa.

Henkilöstökulut olivat vuonna 2022 15 646,8 (14 947,1) tuhatta euroa, kasvua 699,7 tuhatta euroa. Kulujen kasvua selittävät sijaiskulut (pitkät sairausloma, korona, vanhempainvapaat) sekä uusien projektien käynnistyminen. Kuel-eläkemenoperusteinen maksu toteutui 78 tuhatta euroa edellistä vuotta pienempänä. Sairausvakuutuskorvauksia saatiin 74 tuhatta euroa enemmän.

Palveluja hankittiin vuonna 2022 yhteensä 1 117 tuhatta euroa suuremmalla summalla kuin edellisenä vuotena sisältäen sotekulut. Summa koostuu muun muassa hallintopalvelujen it-palveluista +79,3 tuhatta euroa, elinvoimapalvelujen projektien asiantuntijapalveluista +147 tuhatta euroa, varhaiskasvatuksesta +18,5 tuhatta euroa, lukio-opetuksesta ja projekteista +32,3 tuhatta euroa, kansalaisopiston maksuista Sotkamolle +76,9 tuhatta euroa sisältäen tasausmaksun vuodelta 2021, kunnallisteknii-kan +47,8, yksityistiepalveluiden +202,6 ja tilapalveluiden hankinnoista +53,0 tuhatta euroa. Kasvu johtuu osin inflaation aiheuttamasta kustannusten noususta.

Aineiden ja tarvikkeiden hankinnoissa kasvua edelliseen vuoteen 50,5 tuhatta euroa. Muut materiaaliostot kasvoivat 52,5 tuhatta euroa, josta Tahko-hallin osuus 23,7 tuhatta euroa ja tilapalvelut 49 tuhatta euroa. Tässä näkyy sähkön ja elintarvikkeiden hinnan nousu.

Maksetut *avustukset* pienenivät 202,8 tuhatta euroa. Työmarkkinatuen kuntaosuus pieneni -182,4 tuhatta euroa, lasten kotihoidon kuntakorvauksen käyttö väheni -14,1 tuhatta euroa ja liikuntapalvelujen tuet toteutuivat -23,1 tuhatta euroa pienempinä. *Muut toimintakulut* kasvoivat 401,6 tuhatta euroa, josta suurimpina kuluina kaupunginhallituksen vuokramenot +94 tuhatta euroa, it-laite- ja ohjelmistovuokrat +68,6 tuhatta euroa, lainasaamisten luottotappiot (alaskirjaus) +229 tuhatta euroa.

Muut rahoituskulut kasvoivat 1 477,0 tuhatta euroa edellisestä vuodesta. Muutos johtui rahoitusarvopapereiden heikentyneestä markkinatilanteesta. Korkokulut kasvoivat 31,8 tuhatta euroa.

Poistoissa oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 126,8 tuhatta euroa. Vuonna 2022 kirjattiin pysyvien vastaavien arvonalentumisia 112,6 tuhatta euroa edellistä vuotta enemmän.

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva **toimintakate** osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. **Vuosikate** kuvaa kokonaisrahoituksen riittävyyttä.

Kuhmon kaupungin toimintakate vuonna 2022 oli -63 990,9 (– 62 442,9) tuhatta euroa. Toimintakate heikkeni 1 548 tuhatta euroa. Toimintatuotot kasvoivat 501,8 tuhatta euroa ja toimintakulut kasvoivat 2 066 tuhatta euroa. Sote-kulut olivat -41 663 tuhatta euroa (-41 119) kasvua 544 tuhatta euroa. Muut toimintakulut kasvoivat 402 tuhatta euroa.

Kuhmon kaupungin vuosikate vuonna 2022 oli 4 066,7 (7 989,2) tuhatta euroa, laskua -3 922,5 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin käyttötalouden rahoitus vuosikatteella mitattuna on positiivinen.

Taulukko: Tuloslaskelman tunnusluvut

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	7,71	7,21
Vuosikate/Poistot, %	164,99	341,69
Vuosikate, euroa/asukas	524,40	1 007,85
Asukasmäärä	7 755	7 927

Vuosikate euroa/asukas on 524,4 euroa. Kokoluokaltaan 5000-20000 asukkaan kunnissa vastaava tunnusluku oli vuonna 2021 541 euroa ja ennuste vuoden 2022 osalta 470 euroa. Vuosikate/Poistot oli 139 % ja vuoden 2022 ennuste 122 %. (Lähde: Suomen Kuntaliitto Tietoja kuntien taloudesta vuosina 2021-2022 kuntakokoluokittain.)

Jos vuosikate ei riitä peittämään poistoja, tarkoittaa se, että taloutta tulee sopeuttaa.

Tilikauden tulos ja yli-/alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään suunnitelmanmukaiset poistot, arvonalentumiset sekä satunnaiset tuotot/kulut ja poistoeron muutokset, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos.

Vuoden 2022 tulos on 2 100 tuhatta euroa ylijäämäinen. Tilikauden tulos heikkeni edelliseen vuoteen verrattuna -3 593 tuhatta euroa. Kuhmon kaupungin tilikauden ylijäämä poistoeron kirjauksen jälkeen on 2 100,5 tuhatta euroa.

Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kunnan varsinaisen toiminnan, investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Tarkempi rahoituslaskelma on tilinpäätöskirjan kohdassa 2.2.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirran positiivisuus ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä puolestaan ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavirtoja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2022 oli 2 277 (4 540) tuhatta euroa ja heikkeni -2 263 tuhatta euroa. Toiminnan rahavirta heikkeni -3 027 tuhatta euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Investointeihin käytetyssä rahavirrassa pysyvien vastaavien luovutustulot olivat 56 (55) tuhatta euroa.

Rahoituksen rahavirta vuonna 2022 oli 503,5 (– 2 134) tuhatta euroa. Pitkäaikaisia lainoja nostettiin 4500 tuhatta euroa vuonna 2022. Lainoja lyhennettiin 3 583 (3 433) tuhatta euroa. Lyhytaikaisten lainojen määrä laski 3 500 (2 000) tuhatta euroa.

Taulukko: Kuhmon kaupungin toiminnan ja investointien kumulatiivinen rahavirta viideltä viimeiseltä vuodelta (2018 – 2022) on yhteensä 3 647 tuhatta euroa.

TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
2018	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**	**KUM 5 V**
-4 025	-720	1 575	4 540	2 277	**3 647**

Toiminnan ja investointien rahavirta/asukas oli vuonna 2022 293,62 (572,73) euroa/asukas. Vastaavan kokoisissa kunnissa vuonna 2020 vastaava luku oli keskimäärin - 178 euroa/asukas ja ennuste 2021 vuodelle -21 euroa/asukas.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulorahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena.

Kuhmon kaupungin rahavarojen muutos oli 2 780 tuhatta euroa.

Taulukko: Rahoituksen tunnusluvut

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	176,63	260,69
Pääomamenojen tulorahoitus, %	69,1	122,96
Lainanhoitokate	1,13	2,26
Kassan riittävyys, pv	140	132
Asukasmäärä	7 755	7 927

Investointien tulorahoitus - % -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella (ilman satunnaisia tuloja). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä osuus investoinneista on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Pääomamenojen tulorahoitus - % -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta ja lainojen takaisinmaksusta on rahoitettu tulorahoituksella.

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kun tunnusluvun arvon on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Hyvänä lainanhoitokykyä voidaan pitää, jos tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys (pv) kuvaa kunnan maksuvalmiutta. Se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla.

Kuhmon kaupungin rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Sisäiset erät, kuten kaupungin eri toimialojen keskinäiset saatavat ja velat eivät sisälly taseeseen.

Kuhmon kaupungin taseen arvo oli vuoden 2022 lopussa yhteensä 86,0 (82,2) miljoonaa euroa. Tarkempi tase esitetään tilinpäätöskirjan kodassa 2.3.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät sijoitukset on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman perusteella.

Poistosuunnitelma ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Kaavio: Taseen vastaavaa jakautuminen

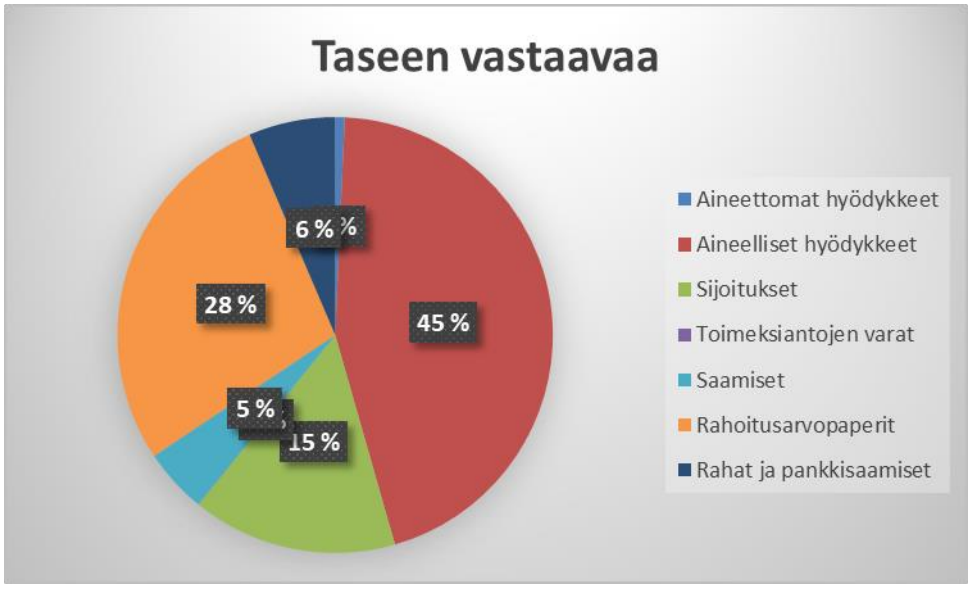

Pysyvien vastaavien arvo taseessa vuonna 2022 oli 52,3 (52,5) miljoonaa euroa, laskua – 0,2 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä 45 %:n osuudella taseesta on aineelliset hyödykkeet, joiden arvo on 38,6 (38,7) miljoonaa euroa. Rakennusten arvo taseessa on 27,3 (25,2) ja kiinteiden rakentei-

den ja laitteiden arvo 5,6 (5,6) miljoonaa euroa, maa-alueet 4,2 (4,2) miljoonaa euroa sekä koneet ja kalusto 0,9 (0,9) miljoonaa euroa. Ennakkomaksuihin ja keskeneräisiin hankintoihin on taseessa kirjattu 0,3 (2,6) miljoonaa euroa. Arvo- ja taide-esineitä taseessa on 0,2 (0,2) miljoonan euron edestä.

Sijoituksia eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli taseessa 13,1 (13,2) miljoonaa euroa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Vaihtuvia vastaavia oli vuoden 2022 lopussa 33,7 (29,7) miljoonaa euroa, kasvua 4,0 miljoonaa euroa. Kuhmossa rahoitusarvopaperit ovat vaihtuvien vastaavien merkittävin erä 28 %:n taseosuudella. Rahoitusarvopapereiden tasearvo oli vuoden lopussa 24,0 (24,4) miljoonaa euroa, laskua 0,4 miljoonaa euroa. Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2022 lopussa oli 25 089,5 (26 289,2) tuhatta euroa, laskua -1 199,7 tuhatta euroa (-4,6 %). Lyhytaikaiset saamiset olivat 2,9 (1,3) miljoonaa euroa, kasvua 1,6 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainasaamisia oli 1,2 (1,6) miljoonaa euroa, laskua 0,4 tuhatta euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat 5,5 (2,3) miljoonaa euroa, kasvua 3,2 miljoonaa euroa.

Vaihtuvien vastaavien pitkäaikaisten saamisten arvo oli 1,2 (1,6) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten saamisten merkittävien erä on Kuhmon kaupungin 1,2 miljoonan euron lainasaaminen Kuhmon VesiEnergia Oy:ltä. Lyhytaikaisten saamisten arvo on 2,9 (1,3) miljoonaa euroa, josta myyntisaamiset 0,6 (0,6) miljoonaa euroa, lainasaamiset 0,9 (0,03), siirtosaamiset 1,7 (0,2) ja muut saamiset 0,4 (0,5) miljoonaa euroa.

Kaupungin rahoitusarvopaperit esitetään tarkemmin kappaleessa 7.3.1.4.

Vastattavaa

Kaavio: Taseen vastattavaa jakaantuminen

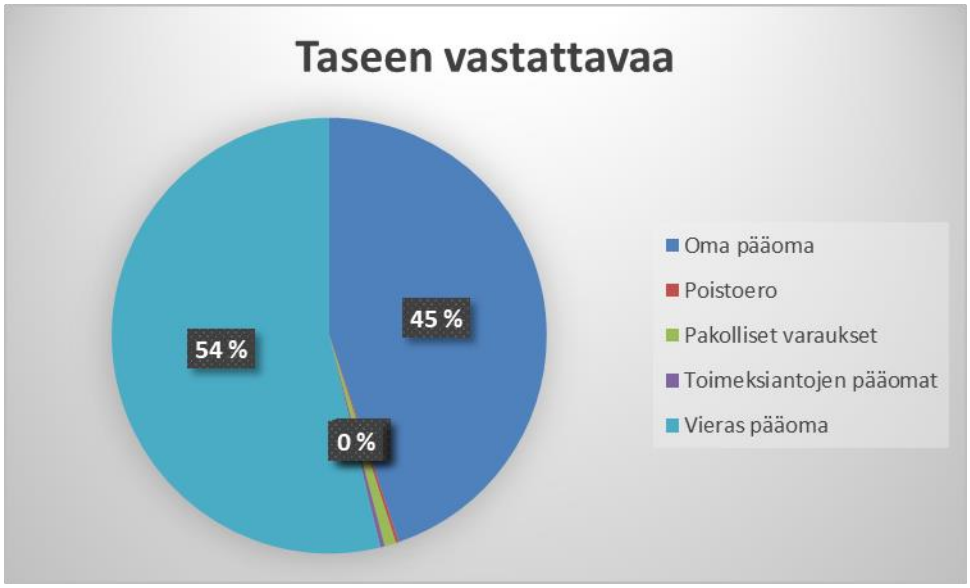

Oma pääoman vuoden 2022 lopussa oli 38,5 (36,4) miljoonaa euroa. Oma pääoman osuus taseen loppusummasta on 45 %. Omasta pääomasta peruspääoma muodostaa 23,6 miljoonaa. Muiden omien rahastojen arvo on 9,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien ylijäämä on 3,1 miljoonaa euroa ja tilikauden ylijäämä 2,1 miljoonaa euroa. Taseen kumulatiivinen ylijäämä on vuoden lopussa 5,2 miljoonaa euroa.

Poistoeron arvo taseessa on 0,2 (0,2) miljoonaa euroa. Pakollisten varausten arvo on 0,7 (0,7) miljoonaa euroa. Toimeksiantojen arvo taseessa oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa.

Vieras pääoma vuoden lopussa oli yhteensä 46,2 (44,5) miljoonaa euroa, kasvua 1,7 miljoonaa euroa. Lainat pankeilta ja julkisyhteisöiltä olivat 41,6 (37,2) miljoonaa euroa, kasvua 4,4 miljoonaa euroa. Talousarviolainaa nostettiin joulukuussa 4,5 miljoonaa euroa, ja kuntatodistuksia oli käytössä 4,5 miljoonan euron edestä. Kuntien Eläkevakuutukselta ollut 80.000 euron lainapääoma maksettiin rahoittajanpyynnöstä pois 2/2023 ja se siirrettiin tilinpäätösvaiheessa lyhytaikaiseen vieraaseen pääomaan. Saatujen ennakoiden arvo taseessa oli 0,04 (0,05) miljoonaa euroa. Ostovelkojen osuus vieraasta pääomasta oli 1,0 (1,4) miljoonaa euroa, laskua 0,3 miljoonaa euroa. Liittymismaksujen arvo oli 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Siirtovelat olivat 2,6 (4,9) miljoonaa euroa, laskua 2,4 miljoonaa euroa.

Taulukko: Taseen tunnusluvut

TASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	45,1	44,6
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	63,8	61,4
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	64,8	62,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	5 169	3069
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	666,5	387,1
Lainakanta, €/asukas	5 365	4 691
Lainakanta 31.12., 1 000 €	41 605	37 188
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 385	1 601
Leasing- ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	634	721
Asukasmäärä	7755	7 927

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavarisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuus merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella. Jonkinasteisena mittana voidaan pitää 50 %:n velkaisuusastetta, jonka yli tunnusluku ei saisi mennä.

Vuoden 2022 lopussa Kuhmon kaupungin omavaraisuusaste oli 45,1 (44,6) %. Suhteellinen velkaantuneisuus oli 63,8 (61,4) %.

Kuvio: Lainakannan kehitys, toiminnan ja investointien rahavirta

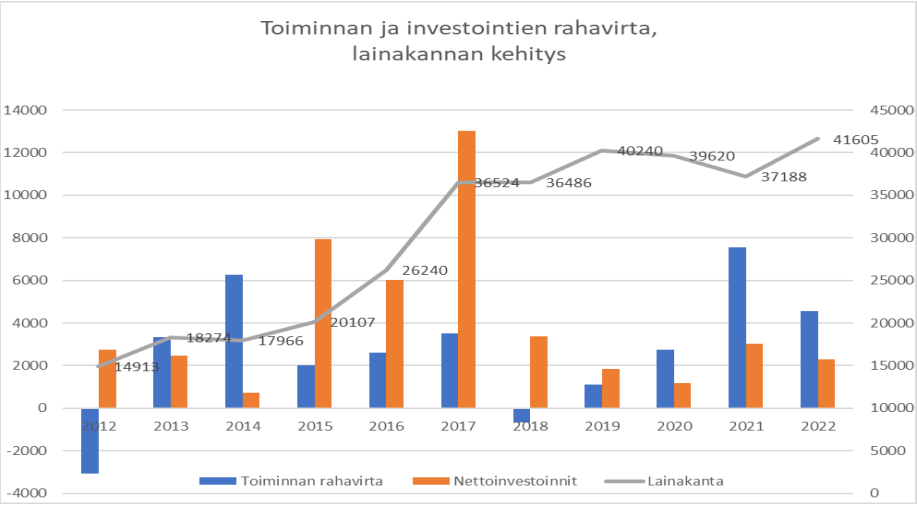

Kuhmon kaupungin lainakanta vuoden 2022 lopussa oli 41,6 (37,2) miljoonaa euroa, kasvua 4,4 miljoonaa euroa. Lainakanta/asukas oli 5 365 (4 691) euroa. Lainkanta/asukas oli Manner-Suomen kunnissa vuoden 2020 lopussa keskimäärin 3 458 euroa ja ennuste vuodelle 2021 3 476 euroa/asukas.

1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä ja talouden sopeuttamisesta

Kaupunginvaltuuston 21.12.2021 hyväksymä vuoden 2022 talousarvio oli -252,4 tuhatta euroa alijäämäinen. Verotulojen ennustamisessa pohjana käytettiin Kuntaliiton verokehikkoa 9/2021 ja VM:n 5.10. päivitettyjä ennakollisia valtionosuuksia. Sotekulujen osalta pohjana käytettiin Kainuun sote-kuntayhtymän ilmoittamaa kuntarahoitustarvetta 328,6 miljoonaa euroa, josta Kuhmon osuus oli 13,29 prosenttia. Kuhmon kannalta oli erityisen tärkeää saada vuoden 2022 tulos muodostumaan mahdollisimman hyväksi, jotta kunnalle saataisiin tulevien vuosein toiminnan rahoitus muodostumaan kohtuulliseksi ja siksi taloutta seurattiin tarkasti koko vuoden ajan.

Talousarvion 2022 laatimisen ja hyväksymisen jälkeen maailma tilannekuva muuttui merkittävästi Venäjän aloittaessa sodan Ukrainassa. Sodan vaikutukset kuntatalouteen näkyivät jo vuonna 2022 inflaation kiihtymisenä, energiahintojen ja materiaalihintojen nousuna, vaikutuksena ansiotason kehitykseen sekä rahoitusarvopapereiden markkinahintoihin. Korkojen nousu hyvän suojauksen vuoksi vaikuttaa lainanhoitokuluja kasvattavasti viiveellä. Ukraina-syistä johtuen talouden ennustettavuus vaikeutui merkittävästi.

Kaupungin tilinpäätös 2022 muodostui kuitenkin +2,1 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Sote-kulut toteutuivat vuoteen 2021 nähden 0,5 miljoonaa euroa suurempana, mutta 2,0 miljoonaa euroa budjetoitua pienempänä. Kainuun soten ylijäämän palautus oli 1,032 miljoonaa euroa. Kainuun pelastuslaitokselta saatiin palautusta 99 tuhatta euroa. Kainuun hyvinvointialue aloittaessa toimintansa 1.1.2023 ja sote- sekä pelastuspalvelujen siirtyessä hyvinvointialueelle, Kainuun sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymä lakkautettiin 31.12.2022. Erikoissairaanhoidon kalliin hoidon tasausrahaston purkamisesta Kuhmolle palautui 133 tuhatta euroa. Kainuunmeren työterveyshuollon osakkeiden myyntivoitosta osuutemme oli 456 tuhatta euroa sekä osuus Kainuun Työterveys liikelaitoksen purkamisesta 81 tuhatta euroa.

Kuntayhtymän lakkauttamisen myötä ympäristöterveydenhuolto siirrettiin Sotkamon kunnalle 1.1.2023 alkaen, ja Kuhmon osuus kustannuksista on vuonna 2023 311 tuhatta euroa.

Vuonna 2021 kaupunki sai katettua taseessa olleen 2,6 miljoonan euron alijäämän 5,7 miljoonan euron ylijäämäisellä tuloksella. Vuoden 2021 tulokseen vaikutti merkittävästi 1,45 miljoonan euron harkinnanvarainen valtionosuus. Vuodelta 2022 tehdyn 2,1 miljoonaa euroa ylijäämäisen tuloksen jälkeen kaupungilla on puskuria tuleville vuosille yhteensä vajaat 5,2 miljoonaa euroa.

Ateria- ja puhauspalvelujen ulkoistamiseen liittyen talousarvio oli tarkoitus avata alkuvuodesta 2023. Palvelun toteuttamistavasta ei ole tilinpäätöksen valmistumiseen mennessä saatu lopullista ratkaisua ja näillä näkyminen muutos tehdään vasta elokuulla. Venäjän hyökkäys Ukrainaan kasvattaa talouden tilannekuvaan liittyvää epävarmuutta edelleen ja siksi vuoden 2023 talouden toteutumista on seurattava tarkasti.

Sote-uudistuksen 1.1.2023 jälkeinen kuntien valtionosuus muodostuu vuosien 2021 ja 2022 keskimääräiseen tulokseen perustuen. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen nettokustannusten siirtyivät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöveroista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverojen jakoosuuksien mukaisesti. Kuntatalouden ennustettavuus kuitenkin paranee sote-uudistuksen myötä, mutta kuntien mahdollisuudet sopeuttaa talouttaan menoja karsimalla kapenevat. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy sote-uudistuksen jälkeenkin. Laskennalli-

nen talouden sopeuttamispaine kasvaa kehyskauden lopussa kaikissa kuntakokoryhmissä. Veropohjan rapautuminen voi olla uhkana varsinkin pienemmissä kuntakokoryhmissä, jos väestöennusteen mukainen demografiakehitys jatkuu ja muuttotappiokehitys jatkuu ennusteen kaltaisena.

Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin on tulossa täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille esimerkkinä Ukrainasta tulevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset. Sähkön hinnan nousun vuoksi verotuloon toteutettava määräaikainen sähkövähennys alentaa kuntien verotuloja ja sen lisäksi on edelleen voimassa verotuloihin alentavasti vaikuttavia vähennyksiä.

Kuntaliiton (Riikonen 2/2023) mukaan, kunnallisveroprosenttien ”jäädyttäminen” aiheuttaa tarpeen kompensoida menetyksiä valtionosuuksilla, ja valtionosuuksien logiikkaa on entistä vaikeampi hahmottaa. Ikärakenne ja heikko tulopohja eivät enää selitä suuria valtionosuuksia. Kuntakokoryhmien ja kuntatyyppien välillekin voi tulla suurta hajontaa. Se mitä tapahtuu ensi vuoden ja lähivuosien valtionosuuksille, selviää lopulta syksyllä 2023.

Kuntien palkkaratkaisun vaikutus, ansiotasoindeksin kasvaessa vuosina 2023-2024 noin 3,8 prosenttia, oli tiedossa budjetointivaiheessa. Lisäksi vuoden 2023 alkupuolella uudet tehdyt työmarkkinaratkaisut nostavat kunta-alan palkkoja edellisen lisäksi noin neljä prosenttia vuonna 2024. Vuoden 2025 alussa voimaan astuu TE-palvelut 2024 -uudistus. Te-24-uudistuksessa valtionosuuskriteereihin tulee lisäys, mutta uudistuksessa Kuhmon kaltaiselle kunnalle voi siirtyä menoja enemmän kuin tuloja. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistuksen piti tulla ensimmäisen kerran voimaan vuoden 2024 kiinteistöverotuksessa, mutta uudistus siirtyy seuraavalle hallituskaudelle.

Hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta, jää kunnille merkittävä kiinteistö-, korko- ja rahoitusriski sote- ja pelastustoimen kiinteistöihin liittyen. Kaupunki omistaa kiinteistöt, mutta HVA käyttää niitä valtion määräämällä vuokratasolla. Uudesta sote-asemasta odotamme ratkaisua kuluvan vuoden aikana HVA:n järjestämissuunnitelman myötä.

Vielä lisäpaineita Kuhmon talouteen ja talouden tasapainottamiseen tuovat jo aiempina vuosina suoritetut mittavat investoinnit ja edelleen suunnitelmavuosille kohdistuva suuri investointipaine sekä kaupungin korkea velkaantuneisuus. Lisäksi korkojen ennustettavuus on heikko. Kaupungin kiinteistöstrategian valmistuminen siirtyi vuodelle 2023. Kiinteistöstrategian tarkoituksena on helpottaa kiinteistömassan hallintaa. Kiinteistöjen käytön tehostaminen vaikuttaa positiivisesti myös talouteen.

1.4 Muutokset kaupungin toiminnoissa

Kuhmon kaupungin hallinto ja hallintosääntö uudistettiin uuden valtuustokauden alkuun vuonna 2021. Kuhmon kaupunki siirtyi hallinnossaan valiokuntamalliin. Valiokunnat ovat hallintosäännön mukaan päätöksiä tekeviä elimiä.

Kuvio: Kuhmon kaupungin hallintomalli

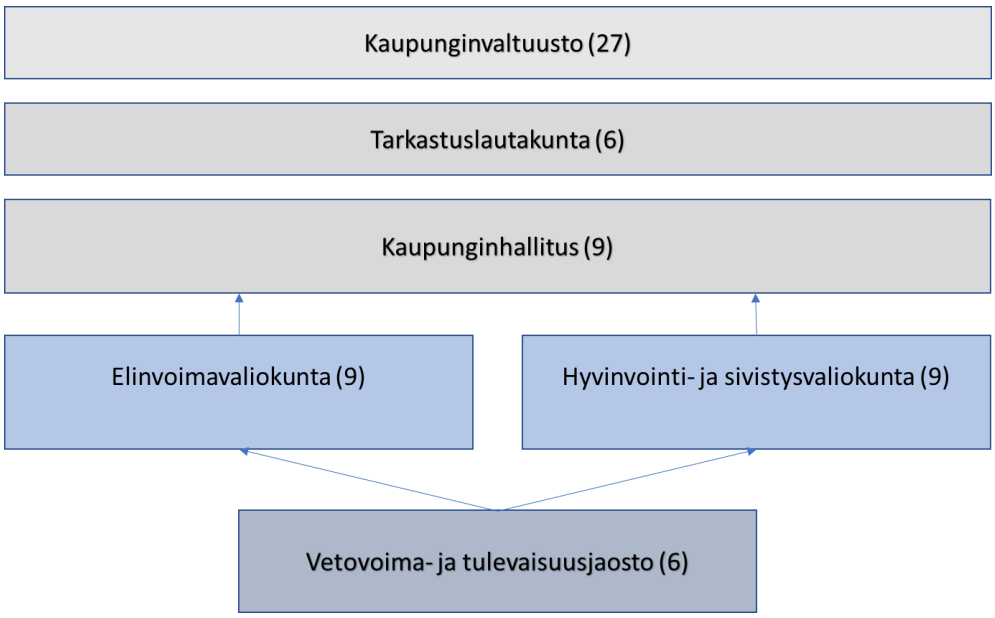

Elinvoimavaliokunnan tehtäväalueina ovat:

- matkailu
- elinvoimapalvelut
- Woodpolis
- työllisyyden edistäminen
- kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus
- rakentamisen neuvonta ja valvonta
- ympäristönsuojelu
- väestönsuojelu
- väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle
- rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen
- kaavoitus ja maankäyttö
- mittaustoimi
- hulevesiasiat
- yksityistiepalvelut
- kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot
- liikuntapaikat

Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunnan tehtävätaleina ovat:

- hyvinvointityö
- varhaiskasvatus
- perusopetus
- nuorisopalvelut
- lukiokoulutus
- oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät
- musiikkiopisto

- kansalaisopisto
- kulttuuri-, museo-, tapahtuma-, ja kirjastopalvelut
- terveysliikunta ja liikuntapalvelut
- koulukuljetukset

Vetovoima- ja tulevaisuusjaoston tehtävät:

- jaosto ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua
- jaoston vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdätään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen
- jaosto tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
- jaostolla ei ole päätöksenteko-oikeutta
- jaoston kokouksista laaditaan julkinen muistio
- jaosto kokoontuu vähintään 4 kertaa vuodessa

Valiokunnissa ja jaostossa käydään myös asioita pohjustavaa keskustelua.

Kuhmon kaupungin operatiivisen toiminnan organisaatio

Kuhmon kaupungin organisaatiota uudistettiin vuoden 2020 aikana. Hallintomallin uudistamisen yhteydessä operatiivista organisaatiota ei muutettu. Vuodesta 2022 alkaen talouden seurantaa voi seurata sekä uuden hallintomallin mukaisesti että operatiivisen palvelualuejaon mukaisesti.

Kuvio: Kuhmon kaupungin operatiivinen organisaatio

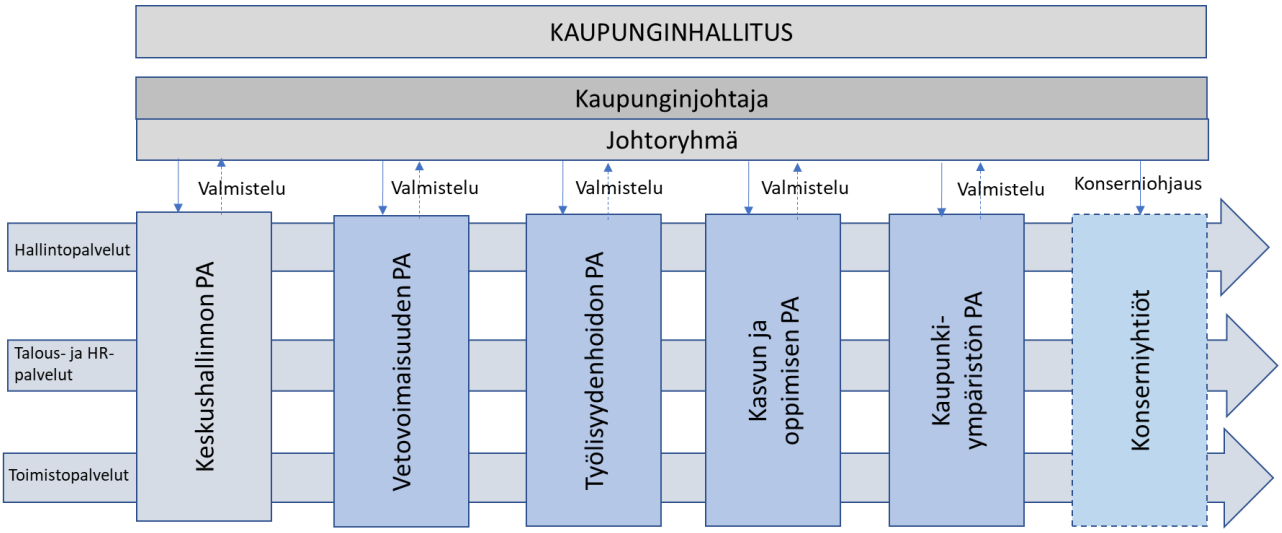

Kuhmon kaupungin strategia

Kuhmon kaupungin strategia uudistettiin vuoden 2021 aikana ja se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2021.

Kaupunkikonsernin rakenne

Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta apportoitiin osaksi Kuhmon Lämpöenergia Oy:n toimintaa 1.12021 alkaen. Yhtiön nimi muutettiin Kuhmon VesiEnergia Oy:ksi. yhtiö on Kuhmon kaupungin täysin omistama tytäryhtiö.

Kiinteistöjärjestelyt

Kaupungin osakkuusyhtiö (22,65 %) Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy ajautui talousvaikeuksiin Kuhmon Elementti Sampo Oy:n tehtyä konkurssin keväällä 2022. Toimet Kuhmon Sampo Kiinteistöjen alas ajamiseksi aloitettiin joulukuussa 2022 (kv12.12.2022 § 79).

Rahoitusarvopaperit

Rahoitusarvopapereiden allokaatiossa ei tapahtunut vuosien 2021-2022 aikana muutoksia.

Kuhmon rahoitusarvopapereiden markkina-arvo vuoden 2022 lopussa oli 25 089,5 (26.289,2) tuhatta euroa, laskua -1.199,7 tuhatta euroa (-4,6 %).

Sijoitusten markkina-arvo ja kasvu kahden varainhoitajan välillä jakaantuu seuraavasti:

Evli Pankki Oyj	15 844,3 (16 648,0), laskua -803,6 tuhatta euroa, -4,8 %
Op Varainhoito Oy	9 245,1 (9 641,3), laskua -396 tuhatta euroa, -4,1 %

Rahoituksen allokaatiot ovat:

Evli Pankki Oyj:

Korkosijoitukset	30 %
Osakesijoitukset	30 %
Vaihtoehtoiset sijoitukset	40 %; Health Care (100 %)

Op Varainhoito Oy:

Korkosijoitukset	30 %	
Osakesijoitukset	30 %	
Vaihtoehtoiset	40 %	OP Toimitilat 33 %
		OP Vuokratuotto 13 %
		OP Asunto/tonttirah. 30 %
		OP Metsänomistaja 25 %

1.5 Kaupungin henkilöstö 31.12.2022

Henkilöstömäärä ilmoitetaan vuoden viimeisen päivän (31.12.) tilanteen mukaan. Henkilöstömäärässä yksi henkilö lasketaan vain yhden kerran, vaikka hänellä olisi useampi kuin yksi palvelussuhde Kuhmon kaupungille.

Kuhmon kaupungin vuoden viimeisen päivän 31.12. (suluissa vertailuvuosi 2021) mukainen henkilöstömäärä on 333 (326) henkilöä, ilman työllistettyjä 308 (307) henkilöä. Vakituisen henkilöstön määrä on vähentynyt -20 (-13) henkilöllä ja määräaikaisten lisääntynyt +21 (-3) henkilöllä. Työllistettyjä on edellisvuoteen verrattuna 6 henkilöä enemmän.

Palvelualue	Määräaikainen	Työllistetty	Vakinainen	Kaikki yhteensä	Muutos 21-22 vakituiset
Kaupunginhallitus			1	1	-
Keskushallinnon palvelualue			12	12	-1
Vetovoimaisuuden palvelualue	6	1	12	19	-
Työllisyydenhoidon palvelualue	1	16	4	21	-
Kasvun ja oppimisen palvelualue	57	5	130	192	-15
Kaupunkiympäristön palvelulaue	21	3	64	88	-4
Kaikki yhteensä	85	25	223	333	-20

Vakituisia virka- ja työsuhteita päättyi vuoden 2022 aikana 20 (16) ja alkoi 20 (11). Eläkkeelle siirtyi 10 (5) vakituista henkilöä ja 10 (10) henkilön työsuhde päättyi muista syistä.

Kuhmon kaupungin henkilöstömäärä (pl. työllistetyt) vuoden viimeisen päivän tilanteen mukaan on 3,97 % (3,87) koko Kuhmon kaupungin väestöstä. Suhdeluku on vaihdellut hieman eri vuosien välillä, vuonna 2016 vastaava luku oli 4,29 % väestö- ja henkilöstömäärän muutosten mukaisesti.

Palvelualue	Toteutunut htv 2022	Toteutunut htv 2021	Muutos tot 22-21
Kaupunginhallitus	1,0	1,3	-0,3
Keskushallinnon palvelualue	11,9	13,1	-1,2
Vetovoimaisuuden palvelualue	18,4	17,2	1,2
Työllisyydenhoidon palvelualue	17,3	11,0	6,3
Kasvun ja opppimisen palvelualue	178,6	173,4	5,2
Kaupunkiympäristön palvelualue	82,4	81,8	0,6
Kaikki Yhteensä	309,6	297,7	11,9

Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän henkilön koko vuoden työskentelyä. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Osan vuotta palvelussuhteessa olleen työ lasketaan suhteessa koko vuoden kalenteripäiviin. Alla henkilötyövuodet palkallisten palveluksessaolopäivien mukaisesti raportoituna. Toteutuneet henkilötyövuodet olivat viime vuonna 309,6 (297,7) ja vuonna 2020 296,1.

Keskushallinnon palvelualueelta poistui henkilötyövuosia eläköitymisten vuoksi.

Vetovoimaisuuden palvelualueen henkilötyövuosia nosti hieman edellisvuoteen verrattuna projektityöntekijät.

Työllisyydenhoidon palvelualueen henkilötyövuosissa kasvu näkyy Tahko- halli -toiminnan vakiinnuttua palkkatuettujen henkilöiden määrässä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueella henkilötyövuosien lisäys näkyy erityisesti varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa koronan vuoksi lisääntyneinä sijaistarpeina.

Kaupunkiympäristön palvelualueella henkilöstömäärä pysyi lähes samana.

Vuonna 2022 kesä- ja kausityöntekijöitä oli n. 10 (10) henkilötyövuoden verran, vuonna 2020 kesä- ja kausityöntekijäitä oli 6,8 henkilötyövuotta. Kausityöntekijöiden määrä on palautunut koronakesästä 2020 ennalleen.

Vakituisen henkilöstön henkilötyövuodet vähenivät -4,7 (-11,7) ja määräaikaisten lisääntyi 8,6 (+8,8). Työllistettyjen henkilötyövuosia oli 8,4 enemmän edellisvuoteen verrattuna. Projektirahoituksen piirissä oli kaikilla palvelualueilla 11,8 (14,8) henkilötyövuotta, mikä oli -3 henkilötyövuotta vähemmän, kuin vuonna 2021.

1.6 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä, kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista

Kaupunginhallitus käsitteli kokouksessaan 17.12.2013 ja hyväksyi kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Kaupunginvaltuusto on 18.3.2014 hyväksynyt konserniohjeen, joka määrittää vastuut ja toimintaperiaatteet, joilla kaupunkikonserniin kuuluvia yksiköitä ja yhtiöitä johdetaan kaupunginvaltuuston hyväksymän strategian mukaisesti.

Kaupunginhallitus hyväksyi kokouksessaan 10.2.2015 Kuhmon kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjelman.

Hallintosääntö

Kuhmon kaupungin hallintosääntö uudistettiin viimeksi 28.6.2021. Muutokset hallintosääntöön koskivat uutta hallintomallia.

Arvio merkittävimmistä riskeistä

Kuhmon kaupungin strategiset riskit päivitettiin strategian uudistamisen myötä vuonna 2021 ja niitä on päivitetty vuoden 2022 aikana.

Strategiset ja toiminnalliset tavoitteet	Riski	Syy	Seuraus	Riskiluku			Toimenpiteet
				TN	VS	RL	
Kestävä kaupunki • Rakennamme puusta • Vaikutamme hankinnoilla • Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia • Sopeutamme infrastruktuuria • Pitkän aikavälin talouden tasapaino • Fiksu omistaminen	Talouden (epätasapaino) ja ylivelkaantuminen	Velkaantuneisuus, investointipaineet, korkojen nousu	Joudumme karsimaan palveluja, emme pysty tekemään haluamiamme investointeja	4	5	20	Vuoden 2022 osalta pyrimme mahdollisimman hyvään tulokseen, valtionosuuksien maksimointi tuleville vuosille. Sote-aseman rakennusluvan saaminen. Investointien ajoittaminen, kiinteistöstrategian toimenpiteistäminen.
	Epäonnistumme säännöllisesti hankinnoissa	Ei ole riittävää osaamista ja resurssia hankintoihin Huono hankeosaaminen	Syntyy välillisiä kustannuksia ja aikaa kuluu hukkaan valituksissa Kehittäminen kärsii	3	4	12	Uudenlainen hankintayhteistyö Kainuun kuntien kanssa. Tulevat rekrytoinnit ja hankeosaamisen kasvattaminen, edunvalvonta
	Emme pysty hyödyntämään vihreän siirtymän madollisuuksia	Osaamisen puute, vihreän siirtymää ei ymmärretä laajasti	Kehitys taantuu	2	5	10	Osaamisen lisääminen
	Ei ostajia tyhjille kiinteistöille, epätoivotut kiinteistösijoittajat, yksityisten omistamia tiloja siirtyy "vääriin käsiin" ja tyhjilleen; valtion omistamat tilat siirtymässä kunnan omistukseen	Markkinatilanne; emme kykene tekemään valintoja ajoissa; epätoivottuja ostajia liikkeellä	Turhat kustannukset; kaupunkikuvan ja katukuvan heikkeneminen	4	4	16	Kiinteistöstrategian toteuttaminen; viestintä riskeistä kiinteistöasioissa myös yksityisille kiinteistöjen omistajille
	Valtiojohtoiset normimuutokset	Valtion talouden tasapainottaminen; Kainuun hyvinvointialueen talous ja selviytyminen	Emme voi itse vaikuttaa kuntamme palveluiden tuottamiseen, palvelut tuotetaan keskitetysti ja etäällä kuntalaisistamme; tyhjilleen jäävät sote-tilat	2	2	4	Edunvalvonta; strateginen ja operatiivinen yhteistyö kuntien ja Kainuun hyvinvointialueen välillä
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne • Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat • Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus • Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään • Saamme osaajia • Tulomuuttopalvelut kunnossa • Yrittäjämyönteinen	Työvoiman saatavuus, emme saa osaajia Kuhmoon ja Kuhmon kaupungille	Kansallinen tilanne, syrjäinen sijainti, palkkataso Kuhmossa; saavutettavuus, ei riittävästi veto- ja pitovoimaa	Yritysten menettäminen, laajennusinvestointien estyminen	5	5	25	Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, verkottuminen rekrytoinnissa Kotouttamistyön ottaminen haltuun, muuttajaprofiloinnit
	Yrittäjyyden vaje ja yrityspohjan kapeus, matkailun investoinnit eivät toteudu; markkinatilanne, hintojen ja korkojen nousu	Väestöpohja, kysyntä, yrittäjäaineksen puute, rahoituksen saatavuus	Investoinnit ja yritysten liiketoiminnan kasvu estyy Kuhmossa	5	5	25	Yrittäjäystävällinen elinkeinopolitiikka, Kuhmon brändin jalkauttamisen jatkaminen, hanketoiminta, yritysneuvonta, ideapajat, yrittäjärekrytointi, investorihankinta, edunvalvonta, Invest in Kainuu

kaupunki	Kuhmon petotilanne	Petopolitiikka, kaatolupatilanne; negatiivinen media-julkisuus	Metsästysmatkailun kehittäminen vaarantuu	5	3	15	Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta; yhteistyö
	Kainuun muut kunnat eivät sitoudu puu-/ hybridirakentamiseen	Yritysvaikutuksia ei tunneta	Tiedottaminen/ osaamisen lisääminen				
	Yritysten riskirahoituksen saatavuus	Pankkien riskinormit ja varovaisuus	Entistä taantuvampi alue Yritysten perustaminen ja kehittäminen vaikeutuu	4	4	16	Yrityksille tukea rahoituksen hakemiseen
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä – hyvinvoivat kuhmolaiset • Turvallinen ja avoin kaupunki • Aktiiviset toimijat • Osalliset ihmiset • Työllisyyden edistäminen • Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet • Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan	Resurssit eivät riitä palveluiden tuottamiseen (totuttu/haluttu palvelutaso)	Verotulojen ja valtionosuuksien kehitys	Palvelujen tai toimintatapojen muuttuminen; vaihtoehtona talouden tasapainon järkkyminen	4	3	12	Palvelujen muotoilu; toimintatapojen muuttuminen, toimintojen digitalisointi soveltuvin osin, sopimusperustaisuus yhteistyössä yhdistysten kanssa
	Kuntalaiset eivät tunne voivansa vaikuttaa riittävästi Kuhmon palveluihin ja päätöksiin	Emme löydä tai käytä riittävän monipuolisia ja aktivoivia viestintä- ja vaikuttamiskanavia	Heikko asukastyytyväisyys ja passiivisuus	2	1	2	Liikkuminen kuntalaisten parissa, www-sivujen ja sähköisten mahdollisuuksien hyödyntäminen, hyvinvointijohtaminen, vanhus- ja vammaisneuvosto, nuorisovaltuusto- Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto-työskentelyssä onnistuminen. Kestävän kehityksen hankkeen toteuttaminen.
	Elinvoimaisen yhdistystoiminnan hiipuminen	Liian monia yhdistyksiä, aktiivisia toimijoita ei riitä	Negatiivinen vaikutus elinvoimaan ja osallisuuteen	4	2	8	Tulevaisuus-työpaja; keskustelu yhdistysten kanssa
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki • Kuhmon aluebrändi tunnetaan • Luotettava yhteistyökumppani • Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa • Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa • Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa	Kuhmolaiset eivät ota brändiä omakseen ja osallistu viestimiseen. Emme vakuuta toimijoita Suomen metsäkeskeisimpänä kaupunkina.	Brändin jalkauttaminen jää kesken emmekä vie sitä systemaattisesti käytäntöön. Sisältö ei vastaa brändikuvaa.	Emme saavuta kohderyhmiämme ja häviämme veto- ja pitovoimassa. Bränditunnettuus heikko.	2	4	8	Brändin systemaattisen jalkauttamisen jatkaminen, brändilähettiläät, Sammon takoja 2023. Syvennetään brändin syvempää olemusta toimintatapana
	Menetämme Unescon kirjallisuuskaupunki-statuksen	Emme ole kyenneet toiminnallamme vakuuttamaan arvioijia.	Negatiivinen imago statuksen menettämisestä. Resurssien hukkaa, kun yhteistyöverkosto, johon on panostettu, häviää.	2	3	6	Valmistaudutaan hyvin arviointiin ja toteutetaan systemaattisesti sovittua suunnitelmaa yhteistyökumppaneiden kanssa. Otetaan KV-verkostosta kaikki hyöty irti.
	Raja on kiinni pitkään ja emme löydä korvaavia tapoja yhteistyöhön	Globaali koronatilanne. Oma laiskuus miettiä yhteistyön muotoja.	Yhteistyökumppani panostaa sinne, missä on kykyä uusintaa toimintatapoja.	5	4	20	Rajakuntayhteistyö, lasten- ja nuorten kansainvälisyys.
Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille • Kannustava varhaiskasvatus • Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus • Vetovoimainen oma lukio • Ammattiin voi opiskella Kuhmossa • Laadukkaat elinikäiset oppimisen palvelut ja taiteen perusopetus	Pätevien työntekijöiden rekrytoinnissa ei onnistuta kasvun- ja oppimisen palvelualueella.	Kuhmon kaupunkia ei koeta kiinnostavaksi työantajaksi.	Kasvatuksen ja opetuksen laatu kärsii ja nuorten jatko-opintomahdollisuudet vaarantuvat.	3	3	9	Panostetaan kehittämiseen ja mielekkäisiin tehtäväkokonaisuuksiin sekä työvointiin, tiedotetaan hyvistä käytänteistä.
	Lukioon hakeutuvien suhteellinen osuus ikäluokasta vähenee.	Nuoret haluavat pois Kuhmosta tai opiskella ammattiin nopeasti.	Lukion rahoitus pienenee merkittävästi ja toimina kuihtuu.	2	2	4	Kehitetään uutta markkinointimateriaalia, kohdennetaan markkinointia myös ulkomaille.
	Taitotehtaan toimintamalli kuihtuu kokoon parin vuoden jälkeen.	Opiskelijat haluavat opiskella isommissa yksiköissä tai sellaisia aloja, jotka eivät ole mahdollisia Taitotehtaassa, yrittäjien innostus toimintamalliin laantuu.	Työvoimapula pahenee ja yritysten toimintaedellytykset häviävät.	3	3	9	Taitotehdasta markkinoidaan aktiivisesti monilla kanavilla. Yhteistyön tiivistäminen KAO:n kanssa + jatkokehityshanke
	Käyttäjien määrä vähenee ennakoitua nopeammin ja sitä ei kyetä huomioimaan.	Kuhmo kärsii kovasta muuttotappiosta tai kiinnostus itsensä kehittämiseen vähenee voimakkaasti tai aalloissa.	Palveluja ei pystytä tarjoamaan, koska opettajia ei saada vähäisten tuntimäärien vuoksi. Pätevä henkilöstö muuttaa paikkakunnalta.	2	2	4	Tarjotaan monipuolisia mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen sekä taiteen perusopetukseen, murretaan raja-aitoja uuden kokeilussa, tiivistetään kaupungin yksiköiden yhteistyötä ja yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Muuttajien profilointi ja palvelupolkujen luominen
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö • Hyvä palveluasenne • Valmentava johtajuus • Itseohjautuvat tiimit • Salliva kokeilukulttuuri • Yhteisöllinen, muutos-	Epäonnistuminen osaamisen hallinnassa, epäonnistuminen rekrytoinneissa	Eläköitymiset ja taloudelliset paineet pakottavat vähentämään rekrytointeja	Palvelujen laadun heikkeneminen, henkilöstön jaksaminen, tyytymättömät asiakkaat	3	3	12	Strategisten osaamisten määrittäminen, henkilöstö-/ koulutussuunnitelma, tehtäväkuvien muotoilu vastaamaan uutta tarvetta, positiivinen viestintä rekrytointien yhteydessä
	Henkilöstön jaksami-	Esimies- ja alaistai-	Huonosti motivoitu-	3	3	9	Työtyytyväisyysmittaus uudistetaan

joustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö	nen ja työtyytyväisyys	dot, työyhteisöosaaminen	nut henkilöstö, huono työnantajakuva				henkilöstön proaktiivisuutta tukevaksi (Siqni) Esihenkilötaitojen kehittäminen Alaistaitojen kehittäminen
	Työyhteisö ei halua tehdä mitään yhdessä	Yhdessä toimimista ja tilaisuuksia ei suunnitella.	Työnimua ja kollektiivista tukea ei tunneta organisaatiossa	2	4	8	Yhteiset ja vetovoimaiset tapahtumat ja tilaisuudet, yhdessä kehittäminen

Kaupungin toiminnan vakuutukset

Toiminnan ja omaisuuden riskit on suojattu vakuuttamalla. Kaupungin kiinteistöt ja niihin liittyvä irtaimisto on vakuutettu ja vakuutusmaksu on vuodessa noin 62.700 euroa. Kaupungin henkilöstön kolmannelle osapuolelle aiheuttamien vahinkojen varalta on käytössä vastuuvakuutukset ja lisäksi on käytössä hallinnon vastuuvakuutus. Näiden vakuutusten vakuutusmaksu on vuodessa noin 10.400 euroa.

Ympäristötekijät/päästöoikeudet

Kuhmon Lämpö Oy	**2022**	**2021**
Päästöoikeudet tCO2, 1.1.	63.339	63.404
Päästöoikeuksien lisäys, tCO2	21.368	9.965
Käytetyt, tCO2	93	-1.350
Myydyt, tCO2	-20.000	-11.000
Päästöoikeudet, tCO2, 31.12.	64.614	63.339
Käyttämättömät päästöoikeudet, €, 31.12.	5.298.348	5.047.087,29

Yhtiö harjoittaa päästökauppalain mukaista toimintaa. Päästökauppaoikeudet on saatu vastikkeettomasti. Päästöoikeuksilla on tilikauden aikana käyty kauppaa. Päästöoikeudet vuodelta 2022 vahvistetaan ja lisätään tilille kevään 2023 aikana.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2022

Palvelualueen kehittämislinjaukset vuodelle 2022
- terveelliset ja turvalliset toimitilat (mm. lukion käyttämät tilat, Tuupalan kivikoulu ja päiväkodit),
- varhaiskasvatuksen uudesta hallintomallista päättäminen ja sen käyttöön ottaminen
- kuhmolaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Riskit ja riskien hallinnan järjestäminen
Sivistyspalvelujen toimintaan vaikuttavat riskit ovat sekä sisäisestä toiminnasta johtuvia että ulkoisten tekijöiden aiheuttamia. Sekä sisäiset että ulkoiset riskit voivat kohdistua organisaatioon tai organisaation asiakkaisiin. Kasvun ja oppimisen palvelualueella asiakkaita ovat kuhmolaiset lapset, nuoret, aikuiset ja vanhusväestö sekä Kuhmossa vierailevat matkailijat. Palvelut tuotetaan suoraan asiakkaille.

Keskeisimmät riskit sivistyspalvelujen toimialalla ovat
a) Ulkoisen uhan riskit asiakkaille tai työntekijöille

Väkivalta ja muut yhteiskunnan toimintoja uhkaavat kriisitilanteet
Suomessa viime vuosina sattuneiden väkivallantekojen vaara on olemassa myös Kuhmossa. Muun muassa näiden riskien torjuntaa varten on laadittu eri yksiköiden ja yleisötapahtumien turvallisuussuunnitelmat sekä kaupungin omat evakuointi- ja suojelusuunnitelmat. Edellä mainitut suunnitelmat päivitetään määräajoin ja yleisötapahtumien turvallisuussuunnitelmat tehdään aina jokaiseen yleisötapahtumaan erikseen ja Kainuun Pelastuslaitos käy ne läpi. Ukrainan sota monenlaisine seuraamuksineen on vaikuttanut palvelualueen yksiköihin mm. siten, että sähkökatkoksiin on varauduttu ja muutaman yksikön toimintaan on osallistunut ukrainalaisia lapsia tai nuoria.

Palvelualueen yksiköt ovat ottaneet toiminnassaan huomioon pandemian ja mukauttaneet toimintaansa tilanteiden vaatimilla tavoilla. Todettakoon kuitenkin, että syyslukukaudella 2022 pandemia ei enää juurikaan vaikuttanut yksiköiden arkeen.

Henkilöresurssien aiheuttamat riskit
Palvelutuotannossa huolehditaan siitä, että kaupungin palvelut täyttävät säädetyt määräykset sekä lakien asettamat vaatimukset.

Rekrytointi on vaikeutunut selkeästi viime vuosien aikana ja tiettyihin tehtäviin opetus- ja kasvatusalalla ei ole onnistuttu saamaan kelpoisuusehdot täyttäviä hakijoita.

Suunnitellut kehittämiskohteet ja toimenpiteet toimialalla

Terveelliset ja turvalliset toimitilat
Säädökset edellyttävät, että käytössä olevat toimitilat ovat turvallisia ja terveellisiä kaikille asiakasryhmille sekä työntekijöille.

Tuupalan alakoulu ja päiväkoti ovat valmistuneet vuoden 2017 lopussa ja ne on otettu käyttöön helmikuussa 2018. Tuupalan kivikoulun remontti valmistui joulukuussa 2021 ja kirjaston remontti elokuussa, jolloin valtaosa lukion opetuksesta siirrettiin kirjastolle. Tuupalan kivikoulun tilat otettiin käyttöön helmikuussa 2022.

Sisäilmaan liittyviä huomioita on tehty myös nuorisopalveluiden ja varhaiskasvatuksen käytössä olevissa tiloissa ja korjaaviin toimenpiteisiin on ryhdytty. Kuusenkuiskeen vuoropäiväkotia remontoitiin keväällä ja kesällä 2022 ja Satumetsän päiväkodin kolmannen ryhmän tila otettiin käyttöön loppusyksystä.

Varhaiskasvatuksen uudesta hallintomallista päättäminen ja sen käyttöön ottaminen
Varhaiskasvatuksen hallintomallivaihtoehdoista käytiin laaja keskustelu vuoden 2021 aikana, mutta lopullinen päätös uudesta mallista siirtyi tammikuulle 2022. Uusi hallintomalli otettiin käyttöön elokuussa 2022 ja jo nyt voidaan todeta, että malli on osoittautunut hyväksi.

Kuhmolaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
Kuntalain 1§:n 2. momentin mukaisesti kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistäminen on mainittu useissa muissakin palvelualuetta koskevissa laeissa.

Kuhmossa on vuodesta 2009 lähtien toiminut kaupunginhallituksen perustama terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen työryhmä, joka valmistelee Kuhmon hyvinvointikertomuksen.

Kaupungin hyvinvointityötä on vuodesta 2018 alkaen johtanut kaupunginjohtaja. Laajaan hyvinvoinnin ja terveyden työryhmään on nimetty edustajat mm. kaikista kasvun ja oppimisen palvelualueen vastuuyksiköistä.

Useat palvelualueen yksiköt saivat OKM:n tai OHP:n avustuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen tai koronasta johtuvan oppimisvajeen paikkaamiseen.

Kaupunkiympäristön palvelualueen sisäisen valvonnan selonteko 2022

1. Kehittäminen
Kaupunkiympäristön palvelualueen työyhteisöä on pyritty kehittämään ottamalla käyttöön uusia toimintatapoja ja tehtävävastuita on muutettu ottaen huomioon hyvinvointialueiden alkaminen. Tilojen ja paikkojen vuokraustoiminnan kehittämiseksi kaupunkiympäristön palvelualueelta ollaan osallistuttu verkkokaupan kehittämiseen ja käyttöönottoon. Lisäksi reittien ylläpito on siirretty Fluent-

järjestelmään, jolloin kuntalaiset näkevät niiden ajantasaisen ylläpidon. Palvelualueelta on osallistunut kaksi henkilöä kaupungin järjestämään tuotekehittäjäkoulutukseen.

2. Koronakriisi
Koronakriisin jatkumisen myötä etätyöt ovat jatkuneet esihenkilöportaassa suurelta osin. Kokouksien pidossa on siirrytty lähes täysin hybridikokouksiin. Lisäksi kaupunkiympäristön palvelualueella on PSAVI:n ohjeiden mukaisesti rajoitettu ja sopeutettu terveysliikunnan ja sisäliikuntapaikkojen käyttöön osallistuvien henkilömääriä alkuvuodesta 2022.

3. Viestintä
Ulospäin viestintää lisäämällä on saatu palvelualueen toimintaa tutuksi ja mahdollisista häiriötilanteista tietoa suuremmalle joukolle kuntalaisia. Tämä on lisännyt positiivisten palautteiden määrää.

4. Talous
Palvelualueen taloutta seurataan jatkuvasti ja siitä raportoidaan kolmannesvuosittain ja ne toimitetaan lautakunnan kautta kaupunginhallituksen tietoon. Viime vuoden käyttötalous kaupunkiympäristön palvelualueella ei toteutunut suunnitellusti, käyttökate oli n. 610 t€ suunniteltua huonompi. Ulkoinen käyttökate kaupunkiympäristön palvelualueella oli -4458 t€. Tuloksen huonontumiseen vaikutti osaltaan kustannustason voimakas kasvu, henkilöstökulujen kasvu ja osaltaan tulojen toteutuminen huonommin kuin oli arvioitu. Investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti, joitakin hankkeita siirrettiin odottamaan kiinteistöstrategian valmistumisen jälkeen tehtäviä ratkaisuja.

5. Maankäyttö ja kaavoitus
Kaavoituksen suunnitteluyhteistyötahoina toimivien viranomaisten edustajien kanssa käytiin tarvittavia viranomaisneuvotteluja sekä maankäytön suunnittelun yhteistyöhön liittyvä lakisääteinen kehittämiskeskustelu. Kaavoitustyössä käynnissä on ollut Kontion ja terveysaseman asemakaavamuutokset sekä lisäksi on käsitelty toimielimissä Erilammen ranta-asemakaavan laatimiseen liittyviä asioita. Lisäksi Kuhmo Oy:n sahan kohdalla hyväksyttiin asemakaavamuutos Hyryntien varrella ja samalla Kuhmon kaupungin ja Kuhmo Oy:n yhteisesti rahoittamalla hankkeella laadittiin tiesuunnitelma ja rakennussuunnitelma Hyryntien siirtämiseksi.

Maanmittausinsinöörille palvelutukea antaa palvelusihteeritiimi lähinnä laskutus- ja postitusasioissa.

Kaupungin metsätilojen hoito on kaupungin omassa hoidossa ja tiemestarin tehtävänkuvassa. Vuonna 2022 hakattiin metsää ainoastaan keskustan puistometsistä useilta eri tiloilta. Vuoden 2022 aikana ei tehty metsän uudistamistöitä, mutta taimikonhoitotöitä tehtiin Kämärän ja Karhuniemen -tiloilla yhteensä 25 ha. Kuhmon kaupunki on mukana myös uudessa Kuhmon yhteismetsässä.

6. Rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
Rakennusvalvonnassa lupamäärät laskivat vuodesta 2021 n. 26 %. Ympäristö- ja maa-aineslupien määrä pysyi vuoden 2021 tasolla. Lupamääristä tehdään ao. valvontatilastot kolmannesvuosittain. Rakennusvalvonnassa jatkettiin kiinteistöveroselvitystyötä, jossa tehtiin n. 30 kiinteistöä koskevia päätöksiä. Nämä eivät johtaneet uusien rakennuslupien hakemiseen ja siten saattamisen kiinteistöveron piiriin. Rakennusvalvontaan rekrytoitiin kolmen vuoden ajaksi määräaikainen lupainsinööri.

7. Tilapalvelut
Tilapalvelujen vastuuyksikössä suurimpana investointikohteena olivat Tuupalan yläkoulun ja kirjaston muutostyöt sekä Satumetsän päiväkodin muutostyöt. Kuusenkuiskeen päiväkodissa tehtiin ulkoseinille ja väliseinille runkotolppien korjaustöitä. Puisen Sote-aseman kehittämishankkeen työtä jatkettiin puisen mallielementin suunnittelulla. Mallielementiksi valittiin potilashuone. Loppuvuodesta päätettiin, että Puisen Sote-aseman kehittämishanke päätettiin lopettaa tammikuun 2023 loppuun mennessä.

Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö ottanut tehtävänkuvaansa osittain entisen isännöitsijän tehtäviä.

8. Kunnallistekniikka

Tekninen varikko tuotti kaupungille varastointi- ja kuljetuspalveluja.

Kunnallistekniikan merkittäviä investointikohteita olivat kadun rakentaminen Mäntymäen yrityspuiston alueella 250 m:n matkalla sekä kevyenliikenteenväylän rakentamien Saharannan tien jatkeeksi. Katujen saneerausta tehtiin Rajakadulla välillä Vienantie–Koulukatu, Saharannantien alkupäässä ja Tivotiellä. Kainuuntie-Koulukadulla tehtiin asfaltin jyrsintää ja uudelleenpäällystämistä.

9. Riskit

Kaupunkiympäristön palvelualueen riskit ja niihin varautuminen tapahtuu kuten aikaisemminkin erilaisten valmius- toimenpide-, poikkeusolojen rakennussuunnitelmien sekä evakuointi-, suojelu-, raivaussuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi riskien akuutti torjunta ja käytännöntasoinen ennakointi toteutetaan päivystys- ja varallaolojärjestelmiä sekä ohjaus- ja hälytysautomaatiota sekä kameravalvontaa käyttäen. Tilapalvelut on lisäksi ostanut vartiointipalvelua eräille kiinteistöille, joissa on tapahtunut normaalia enemmän ilkivaltaa. Työntekijät perehdytetään tehtäviinsä henkilö- ja tehtäväriskien välttämiseksi.

Henkilöriskit ilmenevät lähinnä henkilöstön ikääntymisenä ja sairauspoissaolojen lisääntymisenä. Tästä aiheutuu haittaa päivittäiseen toimintaan, koska organisaatio on niin ohut, ettei täydennystä ole juuri saatavilla sisäisin järjestelyin eikä ulkoakaan ole nopealla aikataululla saatavilla koulutettua työntekijää. Pitempiaikaisten sairauslomien ajalle on palkattava määräaikaisia työntekijöitä. Tiettyjen ydintehtävien hoidossa pidetään yllä varahenkilöjärjestelmää.

Työntekijöihin kohdistuu myös ergonomisia, fysikaalisia, henkisiä, kemiallisia ja biologisia vaaratekijöitä ja osin jopa merkittäviä riskejä. Toiminnassa painotetaan henkilökohtaisten suojavälineitten käyttöä, oikeita työmenetelmiä, varovaisuutta ja huolellisuutta riskien minimoimiseksi.

Taloudellisten riskien välttämiseksi on hankintojen selventämistä varten kaupungilla on oma hankintaohje, joka valmistui vuoden 2018 aikana. Palvelun ja tavaran toimittajien asiakastietoihin ja referensseihin sekä liikevaihtoon suuremmissa urakoissa on kiinnitettävä tarkempaa huomiota kilpailutuksia tehdessä.

2 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT
(ulkoiset erät)

	2022 *1 000 €*	*2021* *1 000 €*
Toimintatuotot	5 367	4 865
Valmistus omaan käyttöön	220	204
Toimintakulut	-69 578	-67 512
Toimintakate	**-63 991**	**-62 443**
Verotulot	32 064	31 810
Valtionosuudet	36 177	35 788
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	56	58
Muut rahoitustuotot	1 604	3 112
Korkokulut	-198	-166
Muut rahoituskulut	-1 647	-170
Vuosikate	**4 067**	**7 989**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-2 331	-2 317
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-134	-21
Satunnaiset erät	456	
Tilikauden tulos	**2 058**	**5 651**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42	42
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**2 101**	**5 694**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	7,71	7,21
Vuosikate/Poistot, %	164,99	341,69
Vuosikate, euroa/asukas	524,40	1 007,85
Asukasmäärä	7 755	7 927

2.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2022 1000 €	*2021 1000 €*
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 067	7 989
Satunnaiset erät	456	
Tulorahoituksen korjauserät		-440
Toiminnan rahavirta	4 523	7 550
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 302	-3 106
Rahoitusosuudet investointeihin		41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56	55
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 277**	**4 540**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		50
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500	3 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 583	-3 433
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500	-2 000
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-1 225	919
Korottomien velkojen muutos	-2 689	-670
Rahoituksen rahavirta	**504**	**-2 134**
Rahavarojen muutos	**2 780**	**2 407**
Rahavarat 31.12., 1 000 €	29 540	26 760
Rahavarat 1.1., 1 000 €	26 760	24 353

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	176,63	260,69
Pääomamenojen tulorahoitus, %	69,10	122,96
Lainanhoitokate	1,13	2,49
Kassan riittävyys, pv	140	132
Asukasmäärä	7 755	7 927

2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2022 *1 000 €*	2021 *1 000 €*
A PYSYVÄT VASTAAVAT	52 283	52 502
I Aineettomat hyödykkeet	602	535
1 Aineettomat oikeudet	602	535
II Aineelliset hyödykkeet	38 578	38 734
1 Maa- ja vesialueet	4 247	4 245
2 Rakennukset	27 332	25 170
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 614	5 603
4 Koneet ja kalusto	868	858
5 Muut aineelliset hyödykkeet	221	221
6 Ennakkomaksut ja keskeneräiset	297	2 637
III Sijoitukset	13 103	13 233
1 Osakkeet ja osuudet	13 066	13 196
2 Muut lainasaamiset		
3 Muut saamiset muilta	37	37
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11	11
1 Valtion toimeksiannot		
II Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11	11
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 674	29 669
Vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut		
I Saamiset	4 134	2 909
Lyhytaikaiset saamiset	4 134	2 909
1 Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	1 200	1 200
2 Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä		376
3 Lainasaamiset muilta	46	
4 Myyntisaamiset	633	604
5 Lainasaamiset muilta	185	25
6 Muut saamiset	404	517
7 Siirtosaamiset	1 666	186
II Rahoitusarvopaperit	24 010	24 412
1 Muut arvopaperit	24 010	24 412
III Rahat pankkisaamiset	5 530	2 348
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**85 969**	**82 182**

VASTATTAVAA	2022 *1 000 €*	2021 *1 000 €*
A OMA PÄÄOMA	38 521	36 420
I Peruspääoma	23 580	23 580
II Arvonkorotusrahasto		
III Muut omat rahastot	9 771	9 771
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä	3 069	-2 625
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 100	5 694
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	199	241
1 Poistoero	199	241
C PAKOLLISET VARAUKSET	734	734
I Muut pakolliset varaukset	734	734
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	273	273
1 Valtion toimeksiannot		
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	273	273
E VIERAS PÄÄOMA	46 242	44 514
I Pitkäaikainen	34 017	33 339
1 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	33 283	32 525
2 Lainat julkisyhteisöiltä		80
3 Muut velat	734	734
II Lyhytaikainen	12 225	11 175
1 Joukkovelkakirjalainat	4 500	1 000
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilt	3 742	3 567
3 Lainat julkisyhteisöiltä	80	16
4 Saadut ennakot	42	46
5 Ostovelat	1 032	1 362
6 Liittymismaksut ja muut velat	262	261
7 Siirtovelat	2 568	4 923
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**85 969**	**82 182**

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	45,1	44,6
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	63,8	61,4
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	64,8	62,4
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	5 169	3 069
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	666,5	387,1
Lainakanta, €/asukas	5 365	4 691
Lainakanta 31.12., 1 000 €	41 605	37 188
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 385	1 601
Leasing- ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	634	721
Asukasmäärä	7 755	7 927

2.4 Kunnan kokonaistulot ja -menot (ulkoiset erät)

Tulot	€	%	Menot	€	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	5 367 254	6,4	Toimintakulut	69 578 337	90,3
Verotulot	32 064 157	38,3	- valmistus omaan käyttöön	-220 159	-0,3
Valtionosuudet	36 177 381	43,2			
Korkotuotot	55 827	0,1	Korkokulut	197 677	0,3
Muut rahoitustuotot	1 604 490	1,9	Muut rahoituskulut	1 646 548	2,1
Satunnaiset tuotot	456 175	0,5	Satunnaiset kulut		0,0
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät		
- käyttöomaisuuden myyntivoitot ja tappiot	0	0,0	+/- Pakollisten varausten muutos	0	0,0
			- muihin vuosiin kohdistuvat oikaisut		0,0
			- käyttöomaisuuden myyntitappiot		0,0
			Oman pääoman muutos		0,0
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	2 302 389	3,0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	56 200	0,1			
			Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Rahoitustoiminta			Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 582 666	4,6
Antolainasaamisten vähennykset	0	0,0			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500 000	5,4			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500 000	4,2			
Kokonaistulot yhteensä	**83 781 484**	**100,0**	**Kokonaismenot yhteensä**	**77 087 458**	**100,0**
			Kokonaistulot-kokonaismenot	6 694 027	
			Muut maksuvalmiuden muutokset	3 913 797	
			Rahavarojen muutos	2 780 230	
				6 694 027	

3 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

3.1 Konsernirakenne ja sisältö

				Kuntakonserinin osuus (1000 €)		
Konserniyhteisöt	Kotipaikka	Konsernin omistusosuus %	Kaupungin omistusosuus %	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	Kajaani	10,93	10,93	1 502	26 242	-122
Kainuun Liitto	Kajaani	12,44	12,44	274	101	48
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	Kajaani	12,57	12,57	295	707	32
Tytäryhteisöt						
Kuhmon Lämpö Oy, Kuhmo	Kuhmo	51,32	51,32	3 447	2 100	1 120
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot, Kuhmo	Kuhmo	100	100	1 691	2 199	5
Kuhmon Yrityssampo Oy, Kuhmo	Kuhmo	100	100	2 882	48	-127
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo, Kuhmo	Kuhmo	94	94	1 611	197	-129
Kuhmon Lämpöenergia Oy, Kuhmo	Kuhmo	100	100	6 533	3 810	122
Osakkuusyhteisöt						
Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy	Kuhmo	24,50	24,50	0	0	0

3.2 Konsernin tunnusluvut

Tuloslaskelman tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,2	50,0
Vuosikate/Poistot, %	182,6	236,5
Vuosikate, euroa/asukas	1 317,0	1 683,5
Asukasmäärä	7 755	7 927

Rahoituksen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Investointien tulorahoitus, %	120,4	225,2
Pääomamenojen tulorahoitus, %	101,9	128,5
Lainanhoitokate	5,6	2,9
Kassan riittävyys, pv	129	118

Taseen tunnusluvut

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	39,6	38,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,7	64,4
Konsernin velat ja vastuut-% käyttötuloista	0	66,0
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	15 034	11 626
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	1 939	1467
Konsernin lainat €/asukas	8 353	7 911
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	64 778	62 714
Konsernin velat ja leasingvastuut	66 069	1 928
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	0	0
Asukasmäärä	7 755	7 927

3.3 Kuhmon kaupunkikonsernin taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet

Kuhmon kaupunkikonserni

Tytäryhteisöt	Omistus-osuus-%	Osakkuus- ja omistusyhteisöt	Omistus-osuus-%
Kuhmon VesiEnergia Oy	100 %	Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy	24,5 %
KOY Kuhmon Terva-asunnot	100 %	Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä	10,93 %
Kuhmon Yrityssampo Oy	100 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	12,57 %
KOY Kuhmon Kulttuuritalo	94 %	Kainuun Liitto	12,44 %
Kuhmon Lämpö Oy	51,32 %		

KUHMON VESIENERGIA OY

Kuhmon VesiEnergia Oy vastaa toiminta-alueensa vesihuollosta ja jakelee lämpöenergiaa kaukolämpö-asiakkaille. Yhtiön tavoitteena on tuottaa laadukkaita palveluita järkevin kustannuksin. Kaukolämmön jakelu on ollut yhtiön hoidossa vuoden 2015 alusta alkaen. Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminta liitettiin osaksi yhtiön toimintaa vuoden 2021 alusta alkaen.

Talous (1000 €)

	TP 2022	TP 2021	Ero, 2022-2021	TA 2022	Ero, Tot-budj. 2022
Liikevaihto	4943	4967	-24	4 905	38
Kulut	4791	4467	324	4 619	172
Tulos ennen veroja	152	500	-348	286	-134
Verot	30	101	-71	57	-27
Tulos verojen jälkeen	122	399	-277	229	-107

Tilikauden tulos 122.007,44 euroa.

Kuhmon VesiEnergia Oy:n vuoden 2022 liikevaihto oli 4.943.417 (4.967.218) euroa. Liikevaihto laski 23.801 euroa. Lämpöliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2022 oli 3.719.768 (3.752.664) euroa, pieneni 32.896 euroa. Vuodelle 2022 kaukolämmön perusmaksuja ja kulutusmaksuja korotettiin 2 %. Konserniyhtiöissä (KOY Kuhmon Terva-asunnot ja Kuhmon Yrityssampo Oy) otettiin käyttöön kiinteistöjen kaukolämpöjärjestelmään asennettu automaatiojärjestelmä, jolla rajoitettiin sopimuksiin kirjattuja tilausvesivirtoja alemmat tilausvesivirrat. Tällä perusteella pienennettiin kyseisten kiinteistöjen sopimuksien tilausvesivirrat pääosin 1.12.2021 alkaen (osa 1.4.2022 alkaen). Sopimusmuutokset vaikutti liikevaihdon perusmaksukertymään pienentävästi noin 58.000 euroa. Lämpöenergian myyntivolyymi oli 54 696 MWh (55 195 MWh), laskua 499 MWh (-0,9 %) ja siitä aiheutui liikevaihdon laskua noin 25 tuhatta euroa.

Vesiliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2022 oli 1.223.649 (1.214.554) euroa. Kasvua oli 9.095 euroa. Vuodelle 2022 veden perusmaksua korotettiin 10 % ja käyttömaksua 5 %. Veden myyntivolyymi oli 298 610 m^3 (324 037 m^3) laskua 25 427 m^3 (-7,8 %) ja siitä aiheutuva liikevaihdon pieneneminen oli noin 95 tuhatta euroa. Perusmaksukertymä kasvoi noin 13,7 tuhatta euroa (8,6 %) ja käyttömaksukertymä pieneni noin 40,8 tuhatta euroa (-3,8 %) vuoteen 2021 verrattuna.

Yhtiön toimintakulut olivat 4.777.026 (4.511.850) euroa. Kasvua oli 265.176 euroa. Lämpöliiketoiminnan toimintakulut olivat 3.499.088 (3.415.848) euroa. Kasvua oli 83.240 euroa. Merkittävin kuluerä oli lämpöenergian osto Kuhmon Lämpö Oy:ltä. Vuonna 2022 lämpöä ostettiin 2.935.804 (2.875.148) eu-

rolla, kasvua 60.656 euroa (2,1 %). Lämmön perusmaksun ja pesurin/kuivurin perusmaksun indeksimuutos oli + 10,3 %. Kulutusmaksu säilyi edellisen vuoden tasolla. Lämpöenergian ostomäärä oli 68 688 MWh (72 463 MWh), jossa laskua 3 775 MWh (-5,2 %) ja siitä aiheutuva energiaostojen pieneneminen noin 78 tuhatta euroa. Perusmaksuja Kuhmon Lämpö Oy:lle maksettiin 1.488.077 (1.359.699) euroa, kasvua 128.378 euroa (9,4 %)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Lämmön ostot, % lämpötoiminnan liikevaihdosta	81,4	73,2	77,81	73,9	81,4	76,6	78,9

Kaukolämmön myynnin luottotappiota kirjattiin 31.213,83 euroa. Kaukolämpöverkoston vuotovesimäärä vuonna 2022 oli 2 466 (3 372) m^3.

Vesiliiketoiminnan toimintakulut olivat 1.277.939 (1.096.003) ja kulujen kasvu 181.936 euroa. Merkittävin yksittäinen kuluerä oli jätevedenpuhdistamon saneerausurakkaan sisältynyt vanhan rakennuksen purkamiskulu 126.145,80 euroa. Jätevedenpumppaamojen huoltokulut lisääntyivät 20 tuhatta euroa (100 %). Lisäksi maailmanpoliittinen tilanne vaikutti sähkön ostokuluihin kasvattavasti noin 20 tuhatta euroa (18 %) ja kemikaalien ostokuluihin noin 10 tuhatta euroa (22 %). Veden myynnin luottotappiota kirjattiin 2.346,06 euroa. Vesiverkoston vuotovesimäärä vuonna 2022 oli 61 230 (58 480) m^3. Yhtiön poistot olivat 416.066 (410.480) euroa. Rahoitustuotot ja kulut olivat nettomääräisenä 44.448 (45.713) euroa. Yhtiön taloudelliset tavoitteet alittuivat hieman. Tulos ennen veroja oli budjetoitu 286.000 euroa ja toteuma oli 224.682 euroa, alitusta 61.318 euroa. Liikevaihtotavoite oli budjetoitu 4.905.000 eroa ja toteuma 4.943.416 euroa, ylitystä 38.416 euroa.

Kuhmon VesiEnergia Oy:llä on pitkäaikainen luotto 1,2 miljoonaa euroa Kuhmon kaupungilta. Laina on otettu liiketoiminnan ostamiseen Kuhmon kaupungilta. Vuonna 2022 aloitettiin merkittävä jätevesipuhdistamon saneeraushanke. Hanke sisältää sekä rakennuksen saneerauksen että sähkö-, automaatio- ja koneistosaneeraukset. Investoinnin kokonaiskustannusarvio on 3,2 miljoonaa euroa, josta vuonna 2022 toteutui 1.356.702 euroa. Investointia varten nostettiin 1/2023 kaupungin takaamana 2,0 miljoonan euron laina.

Maksuvalmius säilyi lähes koko vuoden ajan hyvällä tasolla. Current Ratio oli keskimäärin 3,9.

Vakuutukset
Kuhmon VesiEnergia Oy:llä on keskeytysturva-, vastuuturva-, oikeusturva-, ja hallinnonvastuuturvavakuutus Pohjola Vakuutuksessa.

Osakepääoma
Kuhmon VesiEnergia Oy:n osakepääoma on 2.500 euroa. Kuhmon kaupunki omistaa kaikki 600 osaketta ja yhtiö kuuluu kaupunkikonserniin.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita	Yrityksen investoidessa vuosina 2022 – 2024 ei ole mahdollista maksaa osinkoa Yhtiö laajentaa kaukolämpöverkostoa kaukolämpöstrategiansa mukaisti
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Osallistuminen uusien merkittävien alueiden kehittämiseen	Mäntymäen teollisuusalueella vesiverkostoa laajennetaan suunnitelmallisesti
Täyttä elämää keskustassa ja	Mahdollistetaan asukkaille	Uusia liittymiä rakennetaan kohtei-

kylissä -hyvinvoivat kuhmolaiset	kaukolämmön saaminen taajama-alueella	siin, jonne ne ovat taloudellisesti mahdollisia
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändi-käsikirjan ohjeita noudattaen
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan

Kärkitoimenpiteet vuonna 2022:

1. Jätevedenpuhdistamon saneerauksen käynnistäminen, vaihe I
2. Veden- ja kaukolämmön etäluettavat mittarit, vaihtotyön ensimmäinen vuosi
3. Kaukolämpöverkoston laajennus Pajakkakadulla ja Teerenpolulla

Yleistä

Vuosi 2022 oli Kuhmon VesiEnergia Oy:n kahdeksas toimintavuosi.

Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.2015, josta alkaen yhtiön toimialana oli sähkön, kaasun, lämmön ja vastaavien kiinteän verkoston tai putkiston kautta jaeltavien energiahyödykkeiden tuotanto, jakelu ja kauppa, tilojen jäähdytykseen käytettävien ilman ja veden tuotanto ja jakelu. Yhtiön toiminta keskittyi vuoden vaihteeseen 2020 - 2021 Kuhmon Lämpö Oy:ssä tuotettavan kaukolämmön jakeluun Kuhmon keskustaajaman kaukolämpöverkoston alueella sekä kaukolämpöverkoston ylläpitoon ja kehittämiseen. 1.1.2021 yhtiö vastaanotti Kuhmon kaupungin vesiliiketoiminnan apporttisiirrolla. Samalla yhtiön toimialaa muutettiin niin, että se kattaa kiinteän verkoston kautta tapahtuvan kaukolämmön jakelun lisäksi talousveden tuotannon ja jakelun sekä jätevesien vastaanottamisen ja puhdistamisen.

Hallitus

1.1. – 28.3.2022	29.3.-31.12.2022
Eija Komulainen, puheenjohtaja	Seija Lukkarinen, puheenjohtaja
Timo Piirainen, varapuheenjohtaja	Timo Piirainen, varapuheenjohtaja
Miia Ainasoja	Ensio Pikkarainen
Päivi Haverinen, varajäsen	Eero Pöllänen, varajäsen

Vuonna 2022 pidettiin seitsemän hallituksen kokousta.

Tilintarkastus

Kuhmon VesiEnergia Oy:n varsinaisena tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT JHT Antti Kääriäinen.

Henkilöstö ja muu hallinto

Toimitusjohtajana Eija Jansson o.t.o. Lisäksi yhtiön palveluksessa oli vuoden 2022 aikana 9 kokopäiväistä henkilöstä.

Yhtiön taloushallintoa ja palkanlaskentaa on hoitanut Monetra Oulu Oy pois lukien ostolaskujen asiatarkastus, myyntilaskutus -ja reskontra. Myyntilaskujen perintä on ulkoistettu Intrum Oy:lle.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiö käynnisti jätevedenpuhdistamon 4-5 vuotta kestävän saneeraushankkeen vanhan puhdistamorakennuksen purkamisella ja uuden hallirakennuksen rakentamisella. Samassa yhteydessä toteutetaan lvi- ja sähkösaneerausta sekä rakennusautomaation rakentamista. Lisäksi käynnistettiin vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyö etäluettaviksi mittareiksi, arvio vaihtotyön kestoksi 3-4 vuotta.

Muita toteutuneita investointeja ovat;

- laajennettiin kaukolämpöverkostoa Pajakkakadulla ja Teerenpolulla.
- rakennettiin uusia kaukolämpöliittymiä yhteen teollisuushalliin ja 25 kpl omakotitaloon.

- saneerattiin Muuttolinnuntiellä betoniviemäriä muoviviemäriksi 360 m sujuttamalla.
- rakennettiin jätevedenpuhdistamon saneeraushankkeeseen liittyvät alueputkiston muutokset.

Tulevaisuuden näkymät
Yhtiön toimitusjohtajana aloittaa 1.1.2023 alkaen operatiivisena johtajana toiminut Minna Jokelainen. Eija Jansson toimii yrityksessä asiantuntijana varsinaiseen yhtiökokoukseen 2023 saakka ja eläköityy toimesta sen jälkeen.

Kuhmon VesiEnergia Oy:n tilanne näyttää vakaalta. Uudella liiketoimintakokonaisuudella toinen toteutunut toimintavuosi on sujunut hyvin ja yhtiön maksuvalmius on pysynyt hyvänä. Vuoden 2023 aikana yhtiö jatkaa jätevedenpuhdistamon hallirakennuksen sekä sen rakennustekniikkaan liittyvän lvi- ja sähkösaneerauksen sekä rakennusautomaation toteutusta. Saneeraushankkeen kokonaisinvestoinnin arvoksi on arvioitu 3,2 miljoonaa euroa.

Muita toteutettavia investointeja ovat;
- Muuttolinnuntiellä jatketaan viemärisaneerausta sujuttamalla betoniviemäriä muoviviemäriksi.
- vesi- ja kaukolämpömittareiden vaihtotyötä etäluettaviksi mittareiksi jatketaan.
- Mäntymäen uuden teollisuusalueen vesi- ja viemäriverkosto liitetään taajama-alueen verkostoihin.
- vesihuollon GPRS-yhteydellä olevien kohteiden tietoturvallisuuden parantaminen.
- Hyryntien siirtoon liittyen siirretään kaukolämpölinjaa Koskitien varrella uuden tielinjauksen alta pois.
- kaukolämpöverkkoa laajennetaan Piilolantielle.
- rakennetaan uusia kaukolämpöliittymiä entisen kaukolämpöverkon varrelle.
- kaukolämpölinjan saneeraus Kainuuntien varrella.

Vuodelle 2023 kaukolämmön perusmaksua korotettiin 10 %:lla ja kulutusmaksua 8 %:lla. Veden perusmaksua korotettiin 10 %:lla ja kulutusmaksua 15 %:lla.

KIINTEISTÖ OY KUHMON TERVA-ASUNNOT

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot tarjoaa kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Kuhmossa. Kiinteistöjä rakennetaan, puretaan ja perusparannetaan Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöstrategian mukaisesti.

Talous (1000 €)

	TP 2022	TP 2021	Ero, 2022-2021	TA 2022	Ero, Tot-budj. 2022
Liikevaihto	3489	3381	108	3413	76
Kulut	3489	-3241	248	3493	-4
Tulos ennen veroja	0	140	-140	0	0
Verot	-5	28	-33	0	-5
Tulos verojen jälkeen	5	112	-107	0	5

Tilikauden tulos 5 282,90 euroa.

Yhtiön talous on pysynyt hyvässä kunnossa ja maksuvalmius on erittäin hyvä. Oman taloushallinnon lisäksi yhtiö on hoitanut hallintopalvelusopimuksen nojalla Kuhmon Yrityssampo Oy:n taloushallinnon. Yhteistyö on tuonut osapuolille toiminnallisia ja taloudellisia synergiahyötyjä.

Aravavuokrien määrityksessä on noudatettu 1.3.1997 käyttöön otettua pääomavuokrien tasausta. Tilikauden budjetoitu keskineliövuokra oli 8,19 eur/m^2/kk. Tilikaudella yhtiö ei korottanut aravavuokria ja on pystynyt säilyttämään asumisen kustannukset edullisina.

1.1.1997 lukien allekirjoitetuissa vuokrasuhteissa on ollut käytössä tuhannen markan vakuus 31.12.2001 saakka ja 1.1.2002 lukien kahdensadan euron vakuus vuokrasuhteen velvoitteiden täyttämiseksi. Yhtiöllä oli rahana saatuja vakuuksia kertomusvuoden lopussa yhteensä 85 195,61 euroa ja Soten/Kelan vakuussitoumuksia yhteensä 10 417,19 euroa.

Lainat
Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin tilikaudella 156 000,00 euroa. Yhtiön kokonaislainasaldo 31.12.2022 oli 1 881 000,00 euroa.

Poistot ja varaukset
Rakennuksista on tehty 4 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 25 %. Yhtiö tuloutti vuodelta 2012 muodostetun 988 400,00 euron suuruisen asuintalovarauksen kiinteistöjen hoito- ja korjauskustannuksiin ja muodosti tilivuodelta uuden 1 324 579,08 euron suuruisen asuintalovarauksen.

Vakuutukset
Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Pohjola Vakuutus Oy:ssä kiinteistön täysarvovakuutuksella. Vakuutus sisältää hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu- ja oikeusturvavakuutuksen.

Osakepääoma
Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 1 660 694,31 euroa käsittäen 1 974 808 kappaletta 0,84 euron nimellisarvoisia osakkeita.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Osinko omistajalle 100 t€	Yhtiön toimiala on voittoa tavoittelematon aravavuokra-asuntojen omistus ja vuokraus. Omistajan esittämän osingon vaikutus vuokriin vuositasolla on verojen jälkeen 0,29 e/m2/kk. Osinko pienentää yhtiön käytettävissä olevia korjausrahoja ja siirtää uudisrakentamisen suunnittelua. Yhtiökokouksen päätöksellä yhtiö ei maksa osinkoa tilikaudelta.
	Toiminnallinen käyttöaste 93 %	Yhtiö pyrkii pitämään käyttöasteen omistajan asettamassa tavoitteessa kunnostamalla asuntoja ja vähenevässä kysyntätilanteessa tarvittaessa purkamalla. Toiminnallinen käyttöaste tilinpäätöshetkellä oli 92,8 %.
	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita	Yhtiö pyrkii energiatehokkuuteen. Peruskorjauksissa huoneistoihin asennetaan vesimittarit. Kiinteistökanta on liitetty kiinteistöautomaation etävalvontaan, jolloin ajantasainen kulutusseuranta on mahdollista. Korjausurakat pyritään toteuttamaan laajuudeltaan paikalliset toimijat huomioiden.

	Vaikutamme hankinnoilla	
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yhtiö pystyy tarjoamaan joustavasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin	Yhtiö tarjoaa tehokkaasti asuntoja yritysten työntekijöiden tarpeisiin. Yhtiö tarjoaa sujuvaa asumista ja toimivia koteja eri elämänvaiheisiin.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja erilaisiin tarpeisiin Esteettömiä asuntoja Lähiötupatoiminnan jatkon kehittäminen yhdessä sidosryhmien kanssa	Yhtiön asuntokannasta noin puolet on kerrostaloasuntoja ja puolet rivitaloasuntoja. Yhtiö on pystynyt pitämään vuokratason hyvin kohtuullisena. Yhtiö edistää esteettömyyttä asuntokannassaan. Kerrostaloihin on rakennettu yhteensä kahdeksan jälkiasennushissiä ja yhdeksännen hissin rakennustyöt ovat käynnissä. Kuhmon Vatron peruskorjauksessa remontoidaan kolmen rapun 42 asuntoa esteettömiksi. Lähiötupa toimii yhtiön kerrostalon kerhohuoneessa osoitteessa Karhunpolku 3. Yhtiö on tarjonnut tilat Lähiötuvan käyttöön maksutta. Tila on avoinna joka arkipäivä. Toimintaa ohjaa monialainen yhteistyöverkosto.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändikäsikirjaa (ohjeita) noudattaen
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvin osin

Kärkitoimenpiteet vuonna 2023:

1. Kuhmon Vatron peruskorjauksen valmistuminen viimeisen C-rapun osalta.
2. Muuttojen yhteydessä tehtävien asuntokorjausten lisääminen

Yleistä

Kertomusvuosi oli yhtiön 26. toimintavuosi. Yhtiö perustettiin 1.1.1997 fuusioimalla 18 erillistä aravavuokrataloyhtiötä ja 80 kaupungin suoraan omistamaa vuokra-asuntoa. Yhtiön tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja Kuhmossa. Tällä hetkellä yhtiö käsittää yhteensä 593 asuinhuoneistoa, joiden yhteinen asuinhuoneistoala on 34 669 m^2.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella

Yhtiön kiinteistöjen peruskorjaustoimintaa toteutettiin koko kertomusvuoden ajan. Karhunpolku 3 kerrostalon peruskorjaus etenee B-rapussa ja C-rapun urakkasopimus hissikuilun rakentamisesta ja liikuntaesteettömyyskorjauksista allekirjoitettiin kertomusvuoden joulukuussa. Peruskorjauksen valmistuttua kohteessa on 42 peruskorjattua liikuntaesteetöntä asuntoa. Huoneistoremontteja yhtiö suoritti tarvittavassa laajuudessa muuttojen yhteydessä vajaassa sadassa huoneistossa. Yhtiön toimesta remontoitiin myös Kuhmon Yrityssampo Oy:n tiloja.

Yhtiö investoi tilikaudella kiinteistöautomaation etävalvontaan. Hankintaan sisältyi kerrostalojen kaukolämpöliittymien tilausvesivirran tarkistus. Karhunpolku 3 kerrostalon peruskorjaus eteni kertomusvuonna keskirappuun ja valmistuu C-rapun osalta vuoden 2023 lopussa.

Kuhmon kaupungin väkiluku väheni edelleen, ennakkotietojen mukaan väkiluku oli joulukuun 2022 lopussa 7 755 asukasta. Yhtiön 593 asuinhuoneistossa oli talonkirjan mukaan 31.12.2022

kaikkiaan 722 henkilöä (713 henkilöä 31.12.2021). Kertomusvuonna allekirjoitettiin 123 (113) uutta vuokrasopimusta.

Vuokralaisdemokratia
Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa (nro 649/1990) tuli voimaan 1.3.1991 ja sitä sovelletaan kaikissa käyttö- ja luovutusrajoitusten alaisissa aravavuokrataloissa. Yhteishallinto tarkoittaa sitä, että myös asukkaat pääsevät osallistumaan vuokratalon hallintoon. Asukastoimikunta toimi seuraavissa yhtiön vuokranmäärityskohteissa:

Karhu-Haka	Virkatie 26 / Karhunpolku 5 / Sudenpolku 2-4
Kuhmon Vatro	Karhunpolku 3
Piilolanvatro	Peuranpolku 9
Kuhmonselkä	Pyykuja 15-17

Hallitus

1.1.-2.3.2022	2.3.-31.12.2022
Antti Komulainen, pj	Laura Rahko, pj
Tapani Sutinen, varapj.	Tapani Sutinen, varapj
Jari Juntunen, jäsen	Jari Juntunen, jäsen
Lea Kiiveri, jäsen	Lea Kiiveri, jäsen
Eija Komulainen, jäsen	Janne Lehtonen, jäsen
Minna Karjalainen, varajäsen	Maija Inget, varajäsen
Päivi Maijanen, varajäsen	Päivi Maijanen, varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin seitsemän kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 2.3.2022. Kokouksessa Kuhmon kaupungin kokousedustajana oli Jorma Kyllönen.

Tilintarkastus
Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Henkilöstö ja muu hallinto
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen palveluksessa oli tilikauden päättyessä 13 henkilöä. Henkilöstön määrä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna.

Sormulan rivitaloalueen, Piilolantie 40:n, Könninmäentie 2:n, Kappelikuja 11-13:n ja Peuranpolku 7:n kiinteistönhoitotehtävät yhtiö hoiti omana työnä lukuun ottamatta koneellisia lumitöitä, nurmikonleikkuuta ja päivystystä. Muiden kiinteistöjen kiinteistönhoito- ja siivoustehtävät suoritettiin ostopalveluina. Yhtiö kilpailutti kertomusvuoden syksyllä omassa kiinteistönhoidossa olevien kiinteistöjen piha- alueiden talvikunnossapitourakan.

Tulevaisuuden näkymät
Asuntojen keskimääräinen vuokrausaste oli kertomusvuonna hyvä ja heikkeni hieman vuoden lopussa. Vuokrattavissa olevista tiloista oli vuoden lopussa 92,8 % vuokrattuna (93,6 %). Hallituksen käsityksen mukaan yhtiön toiminta jatkuu häiriöittä seuraavien 12 kk:n aikana.

KUHMON YRITYSSAMPO OY

Kuhmon Yrityssampo Oy hallinnoi ja vuokraa sekä rakentaa ja rakennuttaa kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille.

Talous (1000 €)

	TP 2022	TP 2021	Ero, 2022-2021	TA 2022	Ero, Tot-budj. 2022
Liikevaihto	791	782	9	913	-122
Kulut	-917	-840	-77	-913	-4
Tulos ennen veroja	-126	-58	-68	0	-126
Verot	0	0	0	0	0
Tulos verojen jälkeen	-126	-58	-68	0	-126

Talousarvio- ja suunnitelmalukuihin sisältyy Kuhmon kaupungin avustus 50 000 e. Kuhmon kaupungin avustus voidaan myöntää vain erillisellä perustellulla kaupunginhallituksen päätöksellä.

Tilikauden tappio -126,516,59 euroa.

Yhtiön kokonaisliikevaihto kertomusvuodelta oli yhteensä 790 894,45 euroa. Omistajan konserniavustus kattoi tyhjistä tiloista syntynyttä hoitoalijäämää. Yhtiön tulosta laski merkittävästi vuokralaisyrityksen konkurssin johdosta syntyneet luottotappiot. Yhtiön maksuvalmius pysyi hyvänä tilikaudella.

Lainat
Yhtiöllä ei ole pitkäaikaista vierasta pääomaa.

Poistot
Rakennuksista on tehty 4 %:n ja Merta-hallista 7 %:n jäännösarvopoisto. Koneiden ja kaluston jäännösarvopoisto on 10 %.

Vakuutukset
Kaikki kiinteistöt on vakuutettu Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa. Vakuutusturva kattaa omaisuusvakuutusten lisäksi vastuuvakuutukset.

Osakepääoma
Kuhmon kaupunki omistaa kaikki Kuhmon Yrityssampo Oy:n osakkeet ja yhtiö kuuluu Kuhmon kaupunkikonserniin. Yhtiön kotipaikka on Kuhmo. Yhtiön osakepääoma on kertomusvuoden lopussa yhteensä 2 259 387 euroa.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Toiminnallinen käyttöaste 93 %	Yhtiöllä on vuokrattavana vapaata teollisuus- ja toimistotilaa. Toiminnallinen käyttöaste tilinpäätöshetkellä oli 83 %.
	Yhtiö toimii omillaan ilman emon konserniavustusta	Omistaja on avustanut yhtiötä vuosittain. Avustuksella on katettu tyhjillään olevista tiloista syntynyttä tyhjilläänolotappiota.
	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuu-	Yhtiö jatkaa kiinteistönpidon energiatehokkuuden lisäämistä. Kiinteistökanta on liitetty

	den ja ekologisen kestävyyden tavoitteita Vaikutamme hankinnoilla	kiinteistöautomaation etävalvontaan, jolloin ajantasainen kulutusseuranta on mahdollista. Yhtiö pyrkii hankkimaan paikallisesti. Korjausurakat pyritään toteuttamaan laajuudeltaan paikalliset toimijat huomioiden. Yhteistyötä ja yhteishankintoja kaupunkikonsernissa kaupungin konserniohjeen mukaisesti tulisi kehittää.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Yritys edistää yritysten sijoittumista Kuhmoon	Yhtiö edistää yritysten sijoittumista Kuhmoon tarjoamalla valmiita ajanmukaisia, lakien ja säädösten mukaisia tiloja ja tarvittaessa hankkimalla sopivia tiloja.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	Yrityksen tiloissa toimivat palveluyritykset luovat hyvinvointia	Yhtiön tiloissa toimii noin 50 yritystä. Yhtiö pyrkii tarjoamaan yritystoimintaa palvelevia tiloja. Suurena haasteena ovat lisääntyvät korjausinvestointitarpeet ikääntyvässä kiinteistökannassa kuten vesikattokorjaukset sekä sprinklaustarve.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändikäsikirjaa (ohjeita) noudattaen
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvin osin

Kärkitoimenpiteet vuonna 2023:

1. Käynnissä olevan Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöstrategian kiinteistöjen salkutuksen mukaisiin välttämättömiin/pidettäviin kiinteistöihin tehtävät korjausinvestoinnit.

Yleistä

Kuhmon Yrityssampo Oy on perustettu 1979 perustamisnimellä Kuhmon Teollisuuskylä Oy Kuhmon kaupungin, Kera Oy:n ja Kuhmo Oy:n toimesta rakentamaan, rakennuttamaan, hallinnoimaan ja vuokraamaan kiinteistöjä Kuhmon kaupungissa toimiville ja tänne muuttaville teollisille ja kaupallisille yrityksille. Nykyisen toiminimen yhtiö otti käyttöön vuonna 1995.

Aikaisemmin liiketoiminta-alueena on ollut kiinteistötoiminnan lisäksi myös elinkeinotoimiston tehtävät. Tällä hetkellä Kuhmon Yrityssampo Oy hoitaa yhtiön ja kaupungin välisen, vuonna 1998 uudistetun työnjaon mukaisesti vain kiinteistöjensä hallintoon, vuokraukseen ja tilojen rakennuttamiseen ja ylläpitoon kuuluvat tehtävät.

Yhtiön hallinnolliset tehtävät on hoidettu 1.11.2010 lukien hallintopalvelusopimuksella Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen toimesta.

Hallitus

1.1.-3.3.2022
Eero Pöllänen, pj.
Timo Klemetti, varapj.
Kirsi Virtanen, jäsen
Anneli Kinnunen, jäsen
Kari Peltonen, jäsen
Ilmo Komulainen, varajäsen
Maarit Rauhala, varajäsen

3.3.-31.12.2022
Arto Malinen, pj
Kirsi Virtanen, varapj
Minna Karjalainen, jäsen
Matti-Jussi Pollari, jäsen
Marko Valtanen, jäsen 3.3.-24.10.2022
Onni Kyllönen, varajäsen
Jari Kyllönen, varajäsen

Hallituksen kokouksia pidettiin yhdeksän kertaa. Yhtiön toimitusjohtajana toimii Pasi Tervo. Tehtävä sisältyy 1.11.2010 allekirjoitettuun yhtiön ja Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen väliseen hallintopalvelusopimukseen. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 3.3.2022. Kuhmon kaupungin kokousedustajana oli Kari Juntunen.

Tilintarkastus
Varsinaisena tilintarkastajana toimi KPMG OY AB, päävastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen KHT, JHT.

Kiinteistönhoito
Yhtiön kiinteistönhoitotehtävät suoritettiin ostopalveluina Kuhmon Kiinteistöhuolto Oy:n ja Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen toimesta. Koneelliset lumityöt yhtiön piha-alueilla kuuluvat osana Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöjen alueiden talvikunnossapitourakkaan. Urakka kilpailutettiin kertomusvuonna ja urakoitsijaksi valittiin Kuhmon Rakennuspojat Oy.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella
Yhtiön tilojen käyttöaste laski kertomusvuoden aikana. Takojan Tahkon ja Sammontakojankatu 12:n tiloissa vuokralaisena toimineen Elementti Sampo Oy:n konkurssin jälkeen yhtiölle jäi runsaasti tyhjiä toimitiloja. Yhtiön suurimmat investoinnit kohdistuivat kiinteistöjen lämmitystekniikkaan ja kiinteistö- automaation etävalvontaan. Yhtiö on mukana laatimassa vuonna 2021 käynnistettyä Kuhmon kaupunkikonsernin kiinteistöstrategiaa.

Tulevaisuuden näkymät
Paikkakunnan väkiluku jatkoi hienoista laskua. Asukasmäärä vuoden lopussa oli alle 7 800 henkilöä. Työttömyysaste säilyi alhaisena hieman alle 12 %:ssa. Yritysten tilanne saattaa heikentyä kustannusten ja korkojen noustessa. Hallituksen käsityksen mukaan yhtiön toiminta jatkuu häiriöttä seuraavien 12 kk:n aikana.

KIINTEISTÖ OY KUHMON KULTTURITALO

Talous (1 000 €)

	TP 2022	TP 2021	Ero, 2022-2021	TA 2022	Ero, Tot-budj. 2022
Liikevaihto	613	576	37	630	-17
Kulut	-750	-608	-142	-684	-66
Tulos ennen veroja	-137	-32	-105	-54	-83
Verot					
Tulos verojen jälkeen	-137	-32	-105	-54	-83

Tilikauden tappiota 137.362,72 euroa.

Yhtiön talous rakentuu edelleen vuokra- ja muille tuotoille ja osakkaitten panostukselle. Osakkailta kerättäviä vastikkeita korotettiin vuoden 2022 alusta, mutta inflaatio on sen jälkeen ollut kovempaa kuin pitkiin aikoihin. Energian hinnannousu näkyy sekä kiinteistön menoissa että hankinnoissa. Sähkön hinta on pitkäaikaisessa sopimuksessa, mutta markkinoiden heittelyiltä ei täysin olla suojassa.

Varsinainen hoitovastike oli kuluneena vuonna 99,69 euroa/kk ja ns. investointi- ja korjausvastike 44,99 euroa/kk osakkeelta. Rahoitusvastiketta ei kuluneena vuonna peritty. Yhteensä vastikkeita kerättiin 434.040 euroa. Pelkän kiinteistön kulut ovat noin 320.000 euroa vuodessa, mikä ei sisällä toiminnan kuluja ja palkkoja. Yhtiön oman toiminnan tuotto oli noin 180.000 euroa ja summa on nousemassa kohti normaalina pidettävää yli 200.000 euron tasoa. Liikevaihdon noususta huolimatta talous-

tilannetta ei kuitenkaan voi pitää hyvänä.

Tilinpäätös sisältää poistoja 96.651 euroa ja kaupungille ja sen tyttärille maksettuja kuluja yli 98.000 euroa sekä kertaluonteisen 32.500 euron menoerän.

Likviditeettiongelmien vuoksi Kuhmon kaupunki maksoi ennakkoon 40.000 euroa vastikkeita. Ennakko huomioitiin tilinpäätöksessä, taseessa ja seuraavan vuoden budjetissa. Yliaikakorot ovat pysyneet alhaisina erilaisin väliaikaisjärjestelyin. Yhtiöllä on Kuntarahoitukselta vuonna 2020 kattoremonttia varten otettu 100.000 euron laina, jota lyhennettiin vuonna 2022 6.666 euroa. Käytännön talouden vaihteluiden hoitamiseksi yhtiön tili Osuuspankissa on luotollinen (30.000) ja sille on kaupungin myöntämä takuu.

Yhtiön taseen loppusumma 31.12.2022 on 1.923.647,51 euroa. Yhtiön johdolle ja hallitukselle on maksettu palkkoja ja palkkioita 49.401,71 euroa ja palkkoja kaikkiaan 236.873,19 euroa.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Osakkaan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Vuokra-/toimintavastike yhtiölle max. 407.997,60 €	Hallitus on päättänyt hoitovastikkeen ja investointi- ja korjausvastikkeen indeksikorotuksesta niin, että kaupungin osuus vuosina 2022–2023 on 407997,60 / vuosi
	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita	Yhtiö uusi kalustoaan aikataulun ja rahoituksen salliessa. Etenkin uusi valokalusto on aiempaa energiaystävällisempää.
	Vaikutamme hankinnoilla	Kuhmo-talo pyrkii kustannustehokkaisiin, kestäviin ja ekologisiin hankintoihin.
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Luovien alojen toimintaympäristönä toimiminen	Kuhmo-talo on maan paras ihmisen ja kulttuurin kohtauspaikka.
Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat kuhmolaiset	Tavoitetaan uusia asiakasryhmiä	Kuhmo-talo on sitoutunut tasa-arvoiseen ja monipuoliseen toimintaan.
	Tiivis yhteistyö Kuhmon kulttuuritoiminnan, musiikkiopiston ja kansalaisopiston kanssa	Kuhmo-talo tukee resurssiensa puitteissa kaupungin muiden toimijoiden toimintaa. Vuokrahinnastossa kuhmolainen kulttuuritoiminta on edullisimmassa luokassa.
	Matalan kynnyksen kohtaamispaikka	Kuhmolaisilla toimijoilla on tuettu vuokrahinnasto. Kuhmo-talo kannustaa järjestäjiä Kaiku-kortin myöntämiseen ja myöntää sen rajoitetusti itse järjestämiinsä tilaisuuksiin.
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Kuhmo-talo tukee tilaisuuksien järjestäjien viestintää. Omassa viestinnässään yhtiö korostaa omia ja alueen kulttuurisia ja matkailullisia vahvuuksia.

Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Panostetaan osaamiseen, laatuun, hyvään työilmapiiriin ja riittäviin resursseihin.

Kärkitoimenpiteet vuonna 2022:

1. Toiminnan vakiinnuttaminen koronan jälkeiseen uuteen normaaliin.
2. Pakolliset korjaukset esimerkiksi valokalustossa, savunpoistossa ja turvakalustossa sekä piha-alueen remontin aloitus.
3. Kiinteistö- ja turva-asioista vastaavan henkilön rekrytointi.

Uhat vuonna 2022:

1. Koronan aiheuttama epävarmuus ja sen vaikutukset yleiseen talouteen ja tapahtumatuotantoon.

Vuosi 2022 oli Kuhmo-talon 29. täysi toimintavuosi.

Hallitus

Seppo Vilen, pj.	Eino Kähkönen, varapj.
Sabrina Logeais, jäsen	Erja Mannersuo, varajäsen
Aino Jaakkola, jäsen	Maila Juntunen, varajäsen
Sari Rusanen, jäsen	Hannu Huotari, varajäsen
Matti Kähkönen, jäsen	Mauri Huotari, varajäsen

Hallitus on kokoontunut seitsemän kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.4.2022 ja ylimääräinen yhtiökokous kaupungin valitsemien hallituksen edustajien nimeämiseksi pidettiin 8.7.2022.

Tilintarkastus

Varsinaisena tilintarkastajana toimi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT, JHT Antti Kääriäinen.

Henkilökunta, palvelut, yhteistyö

Yhtiön toimitusjohtaja on Mikko Nortela. Muuta vakituista henkilökuntaa on viisi: myyntisihteeri, kolme esitysteknikkoa ja siivooja. Kuhmo-talon talonmiespalvelut on ulkoistettu ISS-palvelut Oy:lle. Yhtiön tilinpidon ja palkanmaksun hoitaa Kuhmon Laskentapalvelut Oy.

Vakituisina vuokralaisina yhtiön tiloissa ovat Kuhmon kaupunki/Kuhmon musiikkiopisto, Kuhmon kaupunki/Kulttuuritoimi ja Kuhmon kulttuurikahvila Oy sekä kevääseen saakka pitkäaikaisena vuokralaisena Spring House Oy. Kuhmo-talo on ollut mukana Suomen kulttuuritalot ry :n, Idän Taiga ry:n ja Tapahtumateollisuus ry:n toiminnassa. Lippujärjestelmänä on ollut Lippupiste.

Toiminta lukuina

Kainuussa koronan varjo sekä Venäjän Ukrainaan tekemän hyökkäyksen ja energiakriisin aiheuttama inflaatio ovat tehneet kävijät vielä aroiksi saapumaan tapahtumiin. Lipunmyynti koko alalla on ollut heikkoa, mutta asia on korostunut Kainuussa. Myös esiintyjät ovat painottaneet Etelä-Suomen logistiikaltaan ja taloudeltaan helpompia kohteita. Koronasta tai huonosta myynnistä johtuvia peruutuksia ei monista muista saleista poiketen ollut, mutta kävijämäärät ovat olleet pieniä. Lisäksi moni alkuvuoden tapahtuma siirrettiin tai peruttiin ennen myynnin alkua. Varsinaisten tilaisuuksien järjestäminen alkoi koronan vuoksi vasta helmikuun loppupuolella.

Vuoden aikana oli 163 tilaisuutta, eli käytännössä sama määrä kuin vuotta aiemmin. Tilaisuuksien kävijämäärät nousivat lähes kaksinkertaisiksi, 24.861 kävijästä 42.025 kävijään ja koko talon toimintoihin kokouksen ja koulutustilaisuuden mukaan lukien osallistui noin 59.500 henkilöä. Kävijämääriä nostivat osaksi myös ilmaistilaisuudet. Pääsylippuisten tilaisuuksien määrä nousi yli 44 % 68 tilaisuuteen, mutta Lippupisteen Kuhmo-talon tilastot kertovat vain 6.272 myydystä lipusta ja 118.212 euron myynnistä.

Tavoitteena voidaan pitää noin 9.000 Kuhmo-talon kautta kulkenutta lippua ja 180.000 euron myyntiä. Lähivuosien tilastot näyttävät tältä:

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Tilaisuuksia kaikkiaan	585	694	201	712	697	713
joista yleisötilaisuuksia	163	169	69	191	315	207
Kävijöitä	59.408	46.588	18.912	65.143	63.403	78.778
joista yleisötilaisuuksissa	42.025	24.861	7.352	47.185	44.167	36.777

Toiminta

Oma toiminta kulttuurin alueella

Vuoden 2022 tapahtumista Kuhmo-talo on ollut järjestämässä tai tukemassa Kuhmon kesämuusikoita sekä yhtenä järjestäjänä Kuhmon Talvessa ja Hilpeässä Heinäkuussa. Kesä-heinäkuussa Kuhmon Kesämuusikot esiintyivät ja Kuhmo-talo toimi myös Kesätanssijoiden tukikohtana. Sommelo toteutui Kuhmo-talossa neljänä päivänä ja Joutsentanssilla oli esitys niistä yhtenä samoin kuin Keiketyksen juhlanäytös. *Kuhmon Kamarimusiikin* taiteelliset johtajat Minna Pensolan ja Antti Tikkasen muokkasivat version edellisenä kesänä menehtyneen Vladimir Mendelssohnin ohjelmasta. Yleisössä oli jonkin verran vaihtuvuutta ja normaalin kesän kävijämääriin ei päästy.

Koronan negatiivinen vaikutus näkyi tilaisuuksien osallistujamäärissä pitkälle syksyyn. Uudenvuoden juhlallisuudet jätettiin koronan vuoksi vielä järjestämättä ja Kuhmon Talvi kärsi koronan varjosta. Kuhmon järjestämänä nautittiin Seela Sellan ja muusikoiden esittämistä Eino Leinon runoista. Lauri Sallinen ja Anna Kuvaja tekivät levytyksen (Soir est cke), levytyksiä kaikkiaan neljä. Lisäksi Kuhmo-talo tuotti Muskan, Osmo Ikosen, Johanna Iivanaisen ja Katri Ylanderin konsertit sekä musiikkinäytelmä Kohtalon tango Topi Sorsakosken tarina. Yhteistuotantona talossa vieraili Pate Mustajärvi. Muita vierailijoita oli Sonata Arctica, J. Karjalainen ja Suvi Teräsniska.

Kuhmo-talon pääkäyttäjistä

Kuhmo-talon pääkäyttäjänä jatkoi Kuhmon musiikkiopisto tarjoten myös musiikkileikkikoulutoimintaa ja tanssin opetusta. Tiloja oli myös kansalaisopiston käytössä. Kaupunki siirtyi käyttämään Kuhmo-taloa vaalihuoneistona niin ennakkoäänestys- kuin varsinaisena vaalipäivänä. Kuhmo-talo toimii jatkossa Kuhmon valmiskeskuksena, johon liittyvä harjoitus pidettiin lokakuulla.

Kuhmon Kulttuurikahvila Oy toimi Kuhmo-talon tilaisuuksien ja lukuisten perhejuhlien ravintolana. Kaikki festivaalit saatiin toteutumaan onnistuneesti. Lipunmyynti poikkesi huomattavasti tavanomaisesta ja järjestelyt vaativat paljon työtä, mutta yleisö oli kiitollista tarjonnasta ja jatkuvuudesta, joka luo uskoa tulevaan.

Investoinnit ja korjaukset

Kuhmo-taloon on vuoden tehty 29.783 euron arvosta suoraan taseeseen kirjattuja peruskorjauksia ja lisäksi taseeseen kirjattuja hankintoja 4.900 eurolla. Käyttötalousmenoksi kirjattiin hankintoja yhteensä yli 76.500 eurolla. Investoinneista suurimmat liittyvät Lentua-salin yleisövaloihin, savunpoistoluukkuihin ja toimistokäytävän keittiön uusimiseen.

Leasing-menot ovat noin 22.000 euroa ja laitevuokrat 23.000 euroa vuodessa sekä lisäksi Siemensin elinkaarisopimus 47.180 euroa. Uusia sopimuksia tarve tehdä valaisinjärjestelmien uusimiseksi. Toisaalta syksyllä 2025 raukeaa Siemensin elinkaarisopimus ja yksi vuokraus, joiden yhteisvaikutus tällä hetkellä on yli 60.000 euroa vuodessa. Investointivastike on tällä hetkellä 134.970 ja jo edellä mainitut kulut ovat yhteensä 203.363 euroa. Osa investoinneista on pitkävaikutteisia, mutta korjausvelkaa on edelleen runsaasti.

KUHMON LÄMPÖ OY

Talous (1000 €)

	TP 2022	TP 2021	Ero, 2022-2021	TA 2022	Ero, Tot-budj. 2022
Liikevaihto	10936	8670	2266	8572	2364
Kulut	-8210	-8522	312	-8112	98
Tulos ennen veroja	2726	148	2578	-460	2266
Verot	-545	-36	-510		
Tulos verojen jälkeen	2181	112	2069	460	1721

Tilikauden tulos 2.181.417 euroa.

Tilikauden liikevoitto oli 3,650 milj. euroa, kasvua edellisestä vuodesta n. 166 %. Liiketoiminnan kuluissa on nähtävissä lievää nousua ja voiton kasvu koostuu päästöoikeuksien sekä sähkön myynnistä. Liikevaihto vuonna 2022 oli 10,936 milj. euroa. Liikevaihto kasvoi 2,269 milj. euroa (+26 %) verrattuna vuoteen 2021.

Lämmön myyntimäärä laski sekä kaupungille että sahalle. Vaikutus liikevaihtoon oli n. -118 000 euroa ja indeksimuutoksen vaikutus perusmaksuihin oli n. +249 000 euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevaihtoa kasvattavina tekijöinä olivat sähkön hintataso, minkä vaikutus oli n. +1 milj. euroa, sekä päästöoikeuksien myynnin vaikutus n. +1,138 milj. euroa verrattuna edelliseen vuoteen. Kaukolämmön myynnin osuus koko liikevaihdosta oli 4,070 milj. euroa (4,188 M€) ja kaukolämmön perusmaksujen osuus oli 2,669 milj. euroa (2,420 M€). Sähkön myynnin liikevaihto oli 2,439 milj. euroa (1,429 ME). Päästöoikeuksien myynnin osuus liikevaihdosta oli n. 1,656 milj. euroa. (0,518 M€). Muut liiketoiminnan tuotot olivat lähinnä palveluiden myyntiä Kuhmo Oy:lle.

Tase

Investointeja on kirjattu taseeseen n. 2,6 milj. euroa. Taseeseen on kirjattu keskeneräisiä investointeja 2,592 milj. euroa. Pitkäaikainen vieras pääoma oli 1 575 000 euroa, muutos (lainanlyhennykset) vuodessa -822 438 euroa. Vieras pääoma oli yhteensä 4 092 373 euroa. Kertomusvuoden lopussa taseen loppusumma oli 15 679 381 euroa.

Osakepääoma

Oma pääoma oli yhteensä 6 716 007 euroa jakautuen seuraavasti: Osakepääoma 1 639 327 euroa, rahastot 381 906 euroa, tilikausien voitto 2 513 357 + 2 181 417 euroa.

Strategiset tavoitteet ja yhtiön toimenpiteet

Strateginen tavoite	Omistajan tavoite	Yhtiön toimenpiteet
Kestävä kaupunki	Yhtiön toiminta tukee kaupungin energiatehokkuuden ja ekologisen kestävyyden tavoitteita	Energiatehokkuuden parantamis-toimenpiteet. Lämmöntuotannossa käytetään lähes yksinomaan bio-polttoaineita.
	Vaikutamme hankinnoilla	Toimitusvarmuuden ylläpito ja parantaminen. Korjausvelka pidetään kurissa
Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	Laajennusinvestoinnin toteuttaminen mahdollistaa Kuhmo Oy:n laajennuksen	Kattilalaitoksen hankinta tuotanto-kapasiteetin lisäämiseksi
Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	Yrityksen viestintä tukee kaupunkistrategiaa	Viestintää toteutetaan kaupungin brändi-käsikirjaa (ohjeita) noudat-

		taen
Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	Yritys noudattaa kaupungin henkilöstöpolitiikkaa soveltuvin osin	Noudatetaan soveltuvin osin yhtiön toinen omistaja huomioiden

Kärkitoimenpiteet vuonna 2022:

1. Laitostoimittajan valinta ja hankintasopimus, ympäristöluvan uusiminen sekä perustusurakan ja investointirahoituksen kilpailutus
2. Perustusten rakentaminen
3. Laitoksen automaatiojärjestelmän uusiminen käyttövarmuuden ylläpitämiseksi

Yleiskatsaus

Vuosi 2022 oli Kuhmon Lämpö Oy:n 42. toimintavuosi.

Energian kokonaistuotanto laski hieman edellisestä vuodesta. Energian kokonaistuotanto sähkö ja savukaasujen lämmön talteenotto mukaan lukien oli n. 284 GW h. Energian myyntimäärä Kuhmo Oy:lle oli n. 135 GW h (136 GW h). Kaupungille myydyn energian määrä laski n. 69 GW h:iin, (73 GW h). Sähkön kokonaistuotanto laski noin 3 %, josta myydyn sähkön osuuden lasku oli suunnilleen saman verran. Syynä sähköntuotannon vähenemiseen oli hieman pidempi laitoksen korjausseisokki kesällä sekä valtakunnan verkosta johtuneet sähkökatkot, jotka aiheuttivat tuotantohäiriöitä. Sähkön hintataso kohosi n. 70 % korkeammaksi kuin edellisenä vuonna.

Päästöoikeuksien hinta oli korkeammalla tasolla kuin edellisenä vuotena ja niitä myytiin noin kaksinkertainen määrä kattilainvestointiin liittyvien projektien omarahoituksiin. Päästöoikeuksista tarkemmin luvussa 1.6.

Vuodelle 2022 kaukolämmön kulutusmaksu pidettiin ennallaan ja tukkuhintaindeksi korotti perusmaksuja 10,3 %. Öljyä käytettiin hieman vähemmän kuin edellisvuonna. Koko tuotantoon suhteutettuna öljyllä tuotetun energian määrä pysyi tavoitteen mukaisesti alhaisena ja yhtiö pystyi tuottamaan energian lähes kokonaisuudessaan sahalta tulevalla puupolttoaineella.

Kuhmon Lämpö Oy solmi 15 MW:n kattilalaitoksen toimitussopimuksen KPA Unicon Oy:n kanssa ja perustusurakan hankintasopimus tehtiin RPK Rakennus Kemppainen Oy:n kanssa. Uusi laitos valmistuu vuoden 2023 lopulla. Kattilalaitos hankittiin leasingrahoituksella Siemens Financial Services Oy:ltä.

Ympäristöasiat

Laitoksella on voimassa oleva ympäristölupa, jota Kainuun Ely-keskus valvoo. Kattilainvestoinnin myötä aloitettu ympäristöluvan uusimisprosessi on käynnissä.

Savukaasujen lämmön talteenottolaitteisto on ollut toiminnassa jatkuvasti. Jäähdytysveden (järvestä) kierrätys on pysynyt huomattavasti vähäisempänä suljettujen jäähdytysjärjestelmien rakentamisen jälkeen.

Puun polttamisessa syntyvä tuhka on toimitettu kokonaisuudessaan metsälannoitteeksi.

Tuotanto

Energianmyynti sekä omakäyttö MWh	2021	2022	muutos-%
Kaukolämpö Kuhmon kaupungille	72 621	68 804	-5
Kaukolämpö Kuhmo Oy	136 654	135 347	-1
Apujäähdytinlämpö	0	309	+309
Savuk. pesurin lämpö kuorikuivurille	42 610	41 337	-3
Savuk. lämpö sahan kuivurille	10 319	11 529	+12
Sähkön myynti, PKS Oy	19 259	18 708	-3

Omakäyttösähkö	8 610	8 144	-5
Yhteensä	**290 073**	**284 178**	**-2**

Polttoaineiden käyttö	2021	2022
Sahanpuru ja kuori	243 GWh	237 GWh
Öljyn käyttö	32 tn	29 tn

Öljyllä tuotetun osuus kokonaistuotannosta oli n. 0,1 %.

Riskit

Havaittuna riskinä on uuden kattilalaitoksen toimittajan talousongelmat, jotka saattavat aiheuttaa toimituksen viivästymistä sekä ylimääräisiä kustannuksia. Korkojen nousu leasingrahoituksessa sekä jäljellä olevissa lainoissa aiheuttaa lisäkustannuksia vuokra- ja lyhennyseriin.

Biopolttoaineen riittävyys tulevaisuudessa lisääntyvän energiatarpeen myötä. Riskinä on myös biopolttoaineen hinnan mahdollinen nousu. Tietynlaisena riskinä voidaan pitää myös puupolttoaineen käyttöön liittyvän byrokratian lisääntymistä lakimuutoksineen.

Kunnossapito- ja korjauskustannusten nousu ikääntyvän laitteiston toimintavarmuuden ylläpitämiseksi saattaa aiheuttaa taloudellisia paineita. Yllättävä laiterikko lämmityskaudella voi aiheuttaa kustannuksia varakapasiteetin (öljy)käytön seurauksena. Tähän varaudutaan ennakoivalla kunnossapidolla, jotta saadaan minimoitua yllättävät rikkoutumiset. Tuotannon katkoksia niin ulkopuolisten asioiden kuin oman toiminnan kannalta on turvattu vakuutuksilla.

Henkilökunnan eläköityminen aiheuttaa lähivuosina haasteita työntekijöiden ammattitaidon ylläpidon kannalta. Tähän varaudutaan uusien työntekijöiden riittävällä koulutuksella, jotta ns. hiljainen tieto siirtyy kokeneilta ammattilaisilta uusille työntekijöille.

Henkilöstö

Yhtiöllä on toimitusjohtaja, joka toimii myös käytönvalvojana, varakäytönvalvoja, toimistonhoitaja ja vuonna 2022 keskimäärin 15 laitosmiestä/kk, mikä on samaa tasoa kuin edellisenä vuonna. Laitosmiesten työpanoksesta myydään kahta henkilötyövuotta vastaava osuus Kuhmo Oy:lle nipunvaihto- ja yövartijapalveluna.

Hallitus

Jaakko Kyllönen	puheenjohtaja
Hannu Gröhn	jäsen, varapj.
Satu Heikkinen	jäsen
Tommi Ruha	jäsen
Pertti Huotari	jäsen
Juhani Pääkkönen	jäsen
Keijo Karppinen	varajäsen
Kirsi Virtanen	varajäsen
Matti Sipiläinen	varajäsen

Hallitus kokoontui vuonna 2022 yhteensä kuusi kertaa. Varsinainen yhtiökokous pidettiin 5.5.2022. Toimitusjohtajana toimii Janne Heikkinen.

Tilintarkastajat

Tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab. Vastuullisena tilintarkastajana Antti Kääriäinen, JHT, KHT.

Näkymät vuodelle 2023

Lämmön myynti Kuhmo Oy:lle tulee kasvamaan kuivaamolaajennuksen myötä ja tämä vaikutus saattaa olla nähtävissä vuoden lopulla. Lämmön myynnissä kaupungille ei ole odotettavissa suuria muutoksia. Sähköntuotanto tulee todennäköisesti olemaan samalla tasolla kuin edellisenä vuonna. Tukkuhintaindeksi korotti perusmaksuja 21,87 % ja kulutushinta pidettiin ennallaan. Vuodelle 2023 budjetoitu liikevaihto on 8,156 milj. euroa liiketoiminnan muut tuotot mukaan lukien. Sähkön hintatason laskusuunta lienee todennäköinen, varsinkin mikäli Olkiluoto 3:n tuotanto käynnistyy vuoden aikana. Toisaalta maailmantilanteet voivat aiheuttaa yllätyksiä.

Kattilalaitoksen perustukset valmistuvat helmikuun loppuun mennessä ja laitoksen rakentaminen on määrä alkaa huhtikuussa. Kattilainvestoinnin kokonaiskustannus tulee olemaan aikaisempaa arviota suurempi laitoksen perustusten rakentamisen osalta, sillä suunnittelutoimiston arvio meni huomattavasti alakanttiin perustuksiin tarvittavista materiaalimääristä. Muita suunniteltuja investointeja ovat kattilaveden valmistukseen liittyvän laitteiston uusiminen, sähkölaitteiston saneeraus ja sahan kaukolämmön pumppauskapasiteetin parantaminen.

3.4 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 *1 000 €*	*2021* *1 000 €*
Toimintatuotot	59 772	56 594
Toimintakulut	-116 754	-113 112
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-6	-2
Toimintakate	**-56 988**	**-56 521**
Verotulot	31 943	31 699
Valtionosuudet	36 177	35 788
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	37	40
Muut rahoitustuotot	1 343	3 060
Korkokulut	-351	-265
Muut rahoituskulut	-1 943	-456
Vuosikate	**10 217**	**13 345**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 418	-5 622
Omistuksen eliminointierot	26	
Arvonalentumiset	-176	-21
Satunnaiset tuotot	949	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	**5 597**	**7 702**
Poistoeron muutos	23	
Rahaston muutokset	5	4
Vähemmistöosuudet		-505
Tilikauden verot	-570	-165
Laskennalliset verot	-247	-257
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 374	
Valmistus omaan käyttöön		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3 434**	**6 780**

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	51,19	50,03
Vuosikate/Poistot, %	182,63	236,49
Vuosikate, euroa/asukas	1 317,48	1 683,53
Asukasmäärä	7 755	7 927

3.5 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2022 *1 000 €*	*2021* *1 000 €*
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 217	13 345
Tilikauden verot	-570	-165
Satunnaiset erät	949	
Tulorahoituksen korjauserät	-891	-506
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 507	-5 967
Rahoitusosuudet investointimenoihin	20	41
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	595	86
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 812**	**6 835**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 577	4 640
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 540	-4 463
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-60	-1 976
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	124	34
Vaihto-omaisuuden muutos	-78	31
Saamisten muutokset	1 032	168
Korottomien velkojen muutokset	-336	-660
Rahoituksen rahavirta	**3 719**	**-2 225**
Rahavarojen muutos	**5 531**	**4 610**
Rahavarat 31.12.	45 657	40 126
Rahavarat 1.1.	40 126	35 516

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	120,38	225,24
Pääomamenojen tulorahoitus, %	101,90	128,46
Lainanhoitokate	5,60	2,88
Kassan riittävyys, pv	129	118

3.6 Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	87 316	84 539
Aineettomat hyödykkeet	1 030	1 036
Aineettomat oikeudet	393	160
Muut pitkävaikutteiset menot	625	871
Ennakkomaksut	12	5
Aineelliset hyödykkeet	85 658	82 741
Maa- ja vesialueet	5 221	5 202
Rakennukset	49 701	48 334
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 066	13 041
Koneet ja kalusto	10 834	11 065
Muut aineelliset hyödykkeet	2 626	2 189
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank.	4 210	2 910
Sijoitukset	628	763
Osakkeet ja osuudet	587	721
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	41	41
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	627	453
Valtion toimeksiannot	455	284
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	25	25
Muut toimeksiantojen varat	147	144
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 195	48 632
Vaihto-omaisuus	430	352
Aineet ja tarvikkeet	314	352
Keskeneräiset tuotteet		
Ennakkomaksut	116	
Saamiset	7 107	8 154
Pitkäaikaiset saamiset	620	1 041
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	78	457
Muut saamiset	542	584
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	6 487	7 113
Myyntisaamiset	3 069	3 558
Lainasaamiset	189	30
Muut saamiset	1 020	958
Siirtosaamiset	2 209	2 566
Rahoitusarvopaperit	27 959	28 584
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	24 010	24 563
Muut arvopaperit	3 949	4 021
Rahat ja pankkisaamiset	17 698	11 542
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**141 138**	**133 625**

VASTATTAVAA	2022 1 000 €	2021 1 000 €
OMA PÄÄOMA	50 596	47 296
Peruspääoma	23 580	23 580
Arvonkorotusrahasto	3	3
Muut omat rahastot	11 978	12 087
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	11 601	4 846
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 434	6 780
VÄHEMMISTÖOSUUS	5 255	3 998
PAKOLLISET VARAUKSET	1 180	1 394
Muut pakolliset varaukset	1 180	1 394
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 219	921
Valtion toimeksiannot	711	411
Lahjoitusrahastojen pääomat	309	310
Muut toimeksiantojen pääomat	199	200
VIERAS PÄÄOMA	82 888	80 015
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	54 436	55 592
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 377	55 446
Lainat julkisyhteisöiltä	59	145
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 632	3 262
Ostovelat		
Muut velat	2 474	2 351
Laskennalliset verovelat	1 158	912
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 343	6 210
Joukkovelkakirjalainat	4 500	1 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 756	5 188
Lainat julkisyhteisöiltä	87	23
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 477	14 951
Saadut ennakot	78	90
Ostovelat	3 736	4 150
Muut velat	1 142	1 325
Siirtovelat	9 521	9 386
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**141 138**	**133 625**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	39,6	38,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	64,7	64,4
Konsernin velat ja vastuut-% käyttötuloista	0,0	66,0
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €	15 034	11 626
Kertynyt ali-/ylijäämä, 1000 €/asukas	19 390	1 467
Konsernin lainat €/asukas	8 353	7 911
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	64 778	62 714
Konsernin vuokra- ja leasingvastuut	66 069	1 928
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €		
Asukasmäärä	7 755	7 927

4 TILIKAUDEN TULOS

4.1 Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos	**2 058 002,88**
Poistoero	
Vähennykset, sumupoistot	42 448,14
Rahastojen muutos	
Tuloutus lainanhoitorahastosta	
Tuloutus tutkimusrahastoon	
Tuloutus tutkimusrahastosta	
Tilikauden alijäämä	**2 100 451,02**

Tilikauden 2022 ylijäämä 2 100 451,02 euroa merkitään kohtaan tilikauden yli-/alijäämä.

5 TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

5.1 Kuhmon kaupunkistrategia

Kuhmon kaupungin kaupunkistrategia kuvaa keskeiset tavoitteet, joihin valtuuston johtamana Kuhmon päätökset perustuvat strategiakaudella. Vuosittaiset tavoitteet vahvistetaan valtuuston hyväksymässä talousarviossa ja niitä seurataan tilinpäätöksessä. Operatiivinen toteutus tapahtuu kaupunginhallituksessa ja valiokunnissa sekä kaupunkiorganisaation toimesta.

Kuhmon kaupungin strategia uudistettiin vuonna 2021. Vuoden 2022 tavoitteet on asetettu aiemmin voimassa olleen strategian pohjalta.

Kuhmon kaupungin visio
Kuhmo – globaalisti tunnettu biotalouden menestystarina metsän keskellä.

5.2 Toiminnan painopistealueet ja strategiset tavoitteet

1. **Kunnan asukkaiden hyvinvointi**
    1. Ekologisuus kaikessa toiminnassa
    2. Toimivat ja laadukkaat peruspalvelut maakuntauudistuksen edetessä
    3. Monipuoliset tapahtumat kulttuuri- ja liikuntapuolella
    4. Laadukkaat lähiliikuntapaikat
    5. Hyvät etätyö-, opiskelu ja harrastusmahdollisuudet
    6. Esteettömyys
    7. Elämäntilanteeseen sopiva asuminen
    8. Pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen

2. **Yritystoiminta ja investoinnit**
    1. Kuhmo tunnettu biotalouden menestystarina
    2. Kuhmossa on ekologinen puuteollisuusalue
    3. Investoinnit Kuhmossa kasvavat
    4. Matkailutoimialan kehittyminen (erityisesti metsästys- ja kalastusmatkailu)
    5. Kuhmossa yrittämisen mahdollistava infrastruktuuri
    6. Kuhmo on mahdollistaja ekologisuuden edistämisessä ja yrittämisen uusien mahdollisuuksien luonnissa

3. Asukkaiden ja vapaa-ajan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet

    1. Digiyhteistyön onnistuminen
    2. Kuhmo-hengen nostattaminen
    3. Kaikille kuntalaisille soveltuvia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia
    4. Epävirallisten kontaktien muodostaminen
    5. Luottamushenkilöiden työpanos hyödynnetty

4. **Talous**
    1. Talouden tasapaino
    2. Ei yli-investointeja kantokykyyn verrattuna
    3. Parhaimmat palvelujen järjestämistavat
    4. Konsernijohtamista tukeva omistajaohjaus

5. **Johtaminen ja työyhteisöosaaminen**
    1. Aito kunnioittava vuorovaikutus
    2. Oikein mitoitettu ja osaava henkilöstö
    3. Hyvät yhteistyötaidot sekä luottamushenkilöillä että viranhaltijoilla ja työntekijöillä
    4. Työhyvinvointi
    5. Hyvä työnantajakuva

5.3 Strategiset mittarit

Painopistealue	Mittari	Tavoitearvo
Kunnan asukkaiden hyvinvointi	Hyvinvointikertomus	Positiivinen kehitys
Yritystoiminta ja investoinnit	Tilastokeskuksen kuntabarometrin liikevaihto- ja palkkasummakehitys ELPO-kehitys	Myönteinen kehitys Kainuun paras
Talous	Tulos Vuosikate Lainan määrä/asukas Kertynyt yli-/alijäämä	>0 >poistot Max 20 % yli kuntien keskiarvon Ei kertynyttä alijäämää
Johtaminen ja työyhteisöosaaminen	Työtyytyväisyys Kehityskeskustelu -% Poissaolo-%	Positiivinen kehitys 100 % <viiden vuoden keskiarvo

Strategiaan pohjautuvan toimintasuunnitelman seuranta esitetään tuloskorteilla kohdassa 5.5 Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen.

5.4 Käyttötalouden toteutuminen, Kuhmon kaupunki

YHTEENVETO TALOUSARVION TOTEUTUMISESTA

TULOSLASKELMA (Ulkoinen)	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero euroa	Ero %	Budjetti 2022	Ero euroa	Ero %
MYYNTITUOTOT	1 692 749	1 626 004	66 746	4,10 %	1 658 864	33 885	2,04 %
MAKSUTUOTOT	659 540	717 259	-57 720	-8,05 %	718 010	-58 470	-8,14 %
TUET JA AVUSTUKSET	1 297 623	906 307	391 316	43,18 %	1 344 666	-47 042	-3,50 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 717 342	1 615 858	101 485	6,28 %	1 887 670	-170 327	-9,02 %
TOIMINTA TUOTOT	**5 367 254**	**4 865 428**	**501 827**	10,31 %	**5 609 210**	**-241 955**	-4,31 %
Valmistus omaankäyttöön	220 159	203 786	16 373	8,03 %	77 850	142 309	182,80 %
HENKILÖSTÖKULUT	-15 646 819	-14 947 072	-699 746	4,68 %	-15 244 094	-402 725	2,64 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-1 398 205	-1 378 171	-20 035	1,45 %	-1 461 465	63 260	-4,33 %
Muut palvelut	-46 511 690	-45 414 614	-1 097 075	2,42 %	-48 750 523	2 238 833	-4,59 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-47 909 895	-46 792 785	-1 117 110	2,39 %	-50 211 988	2 302 093	-4,58 %
AINEET JA TARVIKKEET	-2 797 120	-2 746 575	-50 545	1,84 %	-2 605 807	-191 313	7,34 %
AVUSTUKSET	-1 753 968	-1 956 734	202 765	-10,36 %	-1 863 529	109 561	-5,88 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 470 616	-1 068 989	-401 627	37,57 %	-1 034 322	-436 294	42,18 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-69 578 418**	**-67 512 156**	**-2 066 263**	3,06 %	**-70 959 739**	**1 381 321**	-1,95 %
TOIMINTAKATE	**-63 991 004**	**-62 442 942**	**-1 548 063**	2,48 %	**-65 272 680**	**1 281 675**	-1,96 %
Tulovero	24 703 008	24 521 824	181 185	0,74 %	24 489 000	214 008	0,87 %
Kiinteistövero	2 309 796	2 217 911	91 885	4,14 %	2 151 000	158 796	7,38 %
Yhteisövero	5 051 353	5 069 809	-18 456	-0,36 %	3 403 000	1 648 353	48,44 %
VEROTULOT	**32 064 157**	**31 809 544**	**254 613**	0,80 %	**30 043 000**	**2 021 157**	6,73 %
Peruspalvelujen vo	25 303 264	23 573 669	1 729 594	7,34 %	31 275 449	-5 972 185	-19,10 %
Verotuloperusteinen vo-tasaus	5 972 703	6 548 986	-576 283	-8,80 %	5 386 654	586 049	10,88 %
Opetus- ja kulttuuritoimen vo	-580 173	-707 002	126 829	-17,94 %	-547 383	-32 790	5,99 %
VALTIONOSUUDET	**36 177 381**	**35 788 082**	**389 299**	1,09 %	**36 114 720**	**62 661**	0,17 %
KORKOTUOTOT	55 827	57 710	-1 883	-3,26 %	57 000	-1 173	-2,06 %
MUUT RAHOITUSTUOTOT	1 604 490	3 112 203	-1 507 713	-48,45 %	1 325 000	279 490	21,09 %
KORKOKULUT	-197 677	-165 897	-31 780	19,16 %	-139 000	-58 677	42,21 %
MUUT RAHOITUSKULUT	-1 646 548	-169 509	-1 477 038	871,36 %		-1 646 548	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	**-183 908**	**2 834 506**	**-3 018 414**	-106,49 %	**1 243 000**	**-1 426 908**	-114,80 %
VUOSIKATE	**4 066 626**	**7 989 190**	**-3 922 564**	-49,10 %	**2 128 040**	**1 938 586**	91,10 %
SUUNNITELMAN MUK.POISTOT	-2 331 379	-2 317 182	-14 197	0,61 %	-2 422 900	91 521	-3,78 %
KERTALUONTEISET POISTOT			0,00			0,00	
ARVONALENTUMISET	-133 500	-20 939	-112 561	537,55 %		-133 500	
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	**-2 464 879**	**-2 338 121**	**-126 758**	5,42 %	**-2 422 900**	**-41 979**	1,73 %
SATUNNAISET TUOTOT	456 175,00		456 175			456 175	
SATUNNAISET KULUT			0,00			0,00	
POISTOERON LIS (-) TAI VÄH (+)	42 448	42 448	0,00	0,00 %	42 448	0	0,00 %
TULOSLASKELMA	**2 100 370**	**5 693 517**	**-3 593 147**	-63,11 %	**-252 412**	**2 352 782**	-932,12 %

Kuhmon kaupungin tulos 2022 oli 2 100,4 (5 693,5) tuhatta euroa ja toteutui 2 352,8 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintakate toteutui 1 281,7 tuhatta euroa, verotulot 2, 021,2 tuhatta euroa, valtionosuudet 62,7 tuhatta euroa ennakoitua parempana. Rahoitustuotot ja -kulut jäivät -1 426,9 tuhatta euroa budjetoitua pienemmiksi osin rahoitusarvopaperien arvon alaskirjauksen vuoksi. Vertailuvuonna 2021 Kuhmo sai harkinnanvaraista valtionosuutta 1,45 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli – 63 991,0 (-62 442,9) tuhatta euroa ja ylitti talousarvion 1 281,7 tuhannella eurolla.

Toimintatuotot olivat 5 367,3 (4 865,4) tuhatta euroa. Ne jäivät talousarviosata – 242,0 tuhatta euroa. Merkittävin erä jäämässä oli muiden toimintatuottojen jääminen – 170,3 tuhannella eurolla.

Myyntituottoja saatiin 1 692,7 (1 626,0) tuhatta euroa. Myyntituottojen budjetti ylittyi 33,9 tuhatta euroa, johtuen muun muassa musiikkiopiston Sotkamon toimipisteen laskujen jaksottumisesta.

Maksutuotot olivat 659,5 (717,3) tuhatta euroa ja alittivat budjetin -58,5 tuhatta euroa. Kulttuuripalveluiden maksutuotot jäivät tavoitteesta – 15 tuhatta euroa ja varhaiskasvatuksen – 15 tuhatta euroa, musiikkiopisto -16 tuhatta euroa ja rakennus- ja ympäristöpalvelut -34 tuhatta euroa. Ylitystä tuli perusopetuksen ap-ip-maksuissa 15 tuhatta euroa, maankäyttö- ja mittauspalveluissa (valvonta- ja tar-

kastusmaksut sekä muut palvelumaksut) 21,5 tuhatta euroa ja yksityistiepalveluiden maksuissa 24 tuhatta euroa.

Tukia ja avustuksia saatiin 1 297,6 (1 615,9) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin -47,0 tuhannella eurolla. Elinvoimapalveluiden tuet jäivät budjetoidusta – 35,8 tuhatta euroa ja työllisyydenhoidon tuet ylittivät budjetoidun 21,2 tuhannella euroa. Sivistyspalveluiden tuet jäivät tavoitteesta – 86,3 tuhatta euroa, isoimpana perusopetuksen tuet –94,4 tuhatta euroa. Varhaiskasvatuksen tuet ylittivät budjetoidun 37,4 tuhannella eurolla. Erot johtuvat pääasiassa projektien tukien jaksottumisesta. Teknisissä palveluissa tuet ja avustukset toteutuivat budjetoitua paremmin rakennusvalvonnassa (13,3 t€), kunnallistekniikassa (16,9 t€) ja tilapalveluissa (40,0 t€). Budjetoidun alitti yksityistiepalvelut -24,5 tuhannella eurolla.

Muut toimintatuotot olivat 1 717,3 (1 615,9) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta -242,0 tuhatta euroa. Keskushallinnon tuotot ylittyivät 230 tuhannella eurolla sisältäen Kainuun soten kalliin hoidon tasausrahaston purkamisen (133,3 t€) ja Kainuun työterveyshuollon pääoman palautuksen (80,6 t€) sekä talous ja hr-palvelut 15,7 tuhatta euroa. Vetovoimaisuuden palvelualueen tuotot jäivät -7,4 tuhatta euroa budjetoidusta. Sivistyspalvelujen tuotto ylittivät budjetoidun 6,9 tuhannella eurolla. Teknisten palvelujen muut toimintatuotot alittivat budjetoidun -399,9 tuhannella euroalla, josta -300 tuhatta euroa selittyy tilapalveluihin budjetoidulla purkuvarauksella. Kunnallistekniikan osalta toteuma oli -2 tuhatta euroa jääden budjetoidusta -68,3 tuhatta euroa. Maankäytön ja mittauksen osalta alitus oli -18,5 tuhatta euroa.

Valmistus omaan käyttöön -tilille kirjattiin tuloutusta 220,159 (203,8) tuhatta euroa ylittäen budjetoidun 14,3 tuhannella eurolla.

Toimintakulut olivat 69 578,4 (67 512,2) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin – 1 381,3 tuhannella eurolla. Toimintakate oli -63 991,0 (–62 442,9) tuhatta euroa ja toimintakatetavoite alittui -1 281,7 tuhannella eurolla. Toimintakuluissa henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 403,7 tuhannella euroalla, aineet ja tarvikkeet osalta ylitystä budjettiin tuli 191,3 tuhatta euroa sekä muissa toimintakuluissa 436,3 tuhatta euroa.

Henkilöstökulut olivat 15 646,8 (14 947,1) tuhatta euroa ja ne ylittivät budjetin 402,7 tuhannella eurolla. Ylitys jakaantui kaupunginhallituksen, -69,0 tuhatta euroa, sivistyspalvelujen -161,0 tuhatta euroa ja teknisissä palvelujen -171,9 tuhatta euroa, kesken. Ylitys johtui sijaistamiskuluista muun muassa koronasta sekä vanhempain vapaista johtuen. Lisäksi summaan sisältyy budjetoimattomia projektihenkilöstön palkkakuluja. Työllistämishoidon edistämisen palvelualueella palkkakulut alittivat budjetoidun -69,2 tuhannella eurolla.

Palveluja hankittiin 47 909,9 (46 792,8) tuhannella eurolla. Hankinnat alittivat budjetoidun -2 302,1 tuhannella eurolla. Sote-kulut alittivat talousarvion –2 008,9 tuhannella eurolla. Vetovoimaisuuden palvelualueen osalta palvelut alittuivat -209,7 tuhannella eurolla. Elinkeinojen kehittämismääräraha on kirjattu könttäsummana palvelujen hankintaan, mutta määrärahan käyttö on kirjattu osittain avustuksiin. Työllisyydenhoidon palvelualue ylitti budjetoidun 10,7 tuhannella eurolla johtuen muun muassa työterveydenhuollon palvelujen ostoista. Keskushallinnon palveluhankinnat alittuivat –1 996,9 tuhannella eurolla johtuen sote- ja pelastuslaitoksen ylijäämän palautuksista. IT-palvelujen osalta budjetti ylittyi 122,3 tuhatta euroa ja postipalvelujen osalta 12,2 tuhatta euroa ja vastaavasti Talous- ja hr-palvelujen osalta budjetti alittui -34,5 tuhatta euroa. Kasvun ja oppimisen palvelualueen palveluhankinnat alittivat budjetin –69,6 tuhannella eurolla ja kaupunkiympäristön palvelualueen palveluhankinnat –31,0 tuhannella eurolla. Kasvun ja oppimisen palvelualueella kansalaisopiston kulut alittuivat –21,5 tuhannella eurolla, lukiolla -39,4 tuhatta euroa ja perusopetuksessa -35,8 tuhatta euroa, josta kuljetuspalvelujen osuus -13,1 tuhatta euroa. Kaupunkiympäristön palvelualueella palvelujen hankinnat alittuivat -31,0 tuhannella euroalla. Palvelualueen sisällä ylitystä tuli kaavateiden (86 t€) sekä puistot ja yleiset alueet (34,3 t€) osalta. Vastaavasti budjetti alittui yksityistiepalveluilla (-90,0 t€), tilapalveluilla (30,6 t€) ja maankäyttö- ja mittauspalveluissa (30,5 t€).

Aineiden ja tarvikkeiden hankinnat olivat 2 797,1 (2 746,6) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 191,3 tuhannella eurolla. Sähkön ostot ylittyivät 107, lämmön ostot 18, siivous- ja puhdistusaineet 24 ja kaluston hankinnat 26 tuhannella eurolla. Muut materiaaliostot ylittivät budjetoidun 89, elintarvikkeet 7 sekä it-tarvikeostot 12 tuhannella eurolla. Vastaavasti budjetoitua pienemmällä summalla hankittiin

kirjallisuutta (-20 t€), vettä (-18 t€), rakennusmateriaalia (-50 t€), it-laitteita (-12 t€) sekä toimisto- ja koulutarvikkeita (-3 t€).

Avustuskulut olivat 1 754,0 (1 956,7) tuhatta euroa ja alittivat budjetin -191,3 tuhannella eurolla. Lasten kotihoidon tuet ja kuntalisät alittuivat -48,3 tuhannella eurolla ja työmarkkinatuen kuntaosuus alittui -127 tuhannella eurolla sekä muut avustukset yhteisöille -30,5 tuhannella eurolla. Avustukset yhteisöille ylittivät 98,8 tuhatta euroa. Elinvoimapalveluiden tuet ylittyivät 53,2 tuhannella eurolla (yrityspalvelusetelit ja toiminta-avustukset budjetoitu kohtaan palvelujen ostot/elinkeinojen kehittämismääräraha), talous- ja hr-palvelut ylitys 24 tuhatta euroa ja kaupunginhallitus 29 tuhatta euroa.

Muut toimintakulut olivat 1 470,6 (1 069,0) tuhatta euroa ja ylittivät budjetin 436,3 tuhannella eurolla. Ylitystä tuli tilavuokrista 93 tuhatta euroa, it-ohjelmisto- ja sovellusvuokrista 82 tuhatta, muista kuluista 66 tuhatta euroa sekä lainasaamisten luottotappioista 229 tuhatta euroa. It-laitevuokrat (-13 t€) ja muut vuokrat (-12 t€) alittivat budjetoidun määrärahan.

Verotuloja saatiin 32 064,2 (31 809,5) tuhatta euroa ja tilitykset ylittivät budjetoidun 2 021,2 tuhatta euroa. Kunnan tuloverot olivat 24 703,0 (24 521,8) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 214,0 tuhatta euroa. Kiinteistöverot olivat 2 309,8 (2 217,9) tuhatta euroa ja ylittyivät – 158,8 39,1 tuhannella eurolla. Yhteisöveroja saatiin 5 051,4 (5 069,80) tuhatta euroa, siellä ylitystä 1 648,4 tuhatta euroa. Koronan vuoksi vuonna 2021 korotettiin kuntien jako-osuutta yhteisöveroista.

Valtionosuuksia saatiin 36 177,4 (35 788,1) tuhatta euroa ja siellä budjetin ylitys 62,6 tuhatta euroa. Kuhmo sai vuonna 2021 harkinnanvaraista valtionosuutta 1,45 miljoonaa euroa.

Nettomääräiset rahoitustuotot ja –kulut olivat -183,9 (2 834,5) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta 1 426,9 tuhatta euroa. Korkokulut olivat 197,7 (165,9) tuhatta euroa ja ylittivät budjetin 58,7 tuhannella eurolla. Kaupungin lainojen keskikorko vuonna 2022 oli 1,43 %. Rahoitustuotot toeutuivat 279 tuhatta euroa budjetoitua parempana; osinkotuotot +70 tuhatta euroa, muut rahoitustuotot +487 tuhatta euroa, takausprovisiot +88 tuhatta euroa, mutta arvopapereiden myyntivoitot alittuivat -386 tuhannella eurolla. Muut rahoituskulut jäivät -1 646 tuhatta euroa alle budjetin; arvopapereiden myyntitappiot -682 tuhatta euroa ja sijoitusten alaskirjaukset -939 tuhatta euroa, muut rahoituskulut -24 tuhatta euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 2 464,9 (2 338,1) tuhatta euroa ja ylittivät talousarvion 42,0 tuhannella eurolla. Suunnitelman mukaiset poistot alittuivat -91,5 tuhannella eurolla. Arvonalentumisia toteutui 133,5 tuhannella eurolla ja niitä ei oltu budjetoitu.

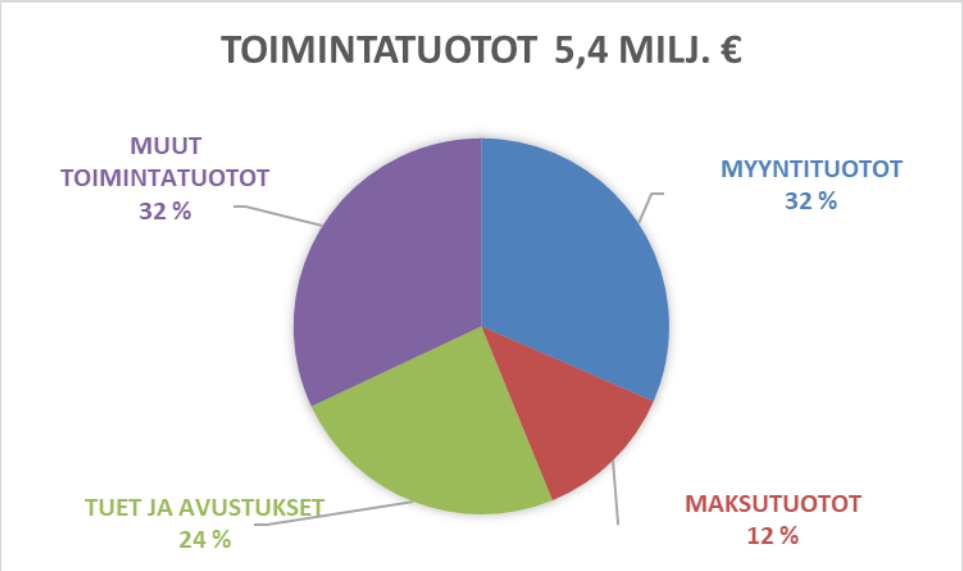

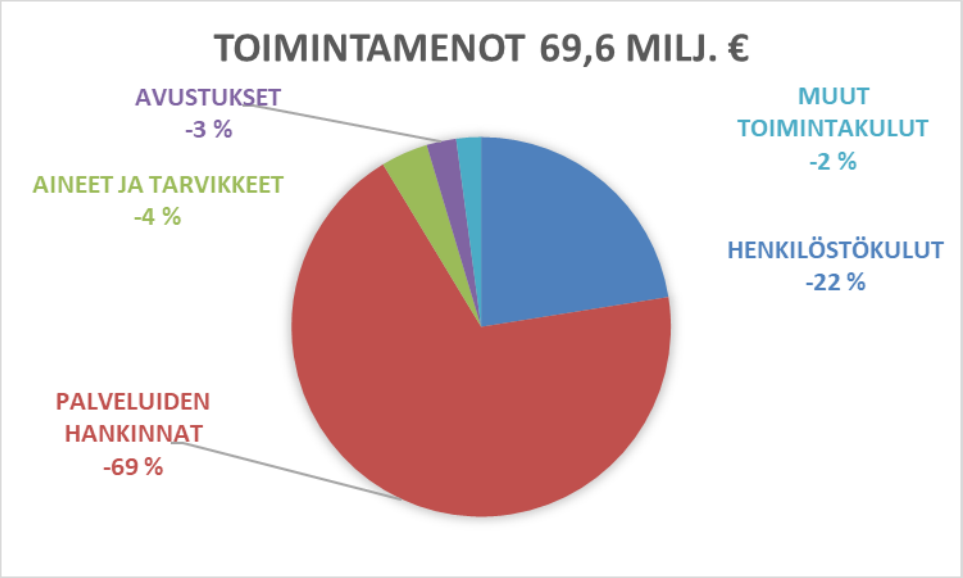

5.5 Investointien toteutuminen

Taulukko: Investointien toteutuminen kohderyhmittäin

KOHDE	TA muutosten jälkeen 2022	TOTEUMA 2022	ERO
Talonrakennus	-1 812 100	-1 224 450	-587 650
Kaavatiet	-545 000	-638 997	93 997
Puistot ja yleiset alueet	-425 010	-151 925	-273 085
Irtain omaisuus	-347 000	-225 056	-121 944
Aineeton omaisuus	0	0	0
Kiinteistö- ja osakejärjestelyt	0	-5 600	5 600
YHTEENSÄ	**-3 129 110**	**-2 246 028**	**-883 082**

Investoinnit kokonaisuutena toteutuivat vajaat 0,9 miljoonaa euroa talousarviota pienempänä.

Talonrakennuksessa merkittävimmät poikkeamat olivat:

- Tuupalan yläkoulu +291,9 t€
- Puinen terveysasema, hankesuunnittelu -151,9 t€
- Uimahalli, hankesuunnittelu - 112,7 t€
- Tuupalan ruokalarakennus -93,4 t€

	KUHMO, INVESTOINNIT, TOTEUMA 2022	TA 2022	TOT 2022	Tot. 2022/ Ta 2022 %	Ta - Tot., Ero, €
	MENOT	**3 823 700**	**2 302 389**	**60,21 %**	**1 521 311**
	TULOT	**-694 590**	**-56 200**	**8,09 %**	**-638 390**
	NETTO	**3 129 110**	**2 246 189**	**71,78 %**	**883 082**
8003	Osakkeiden hankinta		60 000		-60 000
8002	Osakkeiden myynti		-56 200		56 200
8001	Maa- ja vesialueiden hankinta		1 800		-1 800
	KIINTEISTÖ- JA OSAKEJÄRJESTELYT	**0**	**5 600**		**-5 600**
8055	Puinen terveysasema, hankesuunnittelu	148 800	26 897	18,08 %	121 904
	Kuhmon kaupunki, erillisrahoitus	30 000			30 000
	YM:n rahoitus	-119 200			-119 200
8061	Terveysasema, rakenne-, sähkö, LVIA -suunnittelu	100 000	5 200	5,20 %	94 800
	Louhela				
8069	Ikkunaseinän korjaus (kellari krs.)	40 000	5 580	13,95 %	34 420
8070	sisäilmakorjaukset	20 000	1 169	5,85 %	18 831
	apteekin jäähdytyskoneen uusiminen	10 000			10 000
8116	**Levälahtikoti**				
	sisäpuoliset muutos-/korjaustyöt	12 000			12 000
	ulkopuolen maastomuotoilu	20 000			20 000
8114	**Kuntokadun toimintakeskus (Suojatyökeskus)**		325		-325
	peruskorjauksen suunnittelu				
8008	**Tuupalan ruokalarakennus**		9 607		-9 607
	ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (1000 m²)	35 000			35 000
	pakaste- ja kylmiöhuon. koneistojen uusinta (4+6 kpl)	50 000			50 000
	kameravalvonta, saksiveräjä lastausl., keittiön UO uusinta	18 000			18 000
8010	**Tuupalan yläkoulun**		216 774		-216 774
8063	ulkoseinän huoltomaalaus (rappauskorjaukset) (2650m²)				
8064	saneeraus		401 093		-401 093
8067	3. vaihe, yläkoulun peruskorjaus	326 000	0		326 000
8068	**Tuupalan uusi puukoulu**				
	pienet muutos- ja korjaustyöt	20 000	75	0,37 %	19 925
	opastetaulut	10 000			10 000
	eteläsivun luokkien ja hallintotilojen jäähdytys?	38 000			38 000
8102	**Kivikoulun ja kirjston remontti**		13 075		-13 075
8013	**Kirjasto**		65 129		-65 129
	sähkökeskusten (1+4 kpl) vaihtaminen + lasten kk. valaistus	110 400			110 400
	valaistuksen uusiminen pääsali	20 000			20 000
	julkisivun ulkopuoliset korjaukset	25 000			25 000
	Kuusenkuiske				
8074	sisäilmakorjaukset	55 000	41 553	75,55 %	13 447
8015	rakennuksen kuivatusjärjestelmä	60 000	58 804	98,01 %	1 196
8075	**Satumetsän päiväkoti muutostyö**				
	muutostyö	286 000	364 517	127,45 %	-78 517
8076	sisäilmakorjaukset (toimistot)	10 500	477	4,54 %	10 023
	keittiön korjaus (varaus)	42 000			42 000
	Oppimiskeskus				
8016	IV-koneen vaihto 5 kpl = 300000 €		1 042		-1 042
8163	korjaustyön suunnittelu	50 000	860	1,72 %	49 140
8122	sisäilmakorjaukset	20 000	507	2,53 %	19 493
8018	tiivistystyöt hallirakennuksessa	15 000	58	0,39 %	14 942
8020	**Kaupungintalo**				
	lattian korjaukset ja tiivistystyöt (1. ja 2. krs)	20 000			20 000
	tilojen muutostyöt	20 000			20 000
8078	**Kalevalakylän rakennukset**				
	pienten rakennusten kunnostus	20 000	2 193	10,97 %	17 807
8079	**Tuupalan Museo**				
	rakennusten kattojen uusinta (huopa/päre) ym.	52 600			52 600
	aittarakennukset (Parma/ avustus)	-24 000			-24 000
8019	**Uimahalli**		3 265		-3 265
	hankkeen suunnittelukulut	104 000			104 000
	tekniikan uusiminen (nykyinen uimahalli)	12 000			12 000
8022	**Rakennusautomaatio, säätölaitteet, lämpöpumput**	50 000	0		50 000
8024	**Tilapalvelujen kiinteistöjen saneeraussuunnittelu ja korj.**	60 000	6 250	10,42 %	53 750
	äkillisiin suunnitteluihin ja korjaustöihin varautuminen				
8119	**Torikioski**				
	sisäpuolisten tilojen korjaus, JS:n maalaus	15 000	0		15 000
	TALONRAKENNUS, netto	**1 782 100**	**1 224 450**	68,71 %	**557 650**

8081	Nurmestien ja raviradan teollisuusal. Tiestön rakentam.(1,3 km)	60 000	40 794	67,99 %	19 206
8032	Liikenneturvallisuutta parantavat rakenteet	10 000	0		10 000
8084	Rajakatu väl. Vienant.-Koulukatu(v.-22)- Pallokuja(v.-23)	175 000	187 732	107,28 %	-12 732
8126	Saharannantie (alkupää)	30 000	47 320	157,73 %	-17 320
8115	Saharannan uusi liikenneyhteys		29 981		-29 981
8087	Tivontie	160 000	173 459	108,41 %	-13 459
8037	Kainuuntie-Koulukatu jyrsintä ja päällystäminen	50 000	36 760	73,52 %	13 240
8131	Kevyenliikenteen väylien kunnostaminen (Eemelinpolku,		22 244		-22 244
8090	Vienantie ja Koulukatu kvl)	50 000	0		50 000
8091	Hyryntien kaavamuutos ja tiesuunnitelma	0	75 177		-75 177
8121	Satumetsän pysäköintialueen rakentaminen	30 000	12 501	41,67 %	17 499
8040	Kunnallistekninen suunnittelu	10 000	13 028	130,28 %	-3 028
	KAAVATIET, netto	**575 000**	**638 997**	111,13 %	**-63 997**
8041	Kontion ja Pajakan alueen aluesuunnittelu+ asemakaav.	25 000	19 134	76,53 %	5 866
8133	Sote-aseman asemakaavan laadinta	25 000	1 856	7,43 %	23 144
8044	Yleisten alueiden suunnittelu (mm. venesatama, teollisuustontit, retkeilyreitit)	10 000	13 873	138,73 %	-3 873
8096	•Urheilukeskuksen ja Hiihtokeskuksen välinen reitti	60 000	0		60 000
8139	•Pyöräilyreitit	53 000	0		53 000
8140	Unskin uran peruskorjaus	20 000	32 563	162,81 %	-12 563
8141	Mammankaivon frisbee-radan valaiseminen	10 000	14 673	146,73 %	-4 673
8097	Lentokentän parantaminen	523 000	0		523 000
	LVM:n avustus	-366 100			-366 100
8045	Venesatamien ja viitoitusten rakentaminen ja koskireittien kunnostus	10 000	0		10 000
8094	Pajakkajoen alueen, Mammankaivon penkit	0	3 594		-3 594
8142	Vesistömatkailuhanke (investoinnit)	89 900	66 231	73,67 %	23 669
	Leader avustus 60 %?	-53 940			-53 940
8143	Vesistömatkailun kehittämistoimet(tuotteistetut vesistö-	20 500	0		20 500
	reitit, viestintä ja markkinointimateriaali, venevuokraus-	-14 350			-14 350
	palvelun kehittäminen) Leader-avustus 70 %				0
8098	Luulajajoen kalataloudellinen kunnostus	130 000	0		130 000
	Valtion osuus	-117 000			-117 000
	PUISTOT JA YLEISET ALUEET, netto	**425 010**	**151 925**	35,75 %	**273 085**
8145	Satumetsän päiväkodin irtaimisto	23 000	15 759	68,52 %	7 241
8146	Kuusenkuiskeen vuoropäiväkodin irtaimisto	10 000	10 282	102,82 %	-282
8147	Laserleikkuri nuorten työpajatoimintaan	10 000	9 990	99,90 %	10
8148	Lukion irtaimisto yhtenäiskoulun tiloihin	18 500	0		18 500
8149	kivikoulun irtaimisto	36 900	12 548	34,01 %	24 352
8150	FyKe-mittalaitteet, mikroskoopit	35 000	28 182	80,52 %	6 818
8151	puukoulun irtaimisto	11 000	5 423	49,30 %	5 577
8104	kyläkoulujen irtaimisto	10 600	6 561	61,89 %	4 039
8152	kyläkoulujen ulkoliikuntavälineet	14 000	14 796	105,69 %	-796
8153	Ulkoliikuntavälineet	20 000	0		20 000
8154	Leikkipuistojen laitesaneeraukset	20 000	11 156	55,78 %	8 844
8155	Urheilukeskuksen lentopallokentän saneeraus	10 000	2 476	24,76 %	7 524
8157	Keräävä ruohonleikkuri	25 000	25 002	100,01 %	-2
8158	Pieni linkkupyöräkone. Vaihto toisen traktorin kanssa.	20 000	19 384	96,92 %	616
8159	Keräävä harjalaite	10 000	0		10 000
8052	Suunnistuskartat	40 000	40 000	100,00 %	0
8160	Mittauskalusto (GPS/GNSSS+maastotallennin)	15 000	23 500	156,67 %	-8 500
8162	Patapesukone Tuupalan keittiölle	18 000	0		18 000
	IRTAIN OMAISUUS, netto	**347 000**	**225 056**	64,86 %	**121 944**

5.6 Rahoituksen toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN

	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Budjetti 2022	Ero Tot/Budj
Vuosikate	7 989 190	4 066 707	2 128 040	1 938 667
Satunnaiset erät		456 175		
Tulorahoituksen korjauserät	-439 550	0		0
TOIMINNAN RAHAVIRTA	**7 549 640**	**4 522 882**	**2 128 040**	**1 938 667**
Investointimenot	-3 106 135	-2 302 389	-3 823 700	1 521 311
Rahoitusosuudet investointimenoihin	41 492	0	694 590	-694 590
Pysyvien vastaavien luovutustulot	55 150	56 200		56 200
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**-3 009 493**	**-2 246 189**	**-3 129 110**	**882 921**
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	**4 540 147**	**2 276 693**	**-1 001 070**	**2 821 588**
Antolainauksen muutokset	50 000			0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 000 000	4 500 000	4 530 000	-30 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 432 666	-3 582 666	-3 582 000	-666
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-2 000 000	3 500 000		3 500 000
Oman pääoman muutokset				
Toimeksiantojen varojen muutokset	364	71		71
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos	919 030	-1 225 309		-1 225 309
Korottomien velkojen muutos	-670 319	-2 688 559	0	-2 688 559
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	**-2 133 591**	**503 537**	**948 000**	**-444 463**
RAHAVAROJEN MUUTOS	**2 406 556**	**2 780 230**	**-53 070**	**2 833 300**

Lukuja verrataan avatun/muutetun talousarvion mukaisiin lukuihin.

Rahavarojen muutos oli 2022 vuonna 2 780,2 tuhatta eroa ja toteutui 2 833,3 tuhatta euroa budjetoitua suurempana. Vuosikate oli 4 522,9 tuhatta euroa ja toteutui 1 938,7 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Investointien rahavirta oli – 2 246,2 tuhatta euroa ja toteutui 882,9 tuhatta euroa budjetoitua pienempänä. Pitkäaikaisia lainoja oli budjetoitu nostettavan 4 530 tuhatta euroa ja lainoja nostettiin 4 500 miljoonaa euroa eli -30 tuhatta euroa ennakoitua vähemmän. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 3 528,7 tuhatta euroa, joka ylitti budjetin – 0,07 tuhannella eurolla. Lyhytaikaisten lainojen muutos oli – 3 500 tuhatta euroa ja kokonaisuudessaan ylitti budjetoidun. Saamisten ja korottomien velkojen muutos oli 3 913,9 tuhatta euro ja tältä osin rahaa sitoutui – 3 913,9 tuhatta euroa budjetoitua enemmän. Korottomiin velkoihin vuonna 2021 sisältyi Kainuun sote-kuntayhtymän vuoden lisäveloitukset (2 473,7 t€), jotka kirjattiin tulokseen joulukuussa ja laitettiin maksuun elokuussa 2022.

5.7 Palvelualueiden tavoitteiden toteutuminen

5.7.1 Keskushallinto

Toimintaympäristö

Keskushallinto muodostuu seuraavista tehtävistä:

- vaalit
- tarkastustoimi
- poliittinen ja strateginen johtaminen
- kaupunkiorganisaation operatiivinen johtaminen
- keskushallinto (hallintopalvelut, talous- ja henkilöstöpalvelut ja toimistopalvelut)

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuuston hyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä kaupungissa.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Keskushallinnon palvelualueen tehtävänä on tuottaa kaupunkiorganisaation tarvitsemat arkisto-, laki- ja hallintopalvelut sekä keskitetysti kaupunginhallituksen, valtuuston ja lautakuntien kokousjärjestelyt sekä vastata niiden toimivuudesta ja päätöksenteon lainmukaisuudesta. Palvelualue vastaa tehtyjen päätösten toimeenpanosta toimielinten osalta. Keskushallinnon palvelualue tuottaa operatiiviselle johdolle ja luottamushenkilöjohdolle ajantasaista ja analysoitua raportointitietoa päätöksenteon tueksi, vastaa kaupunkikonsernin talousarvio- ja tilinpäätösprosessista, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessista sekä rahoituksesta. Palvelualue vastaa myös henkilöstösuunnitelmien laadinnasta ja raportoinnista, toimii esimiesten ja johdon tukena työsuhdeasioissa sekä henkilöstökäytänteiden ja organisaation kehittämisessä.

5.7.1.1 Keskusvaalilautakunta

Talous

Ajettu: 21.02.2023 11.35.52	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	18 543,60	9 693,60	8 850,00	91,30 %		18 543,60	
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET			0,00		15 233,00	-15 233,00	-100,00 %
MUUT TOIMINTATUOTOT			0,00			0,00	
TOIMINTATUOTOT	**18 543,60**	**9 693,60**	**8 850,00**	91,30 %	**15 233,00**	**3 310,60**	21,73 %
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-12 479,45	-15 817,85	3 338,40	-21,11 %	-26 455,00	13 975,55	-52,83 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-2 934,16	-5 596,42	2 662,26	-47,57 %		-2 934,16	
PALVELUIDEN HANKINNAT	-2 934,16	-5 596,42	2 662,26	-47,57 %	0,00	-2 934,16	
AINEET JA TARVIKKEET	-324,34	-4 642,43	4 318,09	-93,01 %		-324,34	
AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTAKULUT	-270,00	-1 992,90	1 722,90	-86,45 %		-270,00	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-16 007,95**	**-28 049,60**	**12 041,65**	-42,93 %	**-26 455,00**	**10 447,05**	-39,49 %
TOIMINTAKATE	**2 535,65**	**-18 356,00**	**20 891,65**	-113,81 %	**-11 222,00**	**13 757,65**	-122,60 %

Toiminta

Keskusvaalilautakunta vastaa vaalien järjestämisestä. Vuonna 2022 toteutettiin aluevaalit, jossa valittiin aluevaltuusto Kainuun hyvinvointialueelle.

5.7.1.2 Tarkastuslautakunta

Talous

Ajettu: 21.02.2023 11.35.52	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT			0,00			0,00	
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTATUOTOT			0,00			0,00	
TOIMINTATUOTOT	**0,00**	**0,00**	**0,00**		**0,00**	**0,00**	
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-1 554,54	-1 277,38	-277,16	21,70 %	-5 036,43	3 481,89	-69,13 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-24 163,34	-16 650,79	-7 512,55	45,12 %	-16 717,00	-7 446,34	44,54 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-24 163,34	-16 650,79	-7 512,55	45,12 %	-16 717,00	-7 446,34	44,54 %
AINEET JA TARVIKKEET	-114,47	-57,58	-56,89	98,80 %		-114,47	
AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTAKULUT			0,00			0,00	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-25 832,35**	**-17 985,75**	**-7 846,60**	43,63 %	**-21 753,43**	**-4 078,92**	18,75 %
TOIMINTAKATE	**-25 832,35**	**-17 985,75**	**-7 846,60**	43,63 %	**-21 753,43**	**-4 078,92**	18,75 %

Toiminta

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päättämät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta kokoontui kahdeksan (8) kertaa.

5.7.1.3 Kaupunginvaltuusto

Talous

Ajettu: 21.02.2023 11.35.52	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT			0,00			0,00	
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTATUOTOT			0,00			0,00	
TOIMINTATUOTOT	**0,00**	**0,00**	**0,00**		**0,00**	**0,00**	
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-47 190,73	-25 969,20	-21 221,53	81,72 %	-30 212,66	-16 978,07	56,20 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-13 675,94	-16 306,34	2 630,40	-16,13 %	-5 000,00	-8 675,94	173,52 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-13 675,94	-16 306,34	2 630,40	-16,13 %	-5 000,00	-8 675,94	173,52 %
AINEET JA TARVIKKEET	-105,26	-1 438,00	1 332,74	-92,68 %	-400,00	294,74	-73,68 %
AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTAKULUT	-80,00	-3 817,64	3 737,64	-97,90 %	-6 000,00	5 920,00	-98,67 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-61 051,93**	**-47 531,18**	**-13 520,75**	28,45 %	**-41 612,66**	**-19 439,27**	46,71 %
TOIMINTAKATE	**-61 051,93**	**-47 531,18**	**-13 520,75**	28,45 %	**-41 612,66**	**-19 439,27**	46,71 %

Toiminta

Valtuusto on kaupungin ylin päättävä elin. Kaupunginvaltuusto kokoontui 11 (10) kertaa.

5.7.1.4 Valiokunnat ja jaosto

Talous

Ajettu: 23.02.2023 11.35.540	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT			0,00			0,00	
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTATUOTOT			0,00			0,00	
TOIMINTATUOTOT	**0,00**	**0,00**	**0,00**		**0,00**	**0,00**	
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-25 244,00		-25 244,00		-4 070,00	-21 174,00	5,20
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-336,78		-336,78		-250,00	-86,78	0,35
PALVELUIDEN HANKINNAT	-336,78	0,00	-336,78		-250,00	-86,78	0,35
AINEET JA TARVIKKEET			0,00			0,00	
AVUSTUKSET			0,00			0,00	
MUUT TOIMINTAKULUT	-35,00		-35,00			-35,00	
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-25 615,78**	**0,00**	**-25 615,78**		**-4 320,00**	**-21 295,78**	4,93
TOIMINTAKATE	**-25 615,78**	**0,00**	**-25 615,78**		**-4 320,00**	**-21 295,78**	4,93

Toiminta

Kaupungin hallinto ja hallintosääntö uudistettiin uuden valtuustokauden alussa syksyllä vuonna 2021 ja hallinnossa siirryttiin valiokuntamalliin. Tästä johtuen vertailuvuoden 2021 kustannukset eivät ole saatavilla erikseen, vaan ne sisältyvät Kasvun ja oppimisen sekä Kaupunkiympäristön palvelualueen hallinnon kustannuksiin.

Elinvoimavaliokunta kokoontui 14 kertaa, Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta kokoontui 14 kertaa sekä Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto kolme kertaa.

5.7.1.5 Kaupunginhallitus

Talous

Ajettu: 06.03.2023 11.36.12	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	451,78	510,12	-58,34	-11,44 %	5 000,00	-4 548,22	-90,96 %
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET	1 515,83	17 406,00	-15 890,17	-91,29 %		1 515,83	
MUUT TOIMINTATUOTOT		6 879,37	-6 879,37	-100,00 %		0,00	
TOIMINTATUOTOT	**1 967,61**	**24 795,49**	**-22 827,88**	-92,06 %	**5 000,00**	**-3 032,39**	-60,65 %
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-238 651,44	-285 520,77	46 869,33	-16,42 %	-206 078,31	-32 573,13	15,81 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-35 697,48	-19 974,85	-15 722,63	78,71 %		-35 697,48	
Muut palvelut	-326 772,20	-381 476,24	54 704,04	-14,34 %	-385 500,00	58 727,80	-15,23 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-362 469,68	-401 451,09	38 981,41	-9,71 %	-385 500,00	23 030,32	-5,97 %
AINEET JA TARVIKKEET	-26 436,99	-17 652,17	-8 784,82	49,77 %	-8 200,00	-18 236,99	222,40 %
AVUSTUKSET	-274 647,37	-254 577,30	-20 070,07	7,88 %	-246 119,00	-28 528,37	11,59 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-770 230,27	-438 054,84	-332 175,43	75,83 %	-422 997,60	-347 232,67	82,09 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 672 435,75**	**-1 397 256,17**	**-275 179,58**	19,69 %	**-1 268 894,91**	**-403 540,84**	31,80 %
TOIMINTAKATE	**-1 670 468,14**	**-1 372 460,68**	**-298 007,46**	21,71 %	**-1 263 894,91**	**-406 573,23**	32,17 %

Kommentit talousnumeroihin
Kaupunginhallitus -toimintayksikön tulos oli -1 670,5 (-1 372,5) tuhatta euroa. Toimintatuotot olivat 2,0 (24,8) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta -3 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -1 672,4 (-1 397,3) tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 403,5 tuhannella eurolla. Henkilöstökulujen ylitys oli 32,6 tuhatta euroa budjetoidusta. Kokouspalkkioiden osuus henkilöstökuluista oli 82 (94,3) tuhatta euroa. Palvelujen hankinnat alittuivat -23 tuhatta euroa, josta joukkoliikenteen osuus 6 tuhatta euroa. Joukkoliikennekustannukset olivat -24,9 (55,9) tuhatta euroa. Avustukset ylittivät 28,5 tuh-annella eurolla ja muut toimintakulut 347,2 tuhannella eurolla sisältäen Kiinteistö Oy

Kuhmon Kulttuuritalon ylimääräisen yhtiövastikkeen sekä lainasaamisten luottotappion 229 tuhatta euroa (Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy).

Toiminta

Kaupunginhallitus luo edellytyksiä kaupunkilaisten hyvinvoinnille johtamalla ja kehittämällä strategista suunnittelua ja kaupungin hallintoa sekä ohjaamalla ja yhteensovittamalla organisaation toimintaa kaupunkistrategian ja valtuustonhyväksymien strategisten tavoitteiden mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin taloudesta.

Kaupunginhallitus kokoontui vuoden 2022 aikana 32 (26) kertaa.

5.7.1.6 Keskushallinto

(Hallinto-, talous- ja henkilöstöhallinto, toimistopalvelut, maakunnallinen yhteistoiminta)

Talous

Ajettu: 06.03.2023 11.36.12	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	2 191,89	7 118,71	-4 926,82	-69,21 %	5 000,00	-2 808,11	-56,16 %
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET	87 579,31	4 462,20	83 117,11	1862,69 %	75 350,00	12 229,31	16,23 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	230 083,56	6 078,38	224 005,18	3685,28 %		230 083,56	
TOIMINTATUOTOT	**319 854,76**	**17 659,29**	**302 195,47**	1711,25 %	**80 350,00**	**239 504,76**	298,08 %
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-1 430 673,59	-1 527 327,93	96 654,34	-6,33 %	-1 419 134,21	-11 539,38	0,81 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)	-1 362 508,00	-1 358 196,00	-4 312,00	0,32 %	-1 461 465,00	98 957,00	-6,77 %
Muut palvelut	-42 144 330,57	-41 544 469,62	-599 860,95	1,44 %	-44 042 257,00	1 897 926,43	-4,31 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-43 506 838,57	-42 902 665,62	-604 172,95	1,41 %	-45 503 722,00	1 996 883,43	-4,39 %
AINEET JA TARVIKKEET	-10 028,44	-20 454,82	10 426,38	-50,97 %	-14 200,00	4 171,56	-29,38 %
AVUSTUKSET	-38 497,49	-33 406,24	-5 091,25	15,24 %	-15 000,00	-23 497,49	156,65 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-116 128,16	-47 450,19	-68 677,97	144,74 %	-28 650,00	-87 478,16	305,33 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-45 102 166,25**	**-44 531 304,80**	**-570 861,45**	1,28 %	**-46 980 706,21**	**1 878 539,96**	-4,00 %
TOIMINTAKATE	**-44 782 311,49**	**-44 513 645,51**	**-268 665,98**	0,60 %	**-46 900 356,21**	**2 118 044,72**	-4,52 %

Kommentit talousnumeroihin

Keskushallinnon palvelualueen toimintakate oli -44 782,3 (-44 513,6) tuhatta euroa. Sotepalvelujen kulut on kirjattu keskushallinnon alle. Palvelualueen toimintakate ylitti tavoitteen 2 118,0 tuhannella eurolla.

Toimintatuotot olivat 319,9 (17,7) tuhatta euroa tuhatta euroa ja ylittivät budjetoidun 239,5 tuhannella eurolla. Työterveyshuollon Kela-tuet on budjetoitu keskushallinnon alle avustuksiin ja toteuma 2021 kirjattu yksiköiden tuloksi. Lisäksi tuen jaksotusta muutettiin siten, että vuodelle 2022 on kirjattu vuonna 2023 maksuun tuleva tuki. Muut tuotot sisältävät kalliin hoidon tasausrahastonpurkamisen 133 tuhatta euroa ja osuuden Kainuun Työterveys -liikelaitoksen pääomasta 80,6 tuhatta euroa. Toimintakulut olivat -45 102,2 (-44 531,3) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetoidun 1 878,5 tuhannella eurolla. Palvelujen ostojen hyvitykseksi on kirjattu Kainuun soten ylijäämän palautus 1 031,9 tuhatta euroa sekä Kainuun pelastuslaitoksen palautus 99 tuhatta euroa.

Sopimuksen mukaan Kajaanin kaupunki vastaa Kainuun pelastuslaitoksen toiminnasta. Kuhmon maksuosuus vuonna 2022 oli 1 083,5 (1 095,0) tuhatta euroa.

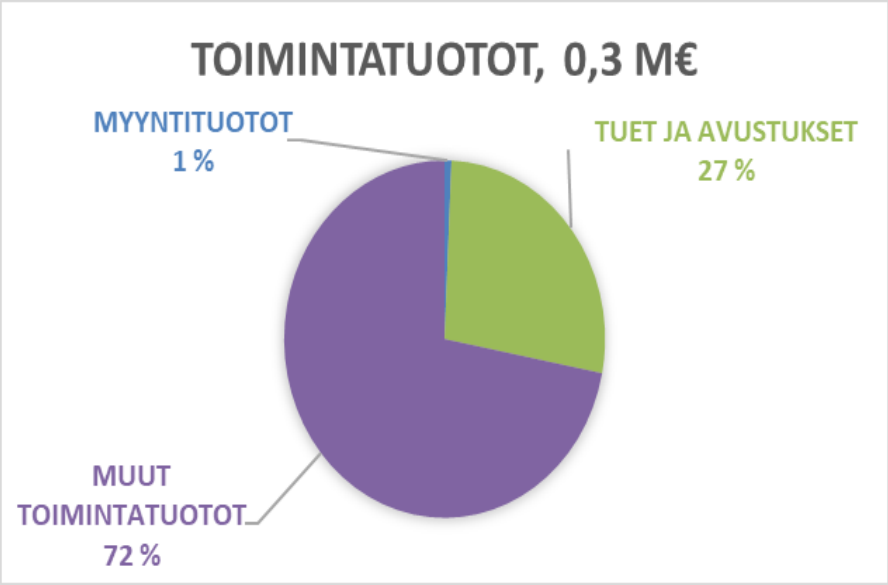

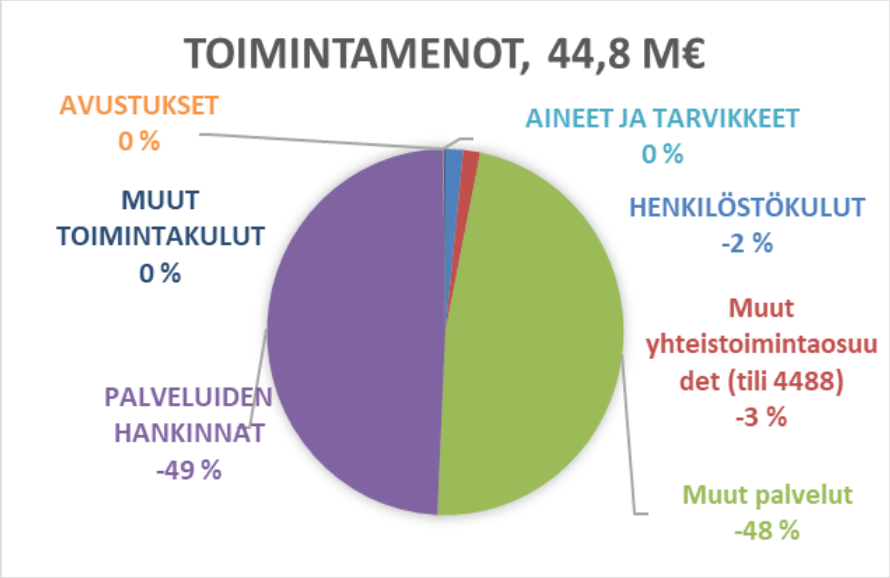

Keskushallinnon palvelualueen toiminta

Tilannekuva on ratkaisevasti muuttunut siitä, kun talousarvio laadittiin. Ukrainan sodan alkaminen vaikuttaa monella tapaa myös Kuhmon kaupunkiin. Varautumista on suunniteltu ja toteutettu asiaan kuuluvalla tavalla.

Myös talouden osalta tilannekuva on muuttunut. Päättäjille toteutettiin kaksivaiheinen talousseminaari tilannekuvan kirkastamiseksi.

USO-verkoston toimintaan ja koulutuksiin on osallistuttu. USO-verkostoprojektin avulla on aloitettu strategian aikajanatarkastelu.

Kuhmon uuden hallintosäännön mukaan hallitus ja valiokunnat vastaavat eri palveluista seuraavasti:

Vetovoima- ja tulevaisuusjaosto	• ohjaa esittelijän aloitteesta asioiden valmistelua ja käy niistä keskustelua. • vastuulla on erityisesti eri palvelualueiden välinen ennakointi-, strategia-, ohjelma- ja tulevaisuustyö, jolla tähdä-

	tään veto- ja pitovoiman sekä osallisuuden lisäämiseen • tekee esityksiä ja toimenpidesuosituksia valiokunnille ja kaupunginhallitukselle
Hyvinvointi- ja sivistysvaliokunta	• hyvinvointityö • varhaiskasvatus • perusopetus • nuorisopalvelut • lukiokoulutus • oppivelvollisuuslaissa säädetyt tehtävät • musiikkiopisto • kansalaisopisto • kulttuuri-, museo-, tapahtuma- ja kirjastopalvelut • terveysliikunta ja liikuntapalvelut • koulukuljetukset
Elinvoimavaliokunta	• matkailu • elinvoimapalvelut • Woodpolis • työllisyyden hoito • kuljetuspalveluiden osalta reittiliikenne ja saavutettavuus • rakentamisen neuvonta ja valvonta • ympäristönsuojelu • väestönsuojelu sekä öljyntorjunta siltä osin kuin kyseisiä tehtäviä ei alueellisen pelastustoimen yhteistoimintasopimuksella ole siirretty pelastuslaitokselle. • rakennushankkeiden suunnittelu ja toteuttaminen • rakennetun omaisuuden ja yleisten alueiden ylläpito • kaavoitus- ja maankäyttö • mittaustoimi • hulevesiasiat • yksityistiepalvelut • kunnallisten laitosten vaatimat tukitoiminnot • liikuntapaikat
Kaupunginhallitus	• kaupungin toiminnan johtaminen ja kuntalaissa säädetyistä tehtävistä vastaaminen • strateginen johtaminen ja konserniohjaus • maa- ja maankäyttöpolitiikka • keskushallinnon palvelualue • kaupungin edustaja Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä, Kainuun liitto -kuntayhtymässä ja Kainuun aluepelastuslaitoksessa • Kuhmon kaupungin tutkimusrahasto • viestintä

Keskushallinnon strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2022

Painopistealueet 2022

Kaupunginhallitus ohjaa kaupungin kehitystä ja kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kaupunkistrategian mukaiset 6 laajaa strategista tavoitetta ovat toiminnan painopistealueina lähivuodet. Kaupunginhallitus johtaa talousarvion valmistelua ja talouden hallintaa kaupunkistrategian mukaisesti pitäen tulot ja menot tasapainossa. Kuhmon kaupungin tavoite on, että kaupungin käyttötalous on tasapainossa myös sote-uudistuksen voimaan tultua vuoden 2023 alussa eikä taseessa ole kertynyttä alijäämää. Myös kaupungin velkaantuminen pyritään taittamaan suunnitelmakaudella. Toimintaympäristön muutoksiin ja investointeihin varaudutaan kiinteistöstrategian mukaisesti.

Kuhmon kaupunki valmistautuu hyvinvointialueuudistukseen ja sen tuomiin vaikutuksiin. Keskushallinnon palvelualeen painopisteenä on palvelevuus, toiminnan ja toimintatapojen kehittäminen ja viisas

uudistuminen. Kaupunkilaisten osallisuutta kehitetään mm. Ympäristöministeriön osarahoittamalla kestävän kehityksen hankkeella. Hankkeen vastaavana viranhaltijana toimii kaupunginjohtaja.

Kaupunginjohtaja johtaa virasto-organisaatiota ja vastaa konsernijohtamisesta muiden vastuuviranomaisten kanssa. Konsernijohtamista kehitetään edelleen vuonna 2022 tiivistämällä yhteistyötä yhtiöiden toimitusjohtajien kanssa. Keskushallinto koordinoi myös kaupungin edunvalvontatoimet.

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.5	Vaikutamme hankinnoilla Pitkän aikavälin talouden tasapaino
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.6 2.3	Yrittäjämyönteinen kaupunki Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.3	Turvallinen ja avoin kaupunki Osalliset ihmiset
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.5	Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille		
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtaminen Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Keskushallinnon kärkitoimenpiteiden toteutuminen

Numero	Toimenpiteet
1.2.	Palvelusihteereiden koulutus hankinta-asioihin on sovittu kehityskeskusteluissa ja koulutus aloitettu. Talousjohtajarekrytointi päätettiin keskeyttää, talousjohtajan viran täyttämisessä oli kaksi erillistä hakua. Talousjohtajan tehtävän jatko ratkaistaan kaupunginjohtajan rekrytoinnin jälkeen. Tehtäväkuvaan ja pätevyysvaatimukseen sisältyi julkisten hankintojen ja hankintaprosessin tuntemus. Taloustilannetta seurataan tarkasti ja ennustetta päivitetään kuukausittain. Tavoitteena mahdollistaa mahdollisimman korkeat valtionosuustulot soteuudistuksen jälkeisille vuosille.
2.3.	Edunvalvontaa tehdään sekä itsenäisesti että yhdessä Kainuun Liiton kanssa. Edunvalvontatavoitteista Hyryntien investointi toteutumassa. Itäisen Suomen kehittämisen osalta lausuttu suunnitelmiin ja tehty yhdessä Suomussalmen kanssa edunvalvontatoimia. Eduskuntavaaliteemat työn alla. Osallistuttu Suomen Kuntaliiton eduskuntavaaliteemojen valmisteluun.

3.1. ja 3.3.	Evakuointisuunnitelmaa jalkautetaan. Evakuointikeskuksen lanseeraus suunniteltu ja toteutettu. Kylien turvallisuussuunnittelu tehty Kainuun yhteisellä hankkeella. Kestävän kehityksen hanke edennyt hankesuunnitelman mukaisesti. Hankkeeseen liittyviä tapahtumia ja toimenpiteitä on toteutettu. Nuorten Vaikuta -teemapäivät kaupungintalolla järjestetty. Kuntalaistapahtumia on toteutettu mm. kylätapahtumien ketju. Uusien kuntalaisten tilaisuus on järjestetty Tulevaisuus-työpaja suunnitteilla. Lähdetty mukaan osallistavan budjetoinnin kokeiluun (Motiva koordinoi).
4.5.	Ystävyyskaupunkisopimusasia uudelleentarkastelussa Ukrainan sodan vuoksi, samoin rajakaupunkitoiminta ja Vihreän vyöhykkeen toiminta Kansainvälistä toimintaa uudelleen arvioidaan ja suunnitellaan. Painopis- teenä lapset ja nuoret. Nordplus ja Erasmus –hankerahoitus. Tunnistettu Kuhmon kansainvälisen tiimityön tarve ja kotoutumiseen liittyvien palvelujen koordinointi. Syyskuussa toteutuu Unkarissa tapaaminen liittyen ystävyyskaupunkitoimintaan; teemana mm. suomalais-ugrilaisen kirjallisuuden pääkaupunki-toiminta.
6.1 ja 6.3 6.3 6.2 ja 6.4	Tiedonhallinnan organisoimisen tueksi päätettiin rekrytoida tiedonhallintasihteeri, joka vastaa tiedonhallinnasta ja jatkossa arkistoinnista sekä arkistoinnin sähköistämisestä. Taloushallinnon/hallinnon prosessien kuvaaminen aloitettu ja jatkuu Esihenkilöiden valmentava johtajuus –koulutus on toteutettu. Siqni -henkilöstökysely kokonaisuuteen kuului myös esihenkilöiden valmennus. Tuotekehitystyön erikoisammattitutkinto -oppisopimuskoulutus aloitettu syksyllä 2022 ja jatkuu kevääseen 2023. Henkilöstöpolitiikan päivittäminen on toteutettu kesäkuussa 2022. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatiminen/päivittäminen aloitettu. Valmistuminen siirtynyt keväälle 2023, niin että saadaan toteutettua suunniteltu osallisuustyö. Uudenlainen hyvinvointimittaus otettu käyttöön (Siqni). Ensimmäinen mittaus toteutettu syksyllä.

Mittarit ja informatiiviset tunnusluvut Kuhmon kaupunki

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Toimintakulut/as, € (ulk.)	8 519	8 517	9 145	8 972	3 546	3 673	3 749

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Vuosikate €/as	291	1 008	274	524	393	221	202
Vuosikate/poistot-%	72,2	341,7	87,9	165,0	125,9	65,8	55,9
Investointien tulorahoitus-%	181,4	26,7	73,5	176,6	97,0	25,0	26,0
Lainakanta €/as	4 926	4 691	4 951	5 365	5 272	6 067	6 775
Palkkaa saavan henkilöstön määrä (vuoden ka)	324	326		339	tarkentuu		
Henkilötyövuodet	307,5	297,3	306,0	309,6	317,3		
Henkilöstökulut (1000 €)	14 737	14 947	15 244	15 647	15 215	15 871	16 266

5.7.2 Vetovoimaisuuden palvelualue

Toimintaympäristö

Vetovoimaisuuden palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- kulttuuripalvelut
- kirjastopalvelut
- museopalvelut
- viestintä
- elinvoiman kehittäminen
- elinkeinopalvelut
- maaseutuelinkeinojen palvelut
- Woodpolis

Kuhmon kaupungin vetovoimaisuuden palvelualueen tehtävänä on pitää yllä ja lisätä Kuhmon vetovoimaisuutta sekä paikkakunnalla asuvien että sinne muuttoa harkitsevien ihmisten ja yritysten näkökulmasta. Vetovoimaisuuden palvelualue järjestää ja tuottaa Kuhmon strategian mukaisia matkailu-, elinkeino-, kulttuuri- ja tapahtumapalveluja yhteistyössä yritysten, asukkaiden ja kulttuuritoimijoiden kanssa. Vetovoimaisuuden palvelualueeseen kuuluvat yrityspalvelut, Woodpolis, maaseutupalvelut, kirjasto- ja museopalvelut sekä kulttuuri- ja tapahtumapalvelut. Lisäksi palvelualue koordinoi kaupungin viestintää ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin edistämistä. Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminnan luonne on erityisen poikkisektoraalinen.

Talous

Ajettu: 27.02.2023 11.35.39	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	5 609,47	9 670,67	-4 061,20	-42,00 %	2 000,00	3 609,47	180,47 %
MAKSUTUOTOT	21 088,24	18 046,87	3 041,37	16,85 %	39 000,00	-17 911,76	-45,93 %
TUET JA AVUSTUKSET	375 169,51	304 385,07	70 784,44	23,25 %	402 192,00	-27 022,49	-6,72 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	29 215,38	52 063,75	-22 848,37	-43,89 %	36 603,00	-7 387,62	-20,18 %
TOIMINTATUOTOT	**431 082,60**	**384 166,36**	**46 916,24**	12,21 %	**479 795,00**	**-48 712,40**	-10,15 %
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-916 947,15	-841 912,18	-75 034,97	8,91 %	-822 788,04	-94 159,11	11,44 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-444 675,82	-321 272,20	-123 403,62	38,41 %	-654 415,00	209 739,18	-32,05 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-444 675,82	-321 272,20	-123 403,62	38,41 %	-654 415,00	209 739,18	-32,05 %
AINEET JA TARVIKKEET	-92 533,83	-84 196,62	-8 337,21	9,90 %	-91 900,00	-633,83	0,69 %
AVUSTUKSET	-80 625,62	-66 056,17	-14 569,45	22,06 %	-25 000,00	-55 625,62	222,50 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-66 858,95	-47 109,86	-19 749,09	41,92 %	-41 991,00	-24 867,95	59,22 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 601 641,37**	**-1 360 547,03**	**-241 094,34**	17,72 %	**-1 636 094,04**	**34 452,67**	-2,11 %
TOIMINTAKATE	**-1 170 558,77**	**-976 380,67**	**-194 178,10**	19,89 %	**-1 156 299,04**	**-14 259,73**	1,23 %

Kommentoinnit talousnumeroihin

Vetovoimaisuuden palvelualueen toimintakate oli -1 170,6 (-976,4) tuhatta euroa ja ylitti budjetin 14,3 tuhannella eurolla.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 431 (384) tuhatta euroa ja ne alittivat budjetin -48,7 tuhannella eurolla. Maaseutupalvelujen myyntituotot olivat 3,3 tuhatta euroa, mitä ei oltu budjetoitu. Kulttuuri- ja tapahtumapalveluiden maksutuotot alittuivat -14,5 tuhatta eurolla ja museopalvelut -3,4 tuhannella eurolla. Saadut avustukset alittuivat -27 tuhannella eurolla budjetoidusta. Elinvoimapalvelujen hallinto jäi budjetoidusta tavoitteesta -25,4 tuhatta euroa ja projektit -11,3 tuhatta euroa. Kulttuuripalvelujen projekti toteutuivat lähes 9 tuhatta euroa budjetoitua paremmin. Muut toimintatuotot jäivät -7,4 tuhatta euroa budjetoidusta, josta kirjaston osuus oli -3,6 tuhatta euroa ja Woodpolis-koulutustehtaan -3,8 tuhatta euroa.

Toimintakulut olivat -1 602 (-1 361) tuhatta euroa ja alittuivat budjetoidusta 34 tuhannella eurolla. Henkilöstökulut ylittyivät 94 tuhatta euroa, josta määräaikaisten palkkojen osuus oli 72,5 tuhatta

euroa. Palvelujen hankinnat alittivat budjetoidun -209,7 tuhannella eurolla. Tästä noin -99 tuhatta euroa selittyy elinvoimapalvelujen projektien palveluhankinnoilla, jotka vaihtelevat vuosittain. Budjetointivaiheessa asiantuntijapalveluihin könttäsummana kirjattu elinvoiman kehittämiseen varattu määräraha (202,7 t€) alittui -123 tuhatta euroa. Edellä mainitun määrärahan käyttö kirjautunut osittain avustuksiin, ylitys – 55,6 tuhatta euroa. Yrityspalveluseteleitä myönnettiin 18,2 tuhannen euron edestä ja avustuksia tapahtumien järjestämiseen 35,2 tuhatta euroa. Aine- ja tarvikehankinnat toteutuivat lähes budjetoidusti ja olivat 93,5 tuhatta euroa. Muut toimintakulut ylittivät budjetoidun 24,9 tuhannella eurolla. Ylityksestä viestintä- ja kulttuuripalvelujen osuus oli 11,7 tuhatta euroa ja elinvoimapalvelujen osuus 13,2 tuhatta euroa. Woodpolis-koulutustehtaalle kirjattiin Kuhmon Yrityssammon laskuttamat vuokrakulut, joita ei oltu budjetoitu.

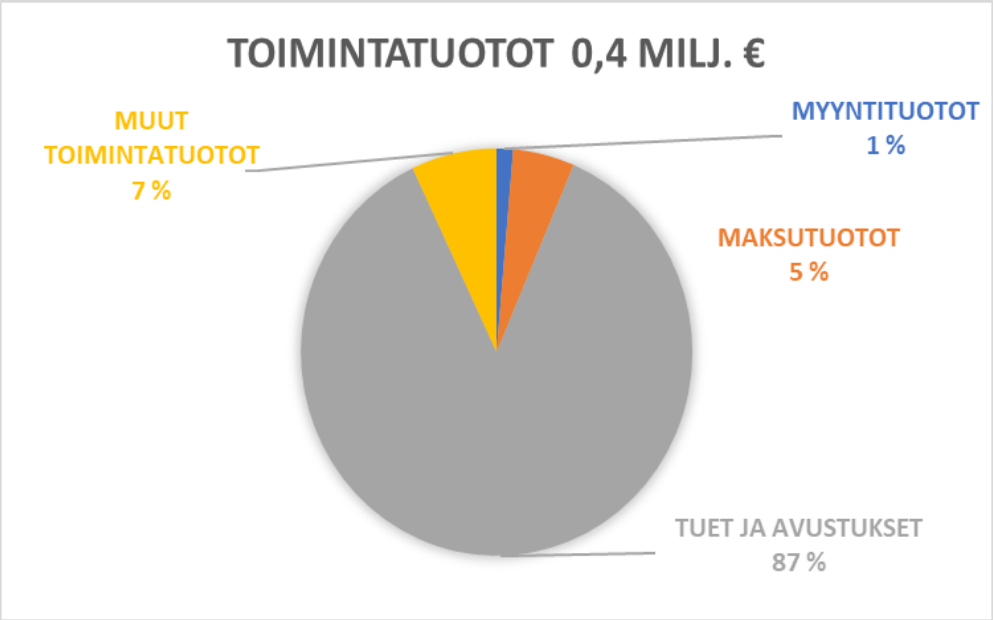

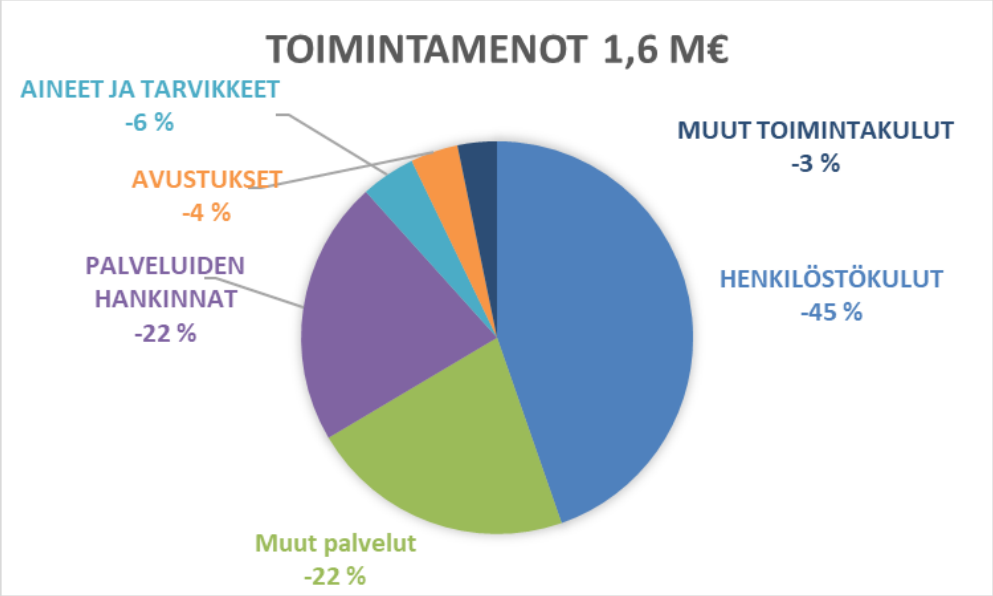

Vetovoimaisuuden palvelualueen toiminta

Kulttuurikasvatussuunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman raportointi ja vuoden 2023 suunnittelu toteutettiin samanaikaisesti talousarviosuunnittelun kanssa syksyllä 2022. Toteutus tapahtui moniammatillisesti ja monitoimijaisesti työpajatyöskentelynä tulevai-

suusjaostossa, valiokunnissa, hyvinvointijohtoryhmässä sekä ehkäisevän päihdetyön ja nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. Valtuusto käsitteli Hytetu-raportin ja vuosisuunnitelman kokouksessaan 12.12.2022 § 78.

Kaupungin avustusjärjestelmä uudistettiin talvella 2022 ja siirryttiin sähköisen haun menettelyyn. Kainuun hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspintatyön kehittämisen valmistelu käynnistettiin kuudessa eri alatyöryhmässä: ravitsemusterveyden edistäminen, liikunnan edistäminen, ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden edistäminen, perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy, arjen turvallisuuden edistäminen, kulttuurihyvinvoinnin edistäminen. Jokaiseen työryhmään on nimetty Kuhmon kaupungin edustajat.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut
Pohjoisen eKirjaston toiminta alkoi vuoden alussa. Omatoimikirjasto otettiin käyttöön 1.4.2022. Kirjastolla on järjestetty säännöllisesti matalan kynnyksen tapahtumia (mm. Novellikoukku, peli-illat, lukupiiri). Koulu- ja päiväkotiyhteistyötä on tehty satutuokioiden, kirjavinkkausten ja kirjastonkäytön opetuksen muodossa. Kirjasto jalkautui kesällä torille. Loppuvuodesta valmisteltiin työllisyyspalveluiden asiakkaille suunnattua lukemisenedistämishanketta, joka käynnistyy alkuvuonna 2023.

Kulttuurikasvatussuunnitelma on tehty yhdessä kulttuuri- ja kasvatustoimijoiden kanssa. Kulttuuripalvelut osallistui Kuhmon Talvi –tapahtuman järjestämiseen helmikuussa. Kesällä järjestettiin matalan kynnyksen Suomi Soi –tapahtumia. Syksyllä järjestettiin Taiteiden yö ja Römppäviikko.

Kaupunki haki ja sai loppuvuodesta Kainuun Liiton rahoitushausta kokeilurahaa Kulttuuriolohuonetoimintaa varten. Toiminta käynnistetään 2023 keväällä ja jatkomahdollisuuksia kokeilun jälkeen selvitetään.
Museoesineiden sähköistä luettelointia on jatkettu. Talvisotamuseon viestintää on tehty säännöllisesti mm. sosiaalisessa mediassa. Talvisotamuseolle on laadittu mediastrategia. Talvisotamuseon Digitaalinen Vaietut arktiset sodat -näyttely avautui kesällä Taidepajalle.

Tuupalan museon kattoremonttiin liittyen Kainuun Museolta on käynyt rakennustutkija. Myös Kainuun ELY-keskukselta pyydettiin lausunto kattomateriaalista. Lausunnoissa suositeltiin pärekattoa. Remontti aloitetaan keväällä/ kesällä 2023.

Yhteistyötä kulttuuritoimijoiden kanssa tehty monipuolisesti. On myös valmistauduttu Suomalais-Ugrilaisen pääkaupunkivuoden toimintaan yhdessä RunolauluAkatemian kanssa. Kirjallisuuskaupunkitoiminnan jatkoa on suunniteltu yhdessä Juminkeon ja muiden toimijoiden kanssa ja toimintaa kehitetään edelleen. Oulu 2026 yhteistyö aktiivista.

Elinvoiman kehittäminen (elinkeinopalvelut, maaseutuelinkeinojen palvelut, Woodpolis)
Vuoden alku oli tiivistä rekrytointien aikaa ja uudet työntekijät aloittivat kevään aikana. Ukrainan sodan käynnistyttyä CBC-hanke viedään loppuun suomalaisin voimin. Yritysvierailuita tehty aktiivisesti. Kaupungin ja yritysten yhteistyön kehittämistä on suunniteltu yhdessä yrittäjäyhdistyksen ja yrittäjien kanssa. Yrityspalveluihin hankittiin CRM järjestelmä asiakastietojen hallintaa varten ja suoraa yritysten tiedottamista on lisätty. Puurakentamisen strategiat Kainuun kuntiin laadittiin Biotalouden uusi ekosysteemi hankkeessa ja hankkeen toimenpiteillä edistettiin verkostoitumista muiden puualan toimijoiden kanssa. Maaseutupalveluissa valmistauduttiin uuteen rahoituskauteen koulutuksin. Kuituverkkohankkeen toimenpiteenä levitettiin tietoa nopeista tietoyhteyksistä sekä kuituverkon rakentamishankkeista maaseutukyliin. Kyläkahvitilaisuuksiin osallistuttiin aktiivisesti.

Viestintä
Keväällä laadittiin viestinnän kampanjasuunnitelma, jota on toteutettu onnistuneesti. Kampanja jatkui kesäkuun loppuun. Viestintää on tehostettu sekä vastuita on jaettu palvelusihteeritiimin ja viestintätiimin kesken. Viestintäsuunnitelman laatiminen on aloitettu ja aikataulutettu.

Vetovoimaisuuden palvelualueen strategiset toiminnalliset tavoitteet 2022

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.3	Vaikutamme hankinnoilla Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuuksia
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.1 2.2 2.3 2.4 2.5 2.6	Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat Woodpolis = Kainuun metsäbiotalouden keskus Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään Saamme osaajia Tulomuuttopalvelut kunnossa Yrittäjämyönteinen kaupunki
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä -hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6	Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat Osalliset ihmiset Työllisyyden edistäminen Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet Elämän murroskohdat huomioidaan
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.3 4.4 4.5	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Metsään liittyvät verkostot ovat hallussa Toimimme kansainvälisissä kulttuuriverkostoissa Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.3 5.4 5.5	Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa Laadukkaat elinikäisen oppimisien palvelut
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Vetovoimaisuuden palvelualueen kärkitoimenpiteiden toteutuminen

Numero	Toimenpiteet
1.2	Hankintayhteistyön kehittämistä on jatkettu. Kuhmo osallistuu KAMK:in hankinnat haltuun HAKA-hankkeeseen 2023.
1.3. ja 4.5.	Täyttä elämää Kuhmossa -hanke alkoi keväällä 2022 ja on toiminnassa. CBC-hanke jatkui suomalaisvoimin. Hankevalmisteluun uusien hankkeiden osalta osallistuttiin syksyn 2022 aikana.
2.1.	Matkailuhankkeita toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Kaupunki osallistui matkamessuille 1/2023. Visitkuhmo.fi sivusto julkaistiin ja Digi-sotanäyttely valmistui kesäkaudelle. Kalevalankankaan alueen selvitys alkoi syksyllä.
2.2. ja 4.3.	Puurakentamisen hankkeita toteutettiin ja verkostoitumista puualan toimijoiden kanssa edistettiin niissä. Puinen sote-asema hankkeen toteutus keskeytettiin vuoden lopussa. Uusien hankkeiden tarvekartoitus aloitettiin.

2.3.	Hyryntien rahoitus varmistui ja rakentaminen alkaa keväällä 2023. Nykyisten matkailuinvestorien (Kalevalankanga) kanssa käynnistettiin keskustelut sopimuksen purkamiseksi. Kontion alueen kaavan toteutuminen edellyttää myös investoria. Kainuun investointistrategian laadintaan osallistuttiin. Yhteistyö Metsähallituksen kanssa on jatkunut tiiviinä ja vaatii jatkuvaa panostusta. Nurmestien yritysalueen rakentaminen ja markkinointi käynnistyi ja jatkuu kevään 2023 aikana.
2.4.	TULE Taitotehtaan jatkokehityshanketta valmisteltiin kevään hakuun.
2.5.	Yhteistyö KAMKin kanssa toimi hyvin vuonna 2022.
3.2. ja 3.3.	Täyttä elämää Kuhmossa hankkeen toimenpiteitä on toteutettu suunnitelman mukaan. Osallisuustoimet ovat käynnissä. Kyläkahvit kierrokset ovat käynnissä. Matalan kynnyksen tapahtumat toteutuneet kirjastolla. Omatoimikirjasto aloittanut. Kirjastoauton palvelut kylillä.
4.1. , 4.2. ja 4.4.	Yhteydenpito UNESCO:n kirjallisuuskaupunkiverkoston kanssa on ollut säännöllistä. Kirjallisuuskaupunkikoordinaattori osallistui vuosikonferenssiin Melbournessa ja syksyn aikana sitouduimme mukaan useampiin verkoston yhteistyöprojekteihin, jotka toteutetaan vuoden 2023 aikana.
5.3. ja 5.4.	Rekrymessut toteutuivat ja lisäksi Kuhmo osallistui VIsitKAMK rekrytapahtumaan Kajaanissa. Taitotehdas jatkanut toimintaansa. Taitotehtaan jatko on kirjoitettu osaksi TULE-hanketta jolle haetaan rahoitusta keväällä 2023. 4.10.
6.	Uudet työntekijät (maaseutusihteeri, elinkeinopäällikkö, kirjasto- ja kulttuuripäällikkö ja viestintäsiantuntija sekä hankehenkilö) aloittivat. Ryhmäytyminen vielä käynnissä. Tiimityön käynnistäminen ja johtoryhmätyöskentelyn kehittäminen painopisteenä.

Vetovoimaisuuden palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kulttuuripalvelut, nettomenot €/as	11,67	15,37	15,73	16,00	16,30	16,5
Kirjastopalvelut, nettomenot €/as	62,27	68,75	72,22	73,60	74,80	75,60
Museopalvelut, nettomenot €/as	15,80	16,00	16,52	16,80	17,13	17,15
Elinvoimapalvelut, nettomenot €/as	54,26	42,14	62,63	140,32	Taso voidaan säilyttää	

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kirjaston lainaukset/as	14,15 (koronav.)	15,73	15,62	15,9	16,2	16,5
Kulttuuripalvelujen järjestämät tilaisuudet /kävijämäärät	18/2515 (koronav.)	32/5439 mukana striimausten katsojat	29/5000	30/5000	30/5000	30/500
Kulttuuriavustukset €/as	0,70	0,53	0, 54	0,55	0,56	0,6
Kulttuuriin käytettävät määrärahat €/as (*		216,95	Nykytaso	Nykytaso	Nykytaso	
Avoimen sektorin osuus työpaikoista	63,5 (v.2018)	tarkentuu	tarkentuu			
Perustetut ja lopetetut yritykset sekä netto	netto +17	40 -20 -20	20 19 +1	netto +	netto +	

*) Pitää sisällään Kuhmo-talon yhtiövastikkeen, Juminkeon kiinteistöavustuksen, avustukset eri toiminnoille, kulttuuri- ja kirjastopalveluiden nettomenot sekä musiikkiopiston nettomenot

5.7.3 Työllisyyden edistämisen palvelualue

Toimintaympäristö

Työllisyyden-edistämisen palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- kuntouttava työtoiminta 31.12.2022 saakka
- työllisyyden-edistämisen kuntakokeilu
- työllistämishankkeet ja -projektit
- Tahko-halli

Kuhmon kaupungin työllisyyden edistämisen palvelualueen tehtävänä on järjestää ja tuottaa palveluja, joiden tarkoituksena on tukea työttömien työnhakijoiden työllistymistä tai muutoin tukea työttömien elämäntilanteen hallinnan kehittymistä, parantaa omalla työllään ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa Kuhmon työllisyyden kehitystä ja pienentää kaupungin maksamien työmarkkinatukien määrää. Työllisyyden edistämisen palvelualue tukee toimenpiteillään asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn säilymistä ja kehittymistä suotuisaan suuntaan.

Työllisyydenhoidon hoidon palvelualueen nimi muutettiin Työllisyyden edistämisen palvelualueeksi 1.1.2022 alkaen yleisen työllisyystermistön muuttuessa.

Talous

Ajettu: 27.02.2023 11.35.39	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	53 597,22	39 829,51	13 767,71	34,57 %	40 000,00	13 597,22	33,99 %
MAKSUTUOTOT			0,00			0,00	
TUET JA AVUSTUKSET	221 293,53	134 606,01	86 687,52	64,40 %	200 114,50	21 179,03	10,58 %
MUUT TOIMINTATUOTOT			0,00			0,00	
TOIMINTATUOTOT	**274 890,75**	**174 435,52**	**100 455,23**	57,59 %	**240 114,50**	**34 776,25**	14,48 %
Valmistus omaankäyttöön			0,00			0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-604 312,02	-451 726,12	-152 585,90	33,78 %	-672 913,51	68 601,49	-10,19 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-59 578,56	-62 333,63	2 755,07	-4,42 %	-48 851,00	-10 727,56	21,96 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-59 578,56	-62 333,63	2 755,07	-4,42 %	-48 851,00	-10 727,56	21,96 %
AINEET JA TARVIKKEET	-43 449,39	-26 311,57	-17 137,82	65,13 %	-22 620,00	-20 829,39	92,08 %
AVUSTUKSET	-548 663,69	-752 536,22	203 872,53	-27,09 %	-665 000,00	116 336,31	-17,49 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-33 645,14	-27 792,89	-5 852,25	21,06 %	-21 204,00	-12 441,14	58,67 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-1 289 648,80**	**-1 320 700,43**	**31 051,63**	-2,35 %	**-1 430 588,51**	**140 939,71**	-9,85 %
TOIMINTAKATE	**-1 014 758,05**	**-1 146 264,91**	**131 506,86**	-11,47 %	**-1 190 474,01**	**175 715,96**	-14,76 %

Kommentit talousnumeroihin

Palvelualueen toimintakate oli -1 014,7 tuhatta euroa ja budjetoituun (-1 190,5) nähden toteutui 175,7 tuhatta euroa pienempänä. Hallinnon osalta toimintakate oli -629,7 (-748,9) tuhatta euroa ja toteutui 119 tuhatta euroa pienempänä, mihin vaikutti avustuksissa mm. työmarkkinatuen kuntaosuuden toteutuminen budjetoitua pienempänä.

Työllistämisen edistämisen kuntakokeilu toteutui lähes budjetoidusti toimitakatteen ollessa -139,1 tuhatta euroa. Tahko-hallin osalta avustustuotot jäivät -104 tuhatta euroa budjetoidusta ja vastaavasti henkilöstökulut (-97) toteutuivat -275 tuhatta euroa budjetoitua pienempinä, koska aktivoitavissa olevia palvelualueen asiakkaita ei ollut enempää. Henkilöstömäärä ei vaikuttanut aine- ja tarvikeostoja pienentävästi, vaan ne toteutuivat 20,7 tuhatta budjetoitua suurempana. Palkkatuki-kustannuspaikan osalta saadut avustukset olivat 119 tuhatta euroa budjetoitua isommat ja vastaavasti henkilöstökulut olivat 193,9 tuhatta budjetoitua suuremmat.

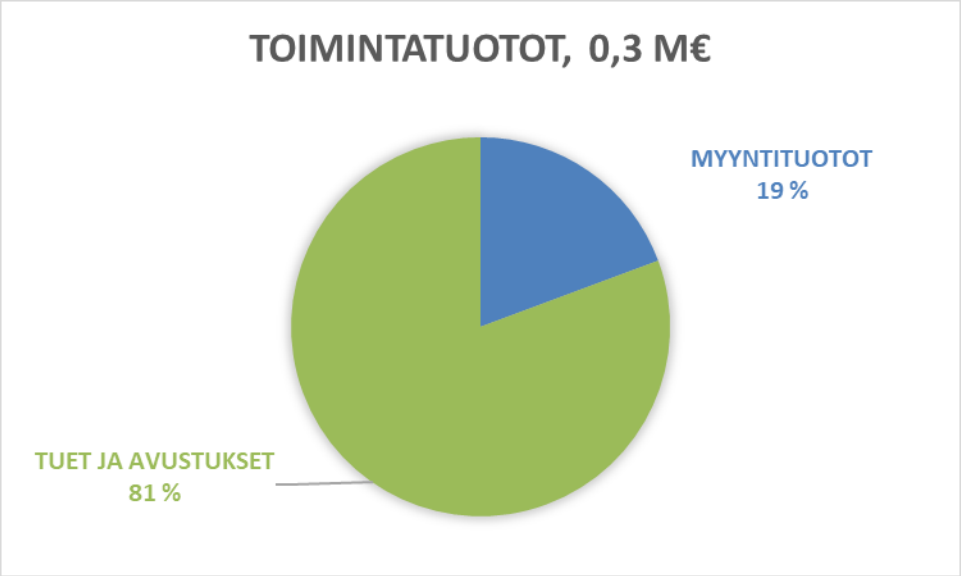

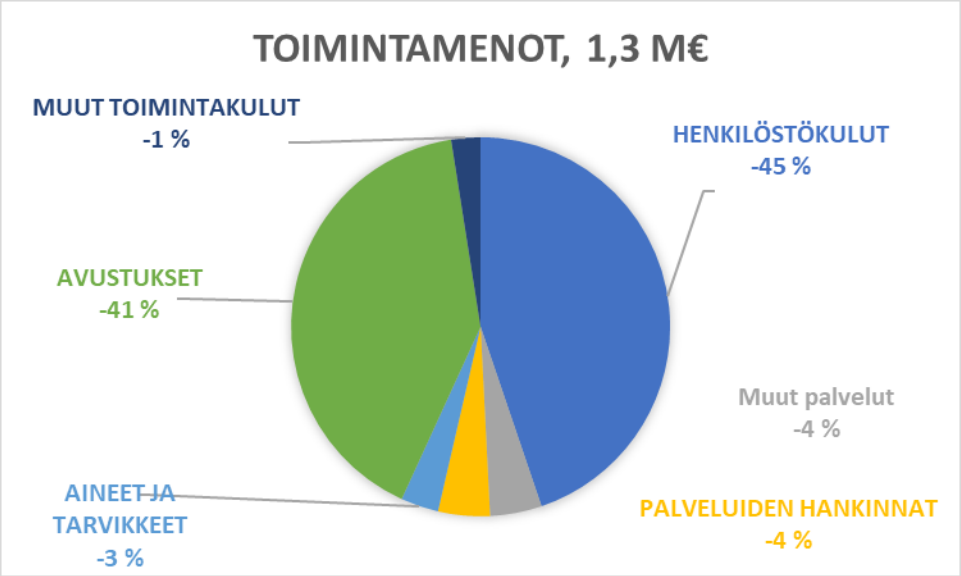

Työllisyyden edistämisen palvelualueen toiminta

Lähiötuvalle saatiin tupavastaava Tahko-hallin kautta ja malli muodostettu. Tupavastaavasta käsitelty myös valtuustoaloite kaupunginvaltuustossa. Tahko-hallin toiminta on vakiintunut syksyn aloituksesta. Tahko-hallin puupölyongelma on ratkaistu osittain, koko halli on nyt työllisyyden palvelualueen käytössä. Hallin pehmeitten materiaalien puoli on siirretty Takoja-halliin puupölyongelman takia.

Työllisyydenhoidon palvelualue on proaktiivisesti osallistunut Kainuun TEPA24 suunnitteluun. POMA – malli (Pohjoismainen työvoimapalvelumalli) otettiin käyttöön onnistuneesti toukokuun alusta. Palvelualueelle saatu ½ lisähenkilötyövuosi mahdollisti sen, että lakisääteiset vaatimuksen POMA-mallin osalta on osittain täytetty. Nykyisellä henkilöstöllä POMA-mallin lakisääteisiä vaatimuksia ei voida täysimääräisesti täyttää.

Työllisyydenhoidon palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2022

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki		
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne		
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.4	Työllisyyden edistäminen
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.2	Luotettava yhteistyökumppani
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille		
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.5	Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Työllisyydenhoidon palvelualueen kärkitoimenpiteet 2022

Numero	Toimenpiteet
3.4.	Kainuun maakunnallinen opinnollistamishanke on edennyt hankesuunnitelman mukaisesti Kuhmon osalta. Hankkeen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Hankkeeseen on ohjautunut Kuhmossa kaikista Kainuun osanottajakunnista eniten hankeosallistujia hankkeeseen n. 40 henkilöä (edellisessä raportissa 20). Hankkeeseen ohjautui 64 hankeosallistujaa. Palvelualueen nimen päivittäminen seuraavan hallintosäännön päivittämisen yhteydessä. Palvelualueen nimi on muutettu kaupunginvaltuuston päätöksellä 12.12.2022 hallintosäännön päivityksen yhteydessä. Pappilan pellolla aloitettu GreenCare –tyyppinen toiminta Tahko-hallin toimesta toukokuussa 2022, alueelle valmistui grillikatos, joka on kaikkien käytettävissä. Grillikatos valmistui, hanke onnistui hyvin. Varsinaista GreenCare toimintaa ei päästy aloittamaan.
4.2.	Kuhmo-talolla 6.5.2022 työllisyysseminaari kokosi osallistujia ympäri Suomen. Seminaarissa oli edustus yli 20 kunnasta, tavoitteeseen päästiin.
6.5.	Arvio on, että tavoitteeseen päästään. Työllisyydenhoidon palvelualue on tavoiteltu työpaikka. Siqni -henkilöstökyselyn tulos oli erinomainen, työllisyydenhoidon palvelualueen tulos oli paras palvelualueista.

Työllisyydenhoidon palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Palvelualueen nettokustannus, e/as	116	145	131	150	150	150
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	584.256	600.271	545.000	520.000	430.000	430.000

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	TS 2025
Työttömyysaste	13,5	11,4	10,9	9,9	9,7	
Taloudellinen huoltosuhde	195,5	195,5	194	191	189	
Yli 2 vuotta työttömänä olleet						
Yli 4 vuotta työttömänä olleet	0	0	0	0	0	
Työllisyyden kuntakokeilun asiakas-määrä	0	314	350	370 *	-	

*Kokeilu päättyy 2023

5.7.4 Kasvun ja oppimisen palvelualue

Toimintaympäristö

Kasvun ja oppimisen palvelualue muodostuu seuraavista yksiköistä:

- varhaiskasvatus
- perusopetus
- lukiokoulutus
- nuorisopalvelut
- kuljetussuunnittelu
- musiikkiopisto, jonka toimintaa myydään ostopalveluna Sotkamon kunnalle
- kansalaisopistotoiminta ostopalveluna Sotkamon kunnalta

Kasvun ja oppimisen palvelualueen tehtävänä on luoda hyvän elämisen laadun takaamiseksi edellytykset kuhmolaisten henkiselle kasvulle, elinikäiselle oppimiselle ja kehittymiselle sekä viihtyvyydelle Kuhmossa tuottamalla laadukkaita varhaiskasvatus-, opetus-, nuoriso- ja koulukuljetuspalveluja sekä taiteen perusopetusta musiikissa ja tanssissa.

Talous

Ajettu: 27.02.2023 11.35.39	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	179 288,50	113 970,07	65 318,43	57,31 %	133 369,00	45 919,50	34,43 %
MAKSUTUOTOT	338 575,72	354 530,40	-15 954,68	-4,50 %	354 200,00	-15 624,28	-4,41 %
TUET JA AVUSTUKSET	404 462,28	402 246,21	2 216,07	0,55 %	490 726,00	-86 263,72	-17,58 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	9 995,97	2 986,90	7 009,07	234,66 %	3 110,00	6 885,97	221,41 %
TOIMINTATUOTOT	**932 322,47**	**873 733,58**	**58 588,89**	6,71 %	**981 405,00**	**-49 082,53**	-5,00 %
Valmistus omaankäyttöön		-56,25	56,25	-100,00 %		0,00	
HENKILÖSTÖKULUT	-8 956 600,17	-8 527 228,01	-429 372,16	5,04 %	-8 786 755,44	-169 844,73	1,93 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-1 999 527,37	-1 868 590,45	-130 936,92	7,01 %	-2 069 136,66	69 609,29	-3,36 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-1 999 527,37	-1 868 590,45	-130 936,92	7,01 %	-2 069 136,66	69 609,29	-3,36 %
AINEET JA TARVIKKEET	-288 683,63	-298 762,98	10 079,35	-3,37 %	-331 265,00	42 581,37	-12,85 %
AVUSTUKSET	-229 597,43	-253 423,51	23 826,08	-9,40 %	-288 910,00	59 312,57	-20,53 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-255 915,57	-258 792,20	2 876,63	-1,11 %	-318 789,00	62 873,43	-19,72 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-11 730 324,17**	**-11 206 797,15**	**-523 527,02**	4,67 %	**-11 794 856,11**	**64 531,94**	-0,55 %
TOIMINTAKATE	**-10 798 001,70**	**-10 333 119,82**	**-464 881,88**	4,50 %	**-10 813 451,11**	**15 449,41**	-0,14 %

Kommentit talousnumeroihin

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toimintakate oli -10 798 (-10 333) tuhatta euroa ja se toteutui 15 tuhatta euroa budjetoitua parempana.

Palvelualueen sisällä toimintayksiköistä varhaiskasvatuksen toimintakate oli 290 t € edellisvuotta suurempi, perusopetuksen 135 t €, lukiokoulutuksen 75 t €, nuorisopalveluiden 45 t € ja kansalaisopiston 43 t € edellisvuotta suurempi. Musiikkiopiston toimintakate oli 105 t € edellisvuoden toimintakatetta parempi.

Vastaavasti vuoden 2022 talousarvioon verrattuna toimintakate oli budjetoitua pienempi seuraavilla yksiköillä: perusopetus (9 t €), lukiokoulutus (93 t €), kansalaisopisto (22 t €) ja nuorisopalvelut (65 t €) sekä suurempi seuraavilla yksiköillä: varhaiskasvatus (118 t €), musiikkiopetus (39 t €)

Toimintatuotot ylittivät budjetoidun varhaiskasvatuksen (+23) ja musiikkiopiston osalta (+37) tuhannella eurolla. Tulojen kasvua varhaiskasvatuksessa selittävät projekteihin saadut avustukset, mutta maksutuotot jäivät budjetoidusta, musiikkiopistolla taas myyntituottojen kasvu. Musiikkiopiston osalta toimintatuotot verrattuna edelliseen vuoteen olivat +141 tuhatta euroa paremmat toiminnan palautuessa normaaliksi koronavuosien jälkeen.

Toimintakulut alittivat budjetoidun perusopetuksella (-82) ja lukiolla (-111), kansalaisopistolla (-22) sekä nuorisopalveluilla (-65) tuhannella eurolla. Muiden osalta toimintakulut ylittivät budjetoidun. Kaikilla edellä mainituilla palveluyksiköillä toimintakulut kasvoivat vuoteen 2021 nähden. Kulujen kasvu kohdentui muun muassa henkilöstökuluihin ja palvelujen ostoihin.

Sivistyspalvelujen hallinnon toimintakate oli -127,2 (-128,1) tuhatta euroa ja se toteutui lähes budjetoidun mukaisena.

Varhaiskasvatuksen toimintakate oli -2 763,5 (-2 645,8) tuhatta euroa toteutuen 117,7 tuhatta euroa budjetoitua huonompana. Toimintatuotot olivat 261,8 (239,4) ja toteutuivat 22,5 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Vastaavasti toimintakulut olivat -3 025,4 (-2 645,8) tuhatta euroa. Ylitys kohdentui pääasiassa henkilöstökuluihin ja palveluiden hankintaan. Varhaiskasvatuksen palvelusihteerin palkka budjetoitiin keskushallinnolle ja kulu vyörytettiin tilinpäätöksessä varhaiskasvatukselle. Palvelujen hankinnassa ylitys kohdentui kotikuntakorvauksiin, it-sovellusostoihin ja työterveydenhuoltoon. Avustukset toteutuivat budjetoitua (270,5) parempana lasten kotihoidon tuen ja kuntalisän jäädessä 48,3 tuhatta euroa alle budjetoidun.

Perusopetuksen toimintakate oli –6138,8 (-6 133,6) tuhatta euroa ja toteutui 5,2 tuhatta euroa budjetoitua huonompana. Toimintatuotoissa kotikuntakorvaukset yhteensä jäivät budjetoidusta -15,9 tuhatta euroa ja projektien rahoitusosuudet -110,3 tuhatta euroa (vuoden 2022 lopulla saatu Covid19 erityisavustus, jota saatiin 78 tuhatta € on siirtynyt suoraan vuoden 2023 talousarvioon. Jos se huomioidaan vuoden 2022 projekteihin, ovat niiden osuudet vain –32,3 tuhatta € budjetoidusta). Ap/ip-toiminnan maksut olivat hieman suuremmat edellisvuoteen verrattuna ja lapsia toiminnan piirissä odotettua enemmän, joten maksutuotot olivat 15,3 tuhatta euroa budjetoitua suuremmat. Henkilöstökulut toteutuivat budjetoidusti. Palvelujen hankinnat alittivat kokonaisuudessaan budjetoidun 35,8 tuhannella eurolla, ja matkustus- ja kuljetuspalvelut toteutuivat 72,3 tuhatta euroa pienempinä. Työterveyshuollon kustannukset olivat 40,5 tuhatta euroa budjetoitua suuremmat.

Lukiokoulutuksen toimintakate oli -769,9 (-683,7) tuhatta euroa ja toteutui siten 94 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintatuotoissa projektien rahoitusosuudet jäivät vajaat -20 tuhatta euroa budjetoidusta. Henkilöstökulut alittivat 28,5 tuhatta euroa budjetoidun (-706,9), mikä johtuu mm. siitä, että opintototarjottimessa oli päällekkäisyyksiä, ja osa kursseista peruuntui. Palvelujen hankinnat alittivat -39,4 tuhatta euroa budjetoidun; it-ohjelmisto- ja sovellusostot -45,3 tuhatta euroa. Korona vaikutti lukion toimintaan vielä vuonna 2022 ja osa suunnitelluista matkoista jäi toteutumatta, lisäksi Tutorhouselta ostettiin suunniteltua vähemmän opetusta. Sovellusostoissa oleva ero budjettiin johtuu siitä, että valtaosa tähän liittyvistä hankinnoista siirtyi vuodelle 2023. Aine- ja tarvikeostot toteutuivat 25,7 tuhatta budjetoitua pienempinä. Muissa toimintakulut alittivat kokonaisuudessaan 17,5 tuhatta euroa budjetoidun.

Kansalaisopistotoiminta ostetaan palveluna Sotkamon kunnalta. Toimintakate oli -94,8 tuhatta euroa, mikä oli 22,4 tuhatta budjetoitua pienempi. Sotkamo palautti vuodelta 2021 tasausmaksuna 49 tuhatta euroa.

Musiikkiopiston toimintakate oli -649,4 tuhatta euroa ylitti budjetoidun 39 tuhannella eurolla. Toimintatuotoissa maksutuotot jäivät budjetoidusta 16,3 tuhatta euroa ja avustukset 7,1 tuhatta euroa myyntituottojen ylittäessä 58,2 tuhatta euroa budjetoidusta. Sotkamon kunnan tasausmaksut olivat yhteensä 56,4 tuhatta euroa. Henkilöstökulut ylittivät 65,8 tuhatta euroa budjetoidun, ylitys kohdentui sijaisten, määräaikaisten ja tuntiopettajien palkkoihin vakinaisten palkkojen alittaessa budjetoidun. Palvelujen hankinnat ylittivät 15,2 tuhatta euroa sisältäen työterveyshuollon kuluja 11 tuhatta euroa.

Nuorisopalvelujen toimintakate oli -250 tuhatta euroa toteutuen 64,8 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintatuotot, 126 tuhatta euroa, toteutuivat lähes budjetoidusti. Henkilöstökulut (-325,4) alittivat budjetoidun -36,7 tuhannella eurolla. Toimintakulut toteutuivat 65,4 tuhatta euroa budjetoitua paremmin. Maksetut avustukset jäivät budjetoidusta tasosta -10 tuhatta euroa.

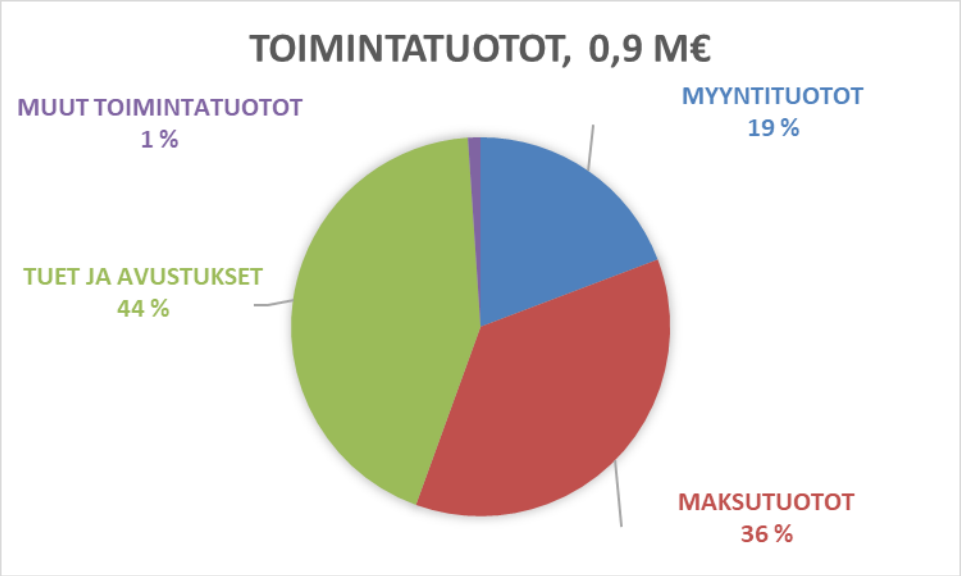

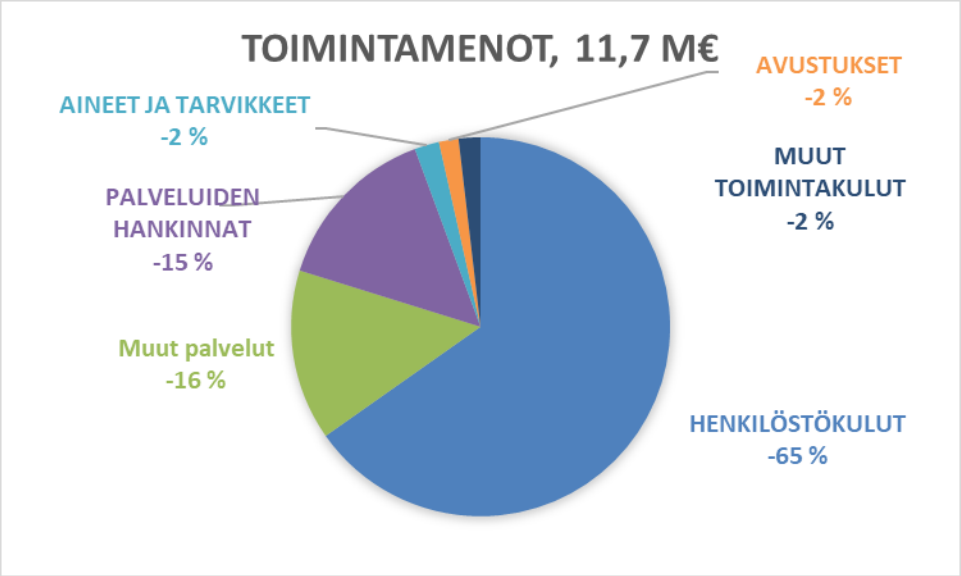

Kasvun ja oppimisen palvelualueen toiminta

Palvelualueen toiminta on pääsääntöisesti edennyt suunnitellusti. Pandemia kuitenkin vaikutti toimintaan mm. siten, että oppilaiden ja opiskelijoiden Kuhmon ulkopuolelle suuntautuvat opintomatkat eivät toteutuneet suunnitellusti ja henkilöstö osallistui koulutuksiin pääsääntöisesti verkon välityksellä, mutta syyslukukaudella toiminta alkoi jo normalisoitua.

Varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen uusi hallintomalli otettiin käyttöön 1.8.2022 ja Kuusenkuiskeen päiväkotiin valittiin uusi johtaja. Satumetsän ja Kuusenkuiskeen päiväkotien johtajat vastaavat nyt yhdessä perhepäivähoidosta. Uusi hallintomalli on saatu toimimaan hyvin. Varhaiskasvatuksen henkilöstö on koulutettu Huomaa Hyvä! -menetelmän käyttöön ja tämä tukee pedagogisen laadun kehittämistä varhaiskasvatuksessa.

Varhaiskasvatuksen piirissä on runsaasti lapsia ja on mahdollista, että varhaiskasvatukseen on palkattava lisähenkilöstöä, jotta voidaan vastata kaikkien lapsien hoidon ja tuen tarpeeseen. Varhaiskasvatuksessa on tapahtunut suuria lakiuudistuksia, jotka lisäävät hallinnollisia työtehtäviä.

Perusopetus
Tuupalan kivikoululla syyslukukauden 2022 alusta lähtien lähes kaikki 7-9 luokkien opetus on ollut kivirakennuksessa. Jonkin verran tunteja on pidetty kivikoulun matalan siiven luokissa, musiikki lukiorakennuksessa ja taide- ja taitoaineita oppimiskeskuksella.

OKM:n myöntämä Covid19-erityisavustus tuli niin myöhään loppuvuodesta 2022, että se siirtyi suoraan vuoden 2023 talousarvioon, vaikka summa (78 tuhatta €) oli huomioitu vuoden 2022 budjettiin. Palveluiden hankinnoissa matkustus- ja kuljetusmenojen pienemmät kulut selittyvät mm. kevätlukukauden 2022 oppilaiden koronapoissaoloista.

Lukio-opetus
Lukion toiminta on remonttien valmistuttua helmikuusta 2022 alkaen keskittynyt kirjastolle ja Tuupalan kivikoululle, vaikkakin musiikin tilat ovat vielä lukiorakennuksessa Piilolantiellä ja kuvataiteen opetus perusopetuksen taito- ja taideaineiden tiloissa oppimiskeskuksella. Liikunnan tunteja pidetään eri saleissa.

Maksuton toisen asteen koulutus ja oppivelvollisuuden laajentuminen koskettavat kahta ikäluokkaa lukuvuonna 2022 - 2023, kun edellisenä lukuvuonna vain yksi ikäluokka oli niiden piirissä.

Lukiolle merkittiin vuoden 2022 talousarvioon sekä perusopetusta että lukiota koskeva ict-kulu (50 tuhatta €), mutta valtaosa hankinnoista siirtyi vuodelle 2023.

Lukion päiväaikataulujen tiivistäminen on lisännyt opiskelijoiden opintojaksojen päällekkäisyyksiä, mistä johtuen osa opintojaksoista on peruuntunut. Tämä näkyy henkilöstömenoissa.

Kansalaisopisto
Pandemia vähensi lukuvuonna 2021- 2022 kansalaisopiston opiskelijoiden määrää, mutta tilanne on vuoden 2022 aikana vähitellen palautunut kohti entistä normaalia.

Kansalaisopisto ottaa vastaan kurssitoiveita läpi vuoden ja se pystyy toteuttamaan esimerkiksi erilaisia koulutuksia lyhyelläkin varoitusajalla.

Musiikkiopisto
Musiikkiopiston vapaille oppilaspaikoille otetaan oppilaita ilmoittautumisjärjestyksessä. Musiikkiopisto sai Opetushallituksesta ylimääräistä valtionosuutta pedagogiseen kehittämiseen yhteensä 24,8 tuhatta €. Pedagoginen kehittäminen toteutetaan yhteistyössä Lapin musiikki- ja tanssiopiston kanssa. Edellisvuotta korkeammat tuotot johtuvat pääsääntöisesti tanssinopetuksen käynnistämisestä musiikkiopistossa. Tanssi tuli mukaan opetustarjontaan elokuussa 2021, jolloin tanssin päätoiminen tuntiopettaja aloitti työskentelyn musiikkiopistolla. Tämä työtehtävä on kasvattanut henkilöstökuluja. Vuoden 2022 päättyessä musiikkiopistossa oli 105 tanssin opiskelijaa.

Nuorisopalvelut
Nuorisopalvelujen henkilöstökulut toteutuivat 36,7 t€ ennustetta pienempänä, koska nuorten palkkatukityöjaksot toteutuivat arvioitua lyhyempänä. Koulutukset, joihin henkilöstö osallistui, olivat pääasiassa maksuttomia ja yksi suunniteltu nuorten reissu Kuusamoon Nuotta-valmennukseen ei toteutunut, joten palvelujen ostoja oli suunniteltua vähemmän. Vuodelle 2022 oli suunniteltu digitaalisten laitteiden hankintoja nuorisotila Yläkertaan, mutta läheskään kaikkia hankintoja ei voitu toteuttaa, koska laitteiden toimittajat kärsivät saatavuusongelmista. Avustusten käyttö alittui lasten ja nuorten käyttäessä harrastekortin tarjoamia etuja aiempaa vähemmän. Vuonna 2023 harrastekortti muuttuu mobiilisovellukseksi, jonka odotetaan kasvattavan harrastekortin käyttöä.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2022

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.2 1.4	Vaikutamme hankinnoilla Sopeutamme infrastruktuuria
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.1 2.4 2.5	Kestävä matkailu ja luovat alat kasvavat Saamme osaajia Tulomuuttopalvelut kunnossa
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.2 3.3 3.4 3.5 3.6	Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat Osalliset ihmiset Työllisyyden edistäminen Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet Elämän murroskohdat ja ikä huomioidaan
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2 4.4 4.5	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani Toimimme kansainvälisissä verkostoissa Elävä suhde Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille	5.1 5.2 5.3 5.4 5.5	Kannustava varhaiskasvatus Yhteisöllinen ja turvallinen perusopetus Vetovoimainen oma lukio Ammattiin voi opiskella Kuhmossa Laadukkaat elinikäisen oppimisen palvelut
6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.2 6.3 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Valmentava johtajuus Itseohjautuvat tiimit Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Kasvun ja oppimisen palvelualueen kärkitoimenpiteet 2022

Numero	Toimenpiteet
1.2. 1.4.	Hankintoja paikallisilta yrittäjiltä, silloin kun se mahdollista. Opetustilat ovat tehokkaassa käytössä sekä päivällä että illalla. Lukion toiminta on siirtynyt valtaosin kirjastolle ja Tuupalan kivikoululle. Kivikoulun remontti on valmistunut eikä toimintaa ole enää juurikaan väistötiloissa edes ylioppilaskirjoitusten aikana. Kansalaisopisto ja järjestöt käyttävät oppilaitosten tiloja iltaisin. Lukiorakennuksen musiikkisiipi on aktiivisessa käytössä sekä päivällä että illalla, mutta muutoin rakennus on vähällä käytöllä. Puukoululla kaikki luokkatilat ovat käytössä. AP/IP-toiminnan käytössä on alkuopetuksen yksi luokka oppituntien ulkopuolisena aikana.
2.4.	Kuhmon positiivisia asioita tuodaan jatkuvasti ja monipuolisesti esille. Yksiköt kertovat toiminnastaan eri kanavilla, mutta positiivisesta viestinnästä huolimatta rekrytointi on haasteellista erityisesti tiettyihin tehtäviin, joissa edellytetään ylempää korkeakoulututkintoa.
3.2., 3.3., 3.5.	Palvelualueen yksiköitä kehitetään yhteistyössä, jotta ne vastaisivat kuntalaisten tarpeisiin mahdollisimman hyvin. Kaikenikäisille kuntalaisille on tarjottu ja tarjotaan tilaisuuksia osallistua heitä koskevan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen; harrastusmahdollisuuksia on runsaasti ja niitä on esitelty eri yhteyksissä, Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua kehittäjäkoulutukseen. Syksyllä 2022 toteutettiin rekrymessut ja vuonna 2023 päätettiin pitää kahdet messut, joista toiset suunnataan aikuisille työnhakijoille maaliskuussa.

4.2., 4.4., 4.5.	Palvelualue toimii sekä koti- että ulkomaisissa verkostoissa. Kasvun ja oppimisen palvelualueen yksiköt ovat mukana omaa alaansa koskevissa yhteistyöverkostoissa ja kansainvälistä yhteistyötä on tehty mm. Ranskan, Tanskan ja Irlannin oppilaitosten kanssa. Yhteistyö Kostamuksen ja Karjalan tasavallan kanssa on jäänyt tauolle keväällä 2022. Perusopetuksen kansainvälinen yhteistyö Ruotsin kanssa NordPlus-hankkeen kautta on työn alla, samoin lukion ystävyyskoulun hankkiminen.
5.1.-5.5.	Kaupungin asukkaille alle kouluikäisistä senioreihin tarjotaan mahdollisuuksia oppia uutta. Varhaiskasvatuksessa tärkeänä teemana on ollut Huomaa hyvä lapsessa. Perusopetuksessa erityistä huomiota on kiinnitetty kiusaamisen kitkemiseen ja empatiataitojen vahvistamiseen sekä digitaitojen vahvistamiseen.

Kasvun ja oppimisen palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Päiväkotipaikka, nettomenot €/päivä vuosina 2024-2025 lasten määrä vähenee, mutta läsnäolo lisääntyy 2020 koronan vuoksi lapsia vähemmän hoidossa	79,75	63,72	70,34	74,6	76,76	76,76	76,76
Perusopetuksen opetuspalvelu, nettomenot €/oppilas	6989,97	6579,69	6569,27	7217,23	7615,61	7864,85	8686,07
Lukion opetuspalvelut, nettomenot €/opiskelija[2)]	7278,36	8527,57	8540,54	8508,62	9127,96	tarkentuu	tarkentuu
Mus.opiston nettomenot € /oppilas	1474	1264	1419	1593	1593	1593	1593
Sivistyspalveluiden nettomenot €/as	1190,56	1365,04	1389,67	1391,29	1520,56	tarkentuu	tarkentuu

[1)] Oppilasmäärä pienenee kokonaisuutena syksystä 2023 alkaen, kun iso ikäluokka saa päättötodistuksen keväällä 2023. Nettokuluissa on huomioitu henkilöstön väheneminen, materiaalikuluja ja koulukuljetuskuluja pienemmiksi, mutta nettomenot/oppilas kasvavat silti (mm. opetusryhmiä oltava tietty määrä). Vuonna 2025 ensimmäiselle luokalle tulevien määrä on huomattavasti pienempi kuin aiempina vuosina, mutta silti tarvitaan kaksi rinnakkaisluokkaa (nettokulut/oppilas kasvavat mm. tästä johtuen).

[2)] Maksuton toisen asteen koulutus kasvattaa lukion opiskelijakohtaisia kustannuksia, kustannukset laskettu yksisarjaisen lukion mukaan. Vuoden 2022 laskennallinen valtionosuus/opiskelija on 10 314,59 €.

[3)] Jos toimintakate vuosina 2023 ja 2024 on sama kuin vuonna 2022 ja ainoa muuttuva tekijä on asukasluku.

Informatiiviset tunnusluvut	TP2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS2025
Varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä	198	213	200	231	190	190	190
Esiopetuksessa olevien lasten määrä	46	53	46	47	47	37	36
Perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan (kyläkoulujen esioppilaat sisältyvät lukuihin)	637	627	613	610	568	550	498
Lukiokoulutuksessa opiskelevien määrä 20.9. tilastointipäivän mukaan ilman aineopiskelijoita[1)]	76	70	71	76	80	85	80
Nuorisopalvelujen henkilöstön määrä[2)]	6,4	7,3	7,3	7,3	7,8	7,8	7,5
Nuorten työpajatoiminnalle annetun palautteen keskiarvo (asteikko 1-5)	4,2	4,1	>4	4,2	>4	>4	>4
Nuoret ovat kokeneet saavansa apua ja tukea etsivältä nuorisotyöltä, asteikko 1 - 5	4,3	4,4	>4	4,5	>4	>4	>4
Nuorisotyössä sosiaalista vahvistumista kokeneiden osuus	80 %	81 %	>80%	81,50 %	>80 %	>80 %	>80 %
Taiteen perusopetuksessa olevien oppilaiden määrä[3)]	330	423	430	395	430	430	430
Kansalaisopiston opiskelijamäärä4) brutto/netto	1629/693	1271/613	1300/620	1219/732	1300/620	1300/620	1300/620
Palvelualueen henkilömäärä, HTV	167,22	167,75	169,19	178,52	164,63	164,63	tarkentuu

[1)] Lukion opiskelijamäärä arvioitu yksisarjaisen lukion mukaan, mutta vuosina 2023 ja 2025 on varauduttu siihen, että lukion aloittava ikäluokka opiskelee kahdessa eri ryhmässä.

[2)] Nuorisopalvelujen henkilömäärässä (HTV) on mukana vain ohjaustehtävässä, mukaan lukien hanketyöntekijät, olevan henkilöstön määrä. Henkilöstömäärään ei ole laskettu määräaikaisessa, palkkatuetussa työsuhteessa olevia ja nuoria kesätyöntekijöitä.
Vuodelle 2023 – 2024 odotettavissa palkkatukityöllistettyjen määrän kasvua, mikäli työllistämiseen liittyvät muutokset astuvat voimaan suunnitellusti.

[3)] Musiikkiopiston oppilaista noin 40 % asuu Sotkamossa. Taloussuunnitelmavuosille on arvioitu, että oppilasmäärä Sotkamossa kasvaa.

[4)] Brutto-opiskelijamäärä = kursseille ilmoittautumiset yhteensä, netto-opiskelijamäärä = kansalaisopiston opiskelijamäärä henkilöinä.

5.7.5 Kaupunkiympäristön palvelualue

Toimintaympäristö

Kaupunkiympäristön palvelualue muodostuu seuraavista tehtävistä:

- rakennusvalvonta ja ympäristönsuojelu
- kunnallistekniikka
- yksityistiepalvelut
- tilapalvelut (ateria- ja siivouspalvelut sekä tilapalvelut)
- maankäyttö ja mittaus

Kaupunkiympäristön palvelualueen tehtävänä on tuottaa ja ylläpitää taloudellisesti kaupungin tarvitsemat toimitilat sekä turvalliset ja viihtyisät yhdyskuntatekniset palvelut sekä edistää ympäristön viihtyisyyttä, Kuhmon luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja kaikkien maankäyttömuotojen sopeuttamista ympäristöön.

Talous

Ajettu: 06.03.2023 05.23.59	Toteuma 2022	Toteuma 2021	Ero, euroa	Ero-%	Budjetti 2022	Ero, euroa	Ero-% E/B
MYYNTITUOTOT	1 433 066,71	1 445 210,96	-12 144,25	-0,84 %	1 473 495,34	-40 428,63	-2,74 %
MAKSUTUOTOT	299 875,63	344 682,13	-44 806,50	-13,00 %	324 810,05	-24 934,42	-7,68 %
TUET JA AVUSTUKSET	207 603,73	43 201,57	164 402,16	380,55 %	161 050,00	46 553,73	28,91 %
MUUT TOIMINTATUOTOT	1 448 047,48	1 547 849,22	-99 801,74	-6,45 %	1 847 956,60	-399 909,12	-21,64 %
TOIMINTATUOTOT	**3 388 593,55**	**3 380 943,88**	**7 649,67**	0,23 %	**3 807 312,00**	**-418 718,45**	-11,00 %
Valmistus omaankäyttöön	220 159,49	203 842,36	16 317,13	8,00 %	77 850,22	142 309,27	182,80 %
HENKILÖSTÖKULUT	-3 422 631,75	-3 270 293,00	-152 338,75	4,66 %	-3 250 707,12	-171 924,63	5,29 %
Muut yhteistoimintaosuudet (tili 4488)			0,00			0,00	
Muut palvelut	-1 495 694,76	-1 197 918,68	-297 776,08	24,86 %	-1 526 696,20	31 001,44	-2,03 %
PALVELUIDEN HANKINNAT	-1 495 694,76	-1 197 918,68	-297 776,08	24,86 %	-1 526 696,20	31 001,44	-2,03 %
AINEET JA TARVIKKEET	-2 335 444,03	-2 293 059,02	-42 385,01	1,85 %	-2 137 222,26	-198 221,77	9,27 %
AVUSTUKSET	-581 936,84	-596 734,36	14 797,52	-2,48 %	-623 500,00	41 563,16	-6,67 %
MUUT TOIMINTAKULUT	-227 452,65	-243 978,50	16 525,85	-6,77 %	-194 690,00	-32 762,65	16,83 %
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	**-8 063 160,03**	**-7 601 983,56**	**-461 176,47**	6,07 %	**-7 732 815,58**	**-330 344,45**	4,27 %
TOIMINTAKATE	**-4 454 406,99**	**-4 017 197,32**	**-437 209,67**	10,88 %	**-3 847 653,36**	**-606 753,63**	15,77 %

Kommentit talousnumeroihin

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintakate oli -4 454,4 (-4 017,2) tuhatta euroa ja toteutui -606,8 tuhatta euroa budjetoitua huonompana. Toimintakate alittui yksityistiepalvelujen -128,1 sekä maankäytön ja mittauksen osalta -57 tuhatta euroa budjetoituun nähden. Vastaavasti katetavoite ylittyi hallinnossa 30,5, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelussa 19,4, kunnallistekniikassa 219,4 ja tilapalveluissa 522,6 tuhatta euroa.

Palvelualueen toimintatuotot olivat 3 388,6 (3 380,9) tuhatta euroa ja alittivat budjetoidun tavoitteen -418,7 tuhannella eurolla. Myyntituotot alittuivat -40,4 ja maksutuotot -24,9 tuhatta euroa sekä muut toimintatuotot -399,9 tuhatta euroa. Myyntituottojen alitus kohdentui pääasiassa kunnallistekniikkaan -22,4 ja tilapalveluihin -65,7 tuhannella eurolla, ja vastaavasti ylitti 49,4 tuhannella eurolla maankäytön ja mittauksen osalta. Maksutuottojen alitus kohdentui rakennusvalvontaan & ympäristönsuojeluun -34,0 tuhannella eurolla. Tuotot ylittyivät budjetoidusta maankäytön ja mittauksen osalta 21,5 tuhannella eurolla. Tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun tavoitteen 46,5 tuhannella eurolla, joka koostui rakennusvalvonnasta 13,3, kunnallistekniikasta 16,8, tilapalveluista 40,0 tuhatta euroa, yksityistiepalvelujen jäädessä tavoitteesta -24,5 tuhatta euroa. Muiden toimintatuottojen osalta toteuma oli lähes budjetoidun mukainen, paitsi alittui kunnallistekniikassa -68,3, tilapalveluissa -312,5 ja maankäytössä ja mittauksessa -18,4 tuhatta euroa.

Palvelualueella valmistus omaan käyttöön ja toimintakulut yhteensä olivat -8 063,2 (-7 732,8) tuhatta euroa ja ylittivät tavoitteen 330,3 tuhannella eurolla. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut alittuivat -29,6 tuhannella eurolla. Palvelujen hankinnat alittuivat 31 tuhannella eurolla, aineet ja tarvikkeet ylittivät budjetoidun 198,2 tuhannella eurolla. Ylitykset tulivat alueiden rakentamis-

ja kunnossapitopalveluista (kaavatiet +86,0 ja puistot+34,0 tuhatta euroa) sekä sähkö ja lämmitys 118 tuhatta euroa sekä materiaalit +59 tuhatta euroa ja ateriakulut +14 tuhatta euroa. Muut toimintakulut ylittyivät 32,8 tuhannella eurolla, josta maankäytön ja mittauksen osuus oli 24,7 tuhatta euroa.

Teknisten palvelujen hallinnon toimintakate oli -174,1 (-187,1) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 30,5 tuhannella eurolla. Toimintakulut olivat -174,5 (-189,1) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun -29,9 tuhannella eurolla. Henkilöstökulujen ylitys (20,1) johtuu osittain palkkojen vyörytyksistä. Luottamushenkilöpalkkiot on kirjattu kohtaan valiokunnat ja jaosto. Palvelujen hankinnat ylittyivät 12,8 tuhatta euroa budjetoidusta ja aiheutui pääasiassa it-palveluista sekä asiantuntijapalveluista. Aine- ja tarvikehankinnat sekä muut toimintakulut toteutuivat lähes budjetoidusti. Avustusmenot jäivät puoleen budjetoidusta.

Rakennusvalvonnan toimintakate oli -31,5 (51,0) tuhatta euroa ja ylitti budjetoidun 19,4 tuhannella eurolla. Toimintatuotot jäivät budjetoidusta 21,8 tuhatta eroa rakennusvalvonnan ja ympäristölupamaksujen jäädessä -34 tuhatta euroa budjetoidusta. Tuet ja avustukset olivat 13,3 tuhatta euroa (budj. 0 e), johtuen Ilmastohankkeeseen saadusta rahoitusosuudesta. Toimintakulut olivat -157,8 (-104,6) ja toteutuivat lähes budjetoidusti.

Kunnallistekniikan toimintakate oli -1 544,4 (-1 515,6) tuhatta euroa ja se ylitti budjetoidun 219,4 tuhannella eurolla. Toimintatuotot 108,6 (111,8) tuhatta euroa jäivät budjetoidusta -80,6 tuhatta euroa. Myyntituotot alittivat budjetoidun 22,4 maksutuotot -6,8 ja muut toimintatuotot -68,3 tuhannella eurolla. Tuet ja avustukset toteutuivat 16,8 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Työllistämistukituloja (12,5 t€) sekä Kelalta (4,3 t€) saatuja tukia ei oltu budjetoitu. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja toimintakulut olivat -1 738,2 (-1 678,6) ja ylitti budjetoidun 219,4 tuhannella eurolla. Valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut yhteensä ylittivät budjetoidun 23 tuhannella eurolla. Palveluiden hankinnat ylitti budjetoidun 111,6 tuhannella eurolla johtuen muun muassa aurauslaskujen jaksotuksesta. Aineet ja tarvikkeet -sekä avustukset toteutuivat budjetoidun mukaisina. Muut toimintakulut ylitti budjetoidun -4 tuhannella eurolla.

Yksityistiepalveluiden toimintakate oli -613,5 (-496,1) ja alitti budjetoidun 128 tuhannella eurolla. Toimintatuotot olivat 229,8 (130,2) tuhatta euroa ja jäivät budjetoidusta 30,5 tuhatta euroa. Maksutuotot jäivät -5,7 ja tuet ja avustukset 24,5 tuhatta euroa budjetoidusta. Toimintakulut -843,3 (-626,2) tuhatta euroa alitti budjetoidun 158,5 tuhannella eurolla. Alitusta budjetoituun oli henkilöstökuluissa 28,9 tuhatta euroa, palveluiden hankinnoissa 90 tuhatta euroa ja tieavustuksissa 37,1 tuhatta euroa. Aine- ja tarvikeostot sekä muut toiminta kulut toteutuivat budjetoidun mukaisina.

Tilapalveluiden toimintakate oli -2 239,9 (-2 069,8) tuhatta euroa ja ylitystä budjetoituun nähden oli 522,6 tuhatta euroa. Toimintatuotot oli 2 582,8 (2 615,8) ja alitti budjetoidun 338,3 tuhannella eurolla. Alitusta selittää 300 tuhannen euron purkuvaraus, mikä ei toteutunut. Myyntituotot jäivät budjetoidusta 65,7 tuhatta euroa. Tuet ja avustukset ylittivät budjetoidun 39,9 tuhannella eurolla. Tilapalvelut yksikön toimintakate ylitti 393 tuhannella eurolla budjetoidun, ruokapalveluilla ylitystä oli 141,7 tuhatta euroa. Siivouspalvelut alitti budjedoitun 12,2 tuhannella eurolla. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja toimintamenot olivat -4 957,7 (-4 838,3) tuhatta euroa ylittäen budjetoidun 241,3 tuhannella eurolla. Yhteenlasketut valmistus omaan käyttöön ja henkilöstökulut toteutuivat 19,1 tuhatta euroa budjetoitua suurempina. Palveluiden hankinnat jäivät 30,6 tuhatta euroa budjetoidusta. Aineet ja tarvikkeet ylitti 191,6 tuhannella eurolla budjetoidun. Ylitystä selittää inflaatiosta aiheutunut kustannusten nousu; sähkö +100 t€, lämmitys +18 t€, materiaalihankinnat +59 t€ ja ateriat +14 t€. Muissa toimintakuluissa ylitystä budjetoituun nähden oli 4 tuhatta euroa.

Maankäyttö- ja mittauspalveluiden toimintakate oli 148,9 (200,3) tuhatta euroa ja toteutui 57 tuhatta euroa budjetoitua parempana. Toimintatuotot 340,5 (365,5) ylittivät budjetoidun 53,1 tuhannella euroalla. Vuokratulot jäivät 21,5 tuhatta euroa alle budjetoidusta. Toimintakulut -191,7 (-165,2) tuhatta euroa alittaen budjetoidun 4 tuhannella eurolla.

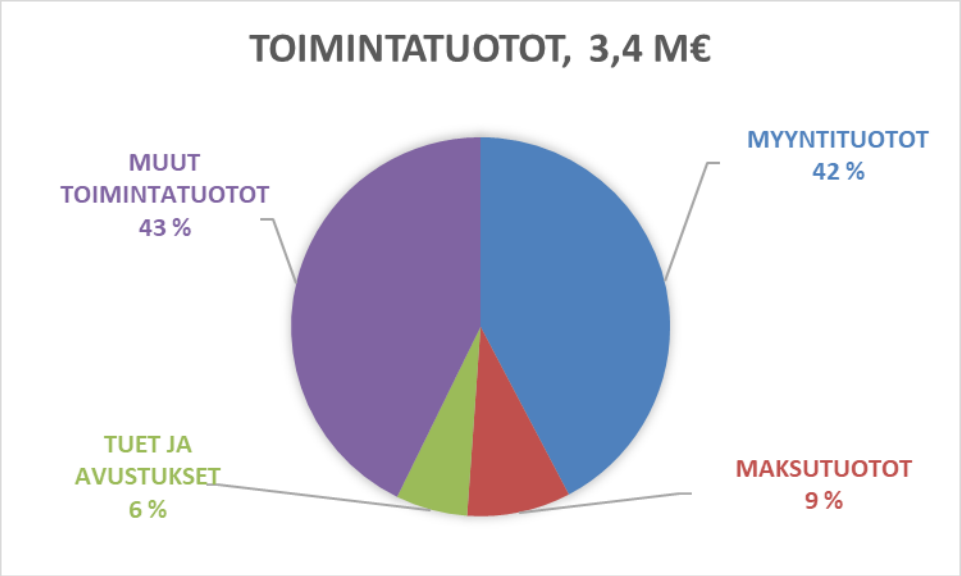

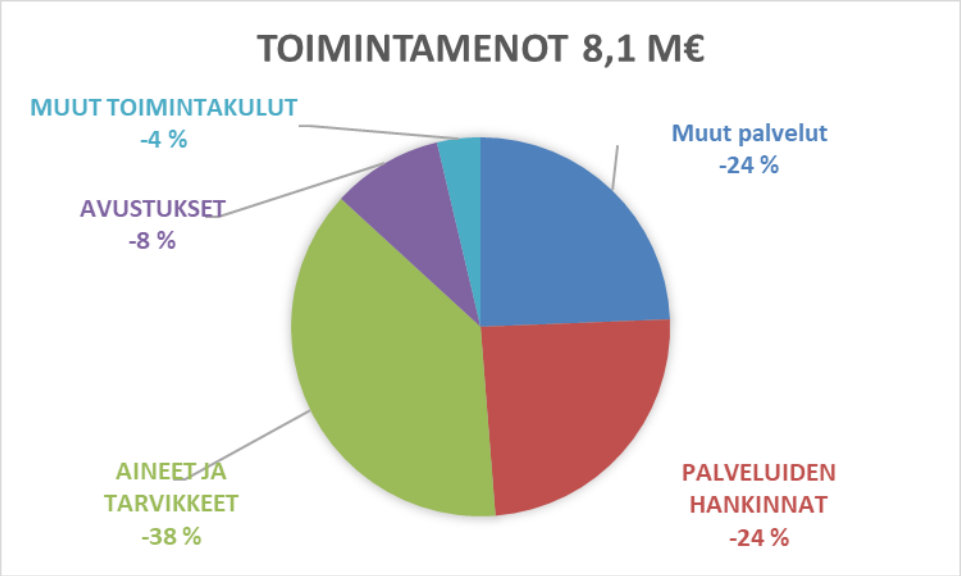

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta

Palvelualueella on kilpailutettu talvikunnossapitourakka vuosille 2022-2024. Hankintapäätöksestä on tehty valitus markkinaoikeuteen ja hankintaoikaisu kaupunginhallitukselle. Urakka pitää hoitaa tulevana talvena mahdollisesti väliaikaisella sopimuksella.

Hankintaneuvontaa on annettu kaupungin eri yksiköille tarjouspyyntöjen laadintaan Cloudia- hankintaohjelmalla sekä hankintapäätösten valmistelussa.

Vesistömatkailuhankkeelle saatu leader-avustus, kaupunkiympäristön palvelualueella tehtävän investointihankkeen avustusosuus 60 %. Hankkeen toimenpiteet on aloitettu laiturien kansilankutusten kunnostuksella ja Annanniemen venesataman vetoluiskan saneerauksella.

Pyöräilyreittihankkeesta suunnitellaan Leader-hanketta yhdessä Elinvoimaa matkailusta Kuhmo-Suomussalmi hankkeen kanssa.

Elinvoimavaliokunta on kokoontunut vuoden 2022 aikana 14 kertaa.

Rakennusvalvonta ja ympäristö
Määräaikainen lupainsinööri on aloittanut toukokuun alusta ja on perehtynyt tehtävään. Kiinteistöveroselvitystyötä jatketaan. Rakennuslupien muuttamista sähköiseen muotoon on jatkettu määräaikaisen työntekijän toimesta.

Rakennuslupia myönnetty vuoden 2022 aikana 78 kpl, toimenpidelupia 179 kpl, purkulupia 4, maisematyölupia 19 ja työnjohtajien hyväksymisiä 102.

Venpo Energian toimista Vartiuksessa tehty uusi tutkintapyyntö poliisille. Alueelta löytynyt suojaamattomana avoimesta astiasta kuorma-autojen ja koneiden öljynsuodattimia, öljyastioita sekä AD-Blue astioita. Pelastuslaitos siirtänyt jätteet Kajaaniin Majasaaren jätekeskukseen ja laskuttanut kaupunkia. Venpo Energia siivonnut aluetta sittemmin.

Kunnallistekniikka
Kunnallistekniikan vastuuyksikössä katujen, puistojen, reittien ja latujen ylläpito hoitunut suunnnitellusti. Katujen ja yleisten alueiden talvikunnossapito kilpailutettiin vuosille 2022-2024, mutta hankinnasta on tehty valitus markkinaoikeuteen ja sen käsittely on vielä kesken. Talven 2022-23 kunnossapito on hoidettu väliaikaisella sopimuksella. Puutarhurirekrytoinnissa ei onnis- tuttu saamaan suunnittelutaitoista henkilöä, kun kaksi pätevää hakijaa perui tulonsa haastatteluun. Työt hoidettu poikkeusjärjestelyin.

Katuinvestoinnit ovat toteutettu suunnitellusti.

Liikuntapalvelut ohjaustyö ja hallinto
Uimahallin vesijumpparyhmät vapautuivat koronarajoitteista 21.3., jolloin myös muu terveysliikuntatoiminta palasi normaaliin. Kävijämäärät normalisoituivat vasta syyskuussa 2022 koronaa edeltävälle tasolle. Liikunnan ohjauksessa ja uimahallilla oli vuoden aikana kolme poikkeavaa tilannetta palvelutarjonnassa sijaispulan vuoksi. Pitkäkestoisin uimahallin vajaakäyttö ajoittui lokakuusta joulukuulle, jolloin oli kahden työntekijän vajaus. Vajaista uimahallin aukioloajoista johtuen myynti- ja maksutuotot jäivät ennakoitua alhaisemmiksi.

Kolmannen sektorin liikunta-avustusuudistus toteutui ottamalla käyttöön sähköinen hakemus, yhtenäistämällä avustuskäytäntöjä ja jakamalla toiminta-avustukset samanaikaisesti kulttuuri-, nuoriso- ja maaseutupalvelujen kanssa.

Kuudennen luokan uimataitoprosentti oli 92,3 %, jossa parannusta edelliseen seurantajaksoon 7,3 prosenttiyksikköä. Valtakunnallinen uimataitoprosentti vuonna 2022 oli 55 %.

Toteutuneita liikuntatapahtumia: Kansallinen hiihtopäivähaaste, Kuutamohiihto, Euroopan nuorten olympiafestivaalien EYOF kuntakiertue, Pipolätkäturnaus, Peurahiihto, Pyöräilyn kilometrikisa, Kuntouintikampanja, Lasten peuhatunnit ja tonttu-uinti sekä kaikille avoin joulu-uinti uimahallissa.

Liikunnan ohjaus: Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen uinnin opetus toteutui suunnitellusti (myös Nurmeksen opetuksen osalta). Terveysliikunnan ja uimahallin vesijumppien ohjaus tapahtui keväällä koronarajoitteiden puitteissa. Avointa ja maksutonta ulkoliikuntaohjausta järjestettiin päivittäin toukokesäkuussa, yhteensä yhdeksän kesäuimakouluryhmää lapsille. Aikuisten uimakoulun alkeis- ja tekniikkakurssit toteutettiin syksyn aikana. Syksyn liikunnanohjaukset toteutuivat suunnitellusti. Liikunnanohjauksen kävijämäärä vuoden aikana oli yhteensä 8283.

Kainuun urheilugaalassa vuoden 2021 Kuhmon Liikuntatekopalkinto jaettiin Lentiiran kyläyhdistykselle. Senioreiden liikuntapassimyynti vilkastui koronarajoitteiden jälkeen. Myytyjä passeja oli yhteensä 128 kpl. Uimahallin junioripasseja myytiin yhteensä 3 kpl.

Osallisuus: Uusille kuhmolaisille jaettiin uimahalliliput tutustumiskäyntiä varten. Uuden uimahallin laajuudesta järjestettiin Kuhmon Raati –keskustelutilaisuus. Harrastetoimijoille järjestettiin kauden 2022-

23 suunnittelupalaveri. Urheiluseurojen nykytilan arviointi tehtiin kyselyn perusteella ja aiheen tiimoilta järjestettiin keskustelutilaisuus vuoden lopussa. Uimahallilla on jatkuva asiakaspalautekeräys ja palautteet käsitellään kerran kuussa työpaikkapalavereissa toiminnan kehittämiseksi.

Koulutus: Lasten liikunnan ohjaajakoulutus järjestettiin yhteistyössä Kainuun Liikunnan kanssa.

Yksityistiepalvelut
Yksityistiepalvelut on toiminut suunnitellusti. Tiekuntien kokouksia pidetty noin 70 kpl.

Kesäaikaan on tehty puistometsien hoitotöitä harvennuksin ja raivauksin.

Seilosen yksityistien peruskorjaus saatettiin loppuun.

Tilapalvelut
Satumetsän päiväkodin saneeraus saatiin loppusyksystä valmiiksi. Kuusenkuiskeessa on tehty kesäaikaan sisäpuolen sisäilmakorjaukset ja ulkopuolella piharemontti pienten puolella. Samoin on korjattu Louhelan kiinteistössä Apteekin sisäilmaongelmia aiheuttanut ikkunaseinä.

Kiinteistöstrategiaa on valmisteltu ja kiinteistöjen kohdekortit sekä kuntotutkimukset valmistuivat syyskuussa.

Tilapalvelujen vastuuyksikössä kilpailutettiin konsernin pihojen talvikunnossapitourakka.

Rovaniemen hovioikeus on antanut päätöksensä Tuupalan ruokalan kiista-asiassa ja on palauttamassa asian käräjäoikeuteen. HO:n päätöksessä määrätään käsittelemään uudelleen Kuhmon kaupungin vaateet Peruspaasi Oy:tä kohtaan eli on menossa toivotumpaan suuntaan. Peruspaasi Oy on hakenut valituslupaa Korkeimmalta oikeudelta koskien HO:n päätöstä.

Maankäyttö ja mittaus
Poikkeuslupia on käsitelty vuoden 2022 aikana 13 kappaletta ja etuosto-oikeusasioita 12 kappaletta. Maanvuokrasopimusten uusimista. Reittien ylläpitoa varten uusittu maanvuokrasopimuksia.

Elinvoimavaliokunta antanut lausuntonsa Hyryntien tiesuunnitelmasta, mikä on mennyt hyväksyttäväksi Väylävirastolle. Hyryntien siirrolle on löytynyt toteutusrahat ja hanke on mahdollista aloittaa v. 2023.

Kaupunkiympäristön palvelualueen strategiset ja toiminnalliset tavoitteet 2022

	Strateginen tavoite		Toiminnallinen tavoite
1.	Kestävä kaupunki	1.1 1.2 1.4 1.5	Rakennamme puusta Vaikutamme hankinnoilla Sopeutamme infrastruktuuria Pitkän aikavälin talouden tasapaino
2.	Monipuolinen kannattava ja kansainvälinen elinkeinorakenne	2.3 2.6	Julkisia ja yksityisiä investointeja tehdään Yrittäjämyönteinen kaupunki
3.	Täyttä elämää keskustassa ja kylissä - hyvinvoivat Kuhmolaiset	3.1 3.2 3.3 3.5	Turvallinen ja avoin kaupunki Aktiiviset toimijat Osalliset ihmiset Monipuoliset ja ajassa elävät harrastusmahdollisuudet
4.	Tunnettu ja verkostoitunut kaupunki	4.1 4.2	Kuhmon aluebrändi tunnetaan Luotettava yhteistyökumppani
5.	Inhimillinen kehitys on mahdollista kaikille		

6.	Ihmislähtöinen organisaatio ja vetovoimainen työyhteisö	6.1 6.4 6.5	Hyvä palveluasenne Salliva kokeilukulttuuri Yhteisöllinen, muutosjoustava ja yhdessä onnistumisia juhliva työyhteisö

Kaupunkiympäristön palvelualueen kärkitoimenpiteet 2022

Numero	Toimenpiteet
1.4. ja 1.5.	Kiinteistöstrategiaa varten kiinteistöjen kohdekortit ja kuntotutkimukset valmistuneet. Valmisteleva työryhmä tehnyt tutustumisvierailuja eri kiinteistöihin.
2.3. ja 2.6.	Hyryntien asemakaavan muutos hyväksytty. Nykyisen terveysasema-alueen asemakaavan muutos vireillä. Kontion asemakaavamuutos valmistumassa ehdotusvaiheeseen.
1.3., 2.3., 2.6. ja 4.3.	Hankintatapaamisia yrittäjien kanssa ei ole pidetty, mutta Kuhmon yrittäjien kanssa on kontaktoitu eri hankintojen osalta. Hankinnat jääneet kuhmolaisten toteutettavaksi.
1.1.	Terveysaseman hankesuunnittelua jatketaan. Päärakennusmateriaalina puu. Tavattu Suomussalmen teknistä henkilöstöä terveysasemahankkeen toteutusmuodon tiimoilta. Pääsuunnittelijan hankinta työn alla.
2.3., 2.6. ja 3.5.	Mäntymäen yrityspuiston katurakentaminen vaiheittain aloitettu. Reittihankkeissa neuvoteltu Kamk:n kanssa leader-rahoituksen hakemisesta. Reittejä varten haettu maanomistajasuostumuksia reittien ympärivuotiseen käyttöön myös pyöräilyä ajatellen. Reittikartoitus ja toimenpidesuunnitelma tehty.
1.2., 3.2., 3.3., 3.5., 4.2. ja 6.4.	Terveys- ja soveltavaliikunta on toteutunut koronarajoitteet huomioiden eri ikäryhmille. Kolmannen sektorin liikuntatoiminnan tuki ja sidosryhmäyhteistyö toteutuivat suunnitelman mukaisesti.
1.2., 2.3., 3.2., 3.3., 3.5., 4.2. ja 6.5.	Uuden uimahallin ennakkovaikutusten arviointia ja suunnittelua jatkettiin laajuuden osalta. Kuntalaiskuuleminen Kuhmo-Raati keskustelutilaisuudessa uimahallin laajuuden osalta. Uuden hyvinvointiaseman sijainti päätettiin kaupunginvaltuustossa.
1.5.	Kiinteistöveroselvitystyötä jatketaan. Vanhoja rakennuslupia saatetaan loppuun.

Kaupunkiympäristön palvelualueen mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2020	TP2021	TA2022	TP2022	TA2023	TS 2024	TS 2025
Aterian hinta, €							
Koululounas	3,50	3,50	3,50	3,55	3,55		
Hoitolaitokset							
Lounas	6,00	6,00	6,10	6,10	6,10		
Päivällinen	4,70	4,70	5,10	5,10	5,10		
Kotipalveluateria 1 tai 2	5,10 tai	5,10 tai	5,20 tai	5,20 tai	5,20 tai		
TA 2021 ja TA 2022 arvio ei vielä tuotteistettu	4,80	4,80	5,20	5,20	5,20		
Puhtaanapidon kulut €/m^2, nettokulut €/m2	16,4	15,69	15,9	16,27	18,95		
Kokonaiskustannus, huomioitavaa että sisältää eri siivoustaajuuksia sisältäviä kohteita	6,39	6,43		6,65			
Katujen hoito, €/m^2 nettokulut(408900 m^2)	1,71	1,61	1,62	1,59	1,85	1,85	
Rakennusten energiakulutus kWh/ m^3 (213991 m^3) (lämpö+sähkö) mitattu kulutus	65,62	70,25					
Yksityisteiden nettokulut €/km (460 km)(sis. peruskorjaukset)	1138	1078	1612	1333	1522	1500	
Yksityisteiden nettokulut €/as	65,07	62,57	95,57	79,10	89,17	85,00	
Palvelualueen nettokulut €/as	519,50	506,77	495,90	574,39	505,00	514,11	

Liikuntapalvelut mittarit ja informatiiviset tunnusluvut

Tehokkuusmittarit	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Kuudennen luokan uimataito, %	92,3	90	92,3	92		
TEAviisari Liikuntapisteet	57	80	83	80		

Informatiiviset tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Leikkikentät ja ulkoliikunta paikat, kpl	16	16	16		16		
Uima- ja venerannat, kpl	15	15	15		15		
Toteutuneet liikuntatapahtumat ikäryh-mittäin: lapsille aikuisille kaikille	 1	 2 1 1	 3 1 2	 4 2 7	 3 1 2		
Uimahallin vuosikävijämäärä	15247	17 479	25 000	17 757	28000		
Ryhmäliikunnan vuosikävijämäärä	3255	4 702	5 000	8283	6000		
Senioripassin lunastaneet kpl	43	193	80	128	200		
Junioripassin lunastaneet kpl	-	7	20	3	20		

6 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

6.1 Tuloslaskelma

Ulkoiset erät

	1.1. - 31.12.2022	*1.1. - 31.12.2021*
Toimintatuotot		
Myyntituotot	1 692 749,17	1 626 003,64
Maksutuotot	659 539,59	717 259,40
Tuet ja avustukset	1 297 623,19	906 307,06
Muut toimintatuotot	1 717 342,37	1 615 857,62
Valmistus omaan käyttöön	220 159,49	203 842,36
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-11 846 849,19	-11 188 950,79
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-3 379 750,48	-3 324 070,71
Muut henkilösivukulut	-420 219,04	-434 050,94
Palvelujen ostot	-47 909 894,98	-46 792 785,22
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-2 797 120,38	-2 746 575,19
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	80,84	-56,25
Avustukset	-1 753 968,44	-1 956 733,80
Muut toimintakulut	-1 470 615,71	-1 068 989,02
Toimintakate	**-63 990 923,57**	**-62 442 941,84**
Verotulot	32 064 156,98	31 809 543,74
Valtionosuudet	36 177 381,25	35 788 082,30
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	55 827,08	57 709,66
Muut rahoitustuotot	1 604 489,62	3 112 202,62
Korkokulut	-197 677,01	-165 897,22
Muut rahoituskulut	-1 646 547,57	-169 509,30
Vuosikate	**4 066 706,78**	**7 989 189,96**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 331 378,90	-2 317 181,54
Kertaluonteiset poistot		
Arvonalentumiset	-133 500,00	-20 939,40
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot	456 175,00	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	**2 058 002,88**	**5 651 069,02**
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42 448,14	42 448,14
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**2 100 451,02**	**5 693 517,16**

6.2 Rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2022	*1.1. - 31.12.2021*
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
Vuosikate	4 066 706,78	7 989 189,96
Satunnaiset erät	456 175,00	
Tulorahoituksen korjauserät		-439 550,09
Toiminnan rahavirta	4 522 881,78	7 549 639,87
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 302 389,12	-3 106 135,45
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	41 492,31
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	56 200,00	55 149,92
Toiminnan ja investointien rahavirta	**2 276 692,66**	**4 540 146,65**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		50 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 500 000,00	3 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 582 666,00	-3 432 666,04
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 500 000,00	-2 000 000,00
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	71,00	364,00
Vaihto-omaisuuden muutos		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-1 225 308,59	919 029,78
Pitkäaikaisten saamisten muutos		
Lyhytaikaisten saamisten muutos		
Korottomien velkojen muutos	-2 688 559,06	-670 318,64
Rahoituksen rahavirta	**503 537,35**	**-2 133 590,90**
Rahavarojen muutos	**2 780 230,01**	**2 406 555,75**
Rahavarat 31.12.	29 540 069,54	26 759 839,53
Rahavarat 1.1.	26 759 839,53	24 353 283,78

6.3 Tase

VASTAAVAA		2022 €	2021 €
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	52 283 194,79	52 501 884,57
I	Aineettomat hyödykkeet	601 833,47	534 920,31
	1 Aineettomat oikeudet	601 833,47	534 920,31
II	Aineelliset hyödykkeet	38 578 196,36	38 734 099,30
	1 Maa- ja vesialueet	4 247 294,49	4 245 494,49
	2 Rakennukset	27 332 306,55	25 170 006,63
	3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 613 614,09	5 603 007,43
	4 Koneet ja kalusto	867 823,50	857 523,20
	5 Muut aineelliset hyödykkeet	220 595,28	220 595,28
	6 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	296 562,45	2 637 472,27
III	Sijoitukset	13 103 164,96	13 232 864,96
	1 Osakkeet ja osuudet	13 066 432,72	13 196 132,72
	2 Muut lainasaamiset	0,00	0,00
	3 Muut saamiset muilta	36 732,24	36 732,24
B	TOIMEKSIANTOJEN VARAT	11 021,22	11 126,91
	1 Valtion toimeksiannot		
	II Lahjitusrahastojen erityiskatteet	11 021,22	11 126,91
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	33 674 369,98	29 668 831,38
	Vaihto-omaisuus		
	Ennakkomaksut		
I	Saamiset	4 134 300,44	2 908 991,85
	Pitkäaikaiset saamiset	1 246 431,00	1 575 789,44
	I Lainasaamiset tytäryhteisöiltä	1 200 000,00	1 200 000,00
	2 Lainasaamiset osakkuusyhtiöiltä	0,00	375 789,44
	3 Lainasaamiset muilta	46 431,00	0,00
	Lyhytaikaiset saamiset	2 887 869,44	1 333 202,41
	1 Myyntisaamiset	632 853,19	604 438,08
	2 Lainasaamiset muilta	185 357,63	25 052,68
	2 Muut saamiset	403 949,62	517 232,79
	3 Siirtosaamiset	1 665 709,00	186 478,86
II	Rahoitusarvopaperit	24 010 204,11	24 412 042,43
	1 Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	24 010 204,11	24 412 042,43
			0,00
III	Rahat ja pankkisaamiset	5 529 865,43	2 347 797,10
VASTAAVAA YHTEENSÄ		**85 968 585,99**	**82 181 842,86**

VASTATTAVAA		2022 €	2021 €
A	OMA PÄÄOMA	38 520 615,37	36 420 164,35
I	Peruspääoma	23 580 369,60	23 580 369,60
II	Arvonkorotusrahasto		0,00
III	Muut omat rahastot	9 771 155,36	9 771 155,36
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 068 639,39	-2 624 877,77
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 100 451,02	5 693 517,16
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	198 944,28	241 392,42
	1 Poistoero	198 944,28	241 392,42
C	PAKOLLISET VARAUKSET	733 559,71	733 559,71
	I Muut pakolliset varaukset	733 559,71	733 559,71
D	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	273 177,65	273 212,34
	1 Valtion toimeksiannot		
	2 Lahjoitusrahastojen pääomat	273 177,65	273 212,34
E	VIERAS PÄÄOMA	46 242 288,98	44 513 514,04
I	Pitkäaikainen	34 016 836,43	33 338 502,43
	1 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	33 283 336,00	32 525 002,00
	2 Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	80 000,00
	3 Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	733 500,43	733 500,43
II	Lyhytaikainen	12 225 452,55	11 175 011,61
	1 Joukkovelkakirjalainat	4 500 000,00	1 000 000,00
	2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 741 666,00	3 566 666,00
	3 Lainat julkisyhteisöiltä	80 000,00	16 000,00
	4 Saadut ennakot	41 811,05	46 045,57
	5 Ostovelat	1 032 171,20	1 361 897,10
	6 Muut velat/liittymismaksut ja muut velat	261 674,69	261 464,67
	7 Siirtovelat	2 568 129,61	4 922 938,27
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		**85 968 585,99**	**82 181 842,86**

6.4 Konsernituloslaskelma

	2022 *€*	*2021* *€*
Toimintatuotot	59 771 800	56 593 585
Toimintakulut	-116 753 652	-113 112 046
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-6 429	-2 484
Toimintakate	**-56 988 281**	**-56 520 945**
Verotulot	31 942 853	31 698 818
Valtionosuudet	36 177 381	35 788 082
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	37 178	40 475
Muut rahoitustuotot	1 342 668	3 059 655
Korkokulut	-351 255	-265 118
Muut rahoituskulut	-1 943 491	-455 631
Vuosikate	**10 217 054**	**13 345 337**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-5 418 056	-5 621 836
Omistuksen eliminointierot	25 591	
Arvonalentumiset	-176 208	-21 261
Satunnaiset tuotot	948 773	
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	**5 597 155**	**7 702 240**
Poistoeron muutos	22 725	
Rahaston muutokset	5 051	3 706
Vähemmistöosuudet	0	-505 069
Tilikauden verot	-570 087	-164 552
Laskennalliset verot	-246 514	-256 532
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-1 374 464	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**3 433 866**	**6 779 794**

6.5 Konsernin rahoituslaskelma

	2022 *€*	*2021* *€*
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	10 217 054	13 345 337
Tilikauden verot	-570 087	-164 552
Satunnaiset erät	948 773	
Tulorahoituksen korjauserät	-891 484	-506 165
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-8 506 954	-5 966 549
Rahoitusosuudet investointimenoihin	19 828	41 492
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	595 339	85 732
Toiminnan ja investointien rahavirta	**1 812 469**	**6 835 296**
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Antolainauksen muutokset	0	0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	4 576 504	4 640 010
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 539 619	-4 463 336
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-59 963	-1 975 718
Oman pääoman muutokset		-504
Muutokset vähemmistön osuudessa	0	504
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	123 835	34 205
Vaihto-omaisuuden muutos	-78 204	31 365
Saamisten muutokset	1 032 257	168 394
Korottomien velkojen muutokset	-336 060	-660 287
Rahoituksen rahavirta	**3 718 751**	**-2 225 367**
Rahavarojen muutos	**5 531 219**	**4 609 929**
Rahavarat 31.12.	45 657 105	40 125 886
Rahavarat 1.1.	40 125 886	35 515 957

6.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2022 €	2021 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	87 315 774	84 539 489
Aineettomat hyödykkeet	1 030 047	1 036 032
Aineettomat oikeudet	392 890	159 934
Muut pitkävaikutteiset menot	625 379	871 237
Ennakkomaksut	11 778	4 861
Aineelliset hyödykkeet	85 657 813	82 740 873
Maa- ja vesialueet	5 220 958	5 201 525
Rakennukset	49 700 681	48 333 921
Kiinteät rakenteet ja laitteet	13 066 325	13 040 806
Koneet ja kalusto	10 833 989	11 065 201
Muut aineelliset hyödykkeet	2 625 702	2 189 403
Ennakkomaksut ja keskeneräiset h	4 210 158	2 910 016
Sijoitukset	627 915	762 585
Muut osakkeet ja osuudet	586 586	721 256
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset	41 328	41 328
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	626 846	453 187
Valtion toimeksiannot	454 747	283 985
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	24 843	24 971
Muut toimeksiantojen varat	147 256	144 231
VAIHTUVAT VASTAAVAT	53 194 921	48 631 900
Vaihto-omaisuus	430 373	352 170
Aineet ja tarvikkeet	314 153	352 170
Keskeneräiset tuotteet		
Ennakkomaksut	116 221	
Saamiset	7 107 442	8 153 845
Pitkäaikaiset saamiset	619 993	1 040 902
Myyntisaamiset		
Lainasaamiset	78 041	456 631
Muut saamiset	541 952	584 271
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	6 487 450	7 112 942
Myyntisaamiset	3 068 988	3 558 019
Lainasaamiset	189 494	30 338
Muut saamiset	1 020 261	958 183
Siirtosaamiset	2 208 707	2 566 402
Rahoitusarvopaperit	27 959 212	28 584 011
Sijoitukset rahamarkkinainstrum.	24 010 204	24 562 661
Muut arvopaperit	3 949 008	4 021 350
Rahat ja pankkisaamiset	17 697 893	11 541 874
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**141 137 541**	**133 624 576**

VASTATTAVAA	2022 €	2021 €
OMA PÄÄOMA	50 595 536	47 295 891
Peruspääoma	23 580 370	23 580 370
Arvonkorotusrahasto	2 610	2 610
Muut omat rahastot	11 977 909	12 087 252
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä	11 600 781	4 845 865
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 433 866	6 779 794
VÄHEMMISTÖOSUUS	5 255 292	3 998 446
PAKOLLISET VARAUKSET	1 179 799	1 393 873
Muut toimeksiantojen pääomat		
Muut pakolliset varaukset	1 179 799	1 393 873
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMA	1 218 821	921 328
Valtion toimeksiannot	710 532	411 317
Lahjoitusrahastojen pääomat	308 960	309 974
Muut toimeksiantojen pääomat	199 330	200 037
VIERAS PÄÄOMA	82 888 091	80 015 038
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	54 435 868	55 591 573
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	54 377 054	55 446 224
Lainat julkisyhteisöiltä	58 815	145 349
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	3 632 006	3 262 470
Muut velat	2 473 797	2 350 775
Laskennalliset verovelat	1 158 210	911 695
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	10 342 965	6 210 337
Joukkovelkakirjalainat	4 500 000	1 000 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 756 430	5 187 802
Lainat julkisyhteisöiltä	86 535	22 535
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 477 252	14 950 657
Saadut ennakot	78 237	89 645
Ostovelat	3 735 600	4 149 999
Muut velat	1 141 928	1 324 576
Siirtovelat	9 521 488	9 386 438
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**141 137 541**	**133 624 576**

7 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

7.1 Jaksotus- ja arvostusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet
Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat
Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poisto-suunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetie-doissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus
Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintahintaisina tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus
Vaihto-omaisuus on merkitty hankintamenon mukaisena.

Rahoitusomaisuus
Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

7.2 Tuloslaskelman liitetiedot

7.2.1 Toimintatuotot (ulkoiset)

	2022	*2021*
Keskusvaalilautakunta	18 544	9 694
Tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja		
Kaupunginvaltuusto		
Kaupunginhallitus	1 027 795	601 057
Sivistyslautakunta	932 322	873 734
Tekninen lautakunta	3 388 594	3 380 944
Yhteensä	**5 367 255**	**4 865 428**

7.2.2 Verotulot

	2022	*2021*
Kunnan tulovero	24 703 008	24 521 824
Osuus yhteisöveron tuotoista	5 051 353	5 069 809
Kiinteistövero	2 309 796	2 217 911
Muut verotulot		
Yhteensä	**32 064 157**	**31 809 544**

7.2.3 Valtionosuudet

	2022	*2021*
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	31 275 967	31 572 655
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	5 972 703	6 548 986
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0	1 450 000
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-580 173	-707 002
Verotulomenetysten korvaus	5 481 588	4 922 429
Yhteensä	**36 177 382**	**35 788 082**

7.2.4 Palvelujen ostot

	2022	*2021*
Asiakaspalvelujen ostot	41 882 689	41 326 094
Muiden palvelujen ostot	6 027 206	5 466 691
Yhteensä	**47 909 895**	**46 792 785**

7.2.5 Valtuustoryhmille annetut tuet

Kuhmon kaupunki ei ole antanut valtuustoryhmille tukea.

7.2.6 Suunnitelmanmukaisten poistojen perustelut

	Uudishankinnat	Uudistaminen
Aineettomat hyödykkeet	**Tasapoisto**	**Tasapoisto**
Kehittämismenot	5 vuotta	
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	
Liikearvo	2 vuotta	
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	3 vuotta	
Muut	5 vuotta	
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallinto- ja laitosrakennukset	40 vuotta	10-30 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	10-20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Asuinrakennukset	30 vuotta	10-20 vuotta
Muut rakennukset	25 vuotta	10-20 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit	20 vuotta	5-10 vuotta
Puistot, viheralueet	15 vuotta	
Sillat, laiturit ja uimalat	15 vuotta	5-10 vuotta
Muut maa- ja vesialueet	20 vuotta	
Vedenjakeluverkosto	30 vuotta	
Viemäriverkosto	30 vuotta	
Kaukolämpöverkko	30 vuotta	
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaisinlaitteet	20 vuotta	
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 vuotta	
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	15 vuotta	
Liikenteen ohjauslaitteet	15 vuotta	
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta	
Koneet ja kalusto		
Kuljetusvälineet	7 vuotta	
Liikkuvat työkoneet	7 vuotta	
Muut raskaat koneet	10 vuotta	
Muut kevyet koneet	7 vuotta	
Vesimittarit	10 vuotta	
Jätevesimittarit	5 vuotta	
Atk-laitteet	3 vuotta	
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukaan	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoa	

7.2.7 Keskeisimmät poistot ja investoinnit vuosina 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Suunnitelman mukaiset poistot	2 541 222,02	2 607 511,97	2 608 961,23	2 317 181,54	2 331 378,90
Investointien omahankintameno	3 369 574,99	1 837 328,32	1 314 817,46	3 064 643,14	2 302 389,12
Poikkeama, euroa					
Poikkeama, %					

ERITTELY POISTOEROSTA

	2022	2021
Investontivaraukseen liittyvä poistoero	198 944,28	241 392,42
EVL-poistoihin liittyvä poistoero		
Poistoero yhteensä	**198 944,28**	**241 392,42**

ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	2022	2021
Poistoeron lisäys (-) ja vähennys (+)		
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	42 448,14	42 448,14
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistoerojen erotus		
Poistoerojen muutokset yhteensä	**42 448,14**	**42 448,14**

7.2.8 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 1.1.	733 560	1 022 895	733 561	1 022 896
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	0	-289 335	0	-289 335
Varautuminen rakennusten purkukuluihin 31.12.	733 560	733 560	733 561	733 561
Sote-kuntayhtymän potilasvahinkovakuutus 1.1.	514 981	597 064		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-176 344	-82 083		
Potilasvahinkovakuutus 31.12.	338 637	514 981		
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä ennallistamis- ja loppukäsittelyvar	102 576	118 913		
Lisäykset tilikaudella	5 027	5 027		
Vähennykset tilikaudella		-21 364		
Ennallistamisvaraus 31.12.	107 603	102 576		
Sote-kuntayhtymän muut pakolliset varaukset 1.1.	42 757			
Lisäykset tilikaudella	0	42 757		
Vähennykset tilikaudella	-42 757			
Sote-kuntayhtymän muut pakolliset varaukset 31.12.	0	42 757		
Yhteensä	1 179 799	1 393 873		

7.2.9 Käyttöomaisuuden myyntivoitot ja -tappiot

	2022	2021
Muut toimintatulot		
Myyntivoitot		
Määräalojen/kiinteistöjen myynnit	0,00	52 581,99
Rakennusten myynti		
Koneiden ja laitteiden myynti		
Yhteensä	**0,00**	**52 581,99**
Muut toimintamenot		
Myyntitappiot		
Määräalojen/kiinteistöjen myynti	0,00	4 147,82
Osakkeiden myynti		
Rakennusten myynti		
Koneiden ja laitteiden myynti		
Yhteensä	**0,00**	**4 147,82**

7.2.10 Rahoitustuotot ja -kulut

	2022	2021
Muut rahoitustuotot saman konsernin yhteisöiltä	**88 151,83**	**99 973,20**

7.2.11 Satunnaiset erät

Satunnaiset tuotot	2022	2021
Kainuunmeren Työterveys Oy:n osakkeiden myynti	456 175,00	0
Yhteensä	**456 175,00**	**0**

7.2.12 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2022	2021
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	200 000,00	
Osinkotuotot muista yhteisöistä	70 086,25	11 500,00
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	2 915,84	2 928,00
Yhteensä	**273 002,09**	**14 428,00**

7.3 Tasetta koskevat liitetiedot

7.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

7.3.1.1 Käyttöomaisuus

	Aineettomat oikeudet			Aineelliset hyödykkeet						
	oikeudet	vaikutteiset	**Yhteensä**	vesialueet	Rakennukset	rakenteet	kalusto	esineet	hankinnat	**Yhteensä**
Poistamaton hankintamenot 1.1.	29 450,36	505 469,95	530 311,08	4 245 494,49	25 170 006,63	5 603 007,43	857 523,20	220 595,28	2 637 472,27	45 148 283,83
Lisäykset tilikauden aikana			0,00	1 800,00					2 240 589,12	2 242 389,12
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00							0,00
Vähennykset tilikauden aikana			0,00							0,00
Siirrot erien välillä	261 355,41	3 211,00	264 566,41		3 464 688,18	611 067,61	241 176,74		-4 581 498,94	-264 566,41
Tilikauden poisto	-47 941,25	-149 712,00	-197 653,25		-1 302 388,26	-600 460,95	-230 876,44			-2 133 725,65
Arvonalennukset										0,00
POISTAMATON HANKINTAMENO/KIRJANPITOARVO 31.1	**242 864,52**	**358 968,95**	**601 833,47**	**4 247 294,49**	**27 332 306,55**	**5 613 614,09**	**867 823,50**	**220 595,28**	**296 562,45**	**38 578 196,36**

Maa- ja vesialueet erittely	**Konserni**	**Kaupunki**
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	775 670,31	40 302,42
Muut maa- ja vesialueet	4 445 287,44	4 206 992,07
MAA- JA VESIALUEET YHTEENSÄ	**5 220 957,75**	**4 247 294,49**

7.3.1.2 Kaupungin saamiset tytäryhtiöiltä, kuntayhtymiltä ja osakkuusyhteisöiltä

Saamisten erittely	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhtiöiltä				
Myyntisaamiset		53 920,94		110 361,57
Pääomalainasaamiset	0,00		0,00	0,00
Lainasaamiset	1 200 000,00		1 200 000,00	
Muut saamiset	0,00		0,00	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	**1 200 000,00**	**53 920,94**	**1 200 000,00**	**110 361,57**
Saamiset osakkuusyhtiöiltä				
Myyntisaamiset				
Pääomalainasaamiset				
Lainasaamiset	0,00	184 350,43	375 789,44	25 052,68
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	**0,00**	**184 350,43**	**375 789,44**	**25 052,68**
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		279 623,48		157 652,20
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		1 248 799,60		2 811,83
Yhteensä	**0,00**	**1 528 423,08**	**0,00**	**160 464,03**
Saamiset yhteensä	**1 200 000,00**	**1 766 694,45**	**1 575 789,44**	**295 878,28**

7.3.1.3 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot				
Kelan korvaus työterveyshuollosta	188 942,02	131 519,64	71 253,60	0
EU-tuet ja avustukset				
Muut tulojäämät	2 019 764,50	2 434 882,56	1 594 455,40	186 478,86
Tulojäämät yhteensä	2 208 706,52	2 566 402,20	1 665 709,00	186 478,86
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	**2 208 706,52**	**2 566 402,20**	**1 665 709,00**	**186 478,86**

7.3.1.4 Rahoitusarvopaperit

Kuhmon rahoitusarvopaperit ovat kahden varainhoitoyhtiön hoidossa, OP Varinhoito Oy ja Evli Oyj. Sijoitusten positiot alla esitettynä molemmilta erikseen

Kuhmon kaupunki			Positiot			
			OP			
Pvm:	31.12.22		Raportoinnin valuutta: EUR			
Arvopaperi	**Kpl**	**Hinta/kpl**	**Hankinta-arvo**	**Kurssi**	**Markkina-arvo**	**Muutos**
Rahasto						
OP-Amerikka Arvo A (kasvu)	685,4102	227,05	155 620,12	223,81	153 401,66	-2 218,46
OP-Amerikka Indeksi II A (kasvu)	1 546,1716	360,61	557 563,65	332,23	513 684,59	-45 893,00
OP-Amerikka Pienyhtiöt A (kasvu)	350,4937	228,32	80 025,49	216,80	75 987,03	-4 038,46
OP-EMD Hard Currency Corporate IG	591,607	112,55	66 587,90	105,30	62 296,22	-4 315,68
OP-EMD Hard Currency Sovereign A	816,3831	171,19	139 756,85	158,34	129 266,10	-10 983,72
OP-EMD Local Currency A (kasvu)	424,9654	138,68	58 935,21	131,95	56 074,18	-2 861,03
OP-Eurooppa Arvo -sijoitusrahasto	1 852,7121	128,99	238 990,15	126,82	234 960,95	-4 105,50
OP-Eurooppa Indeksi II A (kasvu)	3 013,5454	159,73	481 361,89	161,91	487 923,14	-5 598,70
OP-High Yield A (kasvu)	1 880,5844	200,24	376 568,42	194,56	365 886,50	-14 106,45
OP-Japanin Tähdet A (kasvu)	1 171,3633	125,84	147 409,34	120,84	141 547,54	-5 861,80
OP-Kehittyvät Osakemarkkinat A	2 031,3608	151,61	307 965,29	138,96	282 277,90	-25 687,39
OP-Metsänomistaja B (tuotto)	6 438,7408	126,55	814 804,62	149,73	964 072,66	0,00
OP-Obligaatio Prima A (kasvu)	2 261,1924	179,49	405 859,29	168,69	381 440,55	-24 418,74
OP-Pohjoismaat Indeksi II	262,6151	319,85	83 996,63	316,53	83 125,56	-1 925,08
OP-Suomi Indeksi II A (kasvu)	1 473,0426	118,95	175 223,36	124,76	183 776,79	-1 353,09
OP-Suomi Pienyhtiöt A (kasvu)	138,6372	684,26	94 863,87	549,31	76 154,80	-18 754,95
OP-Vuokratuotto II B (tuotto)	3 201,5423	112,27	359 441,14	135,39	433 456,81	0,00
OP-Yrityslaina A (kasvu)	11 196,924	201,85	2 260 064,25	186,64	2 089 793,90	-170 563,95
			6 805 037,47		6 715 126,88	-342 686,00
Sijoitusvakuutus						
OPVH Kapitalisaatiosopimus 68-	2 008 000,	1,00	2 008 000,00	1,26 (30.11.22)	2 530 032,64	0,00
			2 008 000,00		2 530 032,64	0,00
Arvopaperit yhteensä			8 813 037,47		9 245 159,52	0,00
Siirtyvät korot						
Sijoitukset yhteensä			**8 813 037,47**		**9 245 159,52**	**0,00**
Tilit						
OP	1 188,68	1,00	1 188,68	1,00	1 188,68	0,00
Rahasaldo yhteensä			1 188,68		1 188,68	0,00
Salkku yhteensä			**8 814 226,15**		**9 246 348,20**	**-342 686,00**

Kuhmon kaupunki			Positiot			
			Evli			
Pvm:	31.12.22		Raportoinnin valuutta: EUR			
Arvopaperi	**Kpl**	**Hinta/kpl**	**Hankinta-arvo**	**Kurssi**	**Markkina-arvo**	**Muutos**
Rahasto						
Amundi ETF Stoxx Europe 50 UCI	1 497,	88,51	132 503,40	92,83	138 966,51	0,00
BGF European High Yield Bond Fund	35 945,	10,37	372 794,45	9,55	343 274,75	-31 692,77
Eaton Vance International Irel	30 272,453	9,91	300 000,01	9,92	300 302,73	0,00
Evli Euro Likvidi B	33 863,933463	25,23	854 532,79	25,30	856 689,79	0,00
Evli Eurooppa B	1 004,8114	157,07	157 821,62	153,29	154 024,53	-8 680,73
Evli European Investment Grade	15 781,4527	90,17	1 422 959,66	83,49	1 317 609,27	-109 455,44
Evli Green Corporate Bond A	2 668,8817	99,79	266 330,46	80,53	214 922,37	-51 408,09
Evli Healthcare I voitonjakolaina D	5 000 000,	1,00	5 000 000,00	1,04	5 194 600,00	0,00
Evli High Yield Yrityslaina A	5 737,14	126,48	725 623,43	122,29	701 612,06	-24 227,16
Evli kehittyvät markkinat yrityslaina	5 882,3875	117,64	692 002,78	104,38	614 015,37	-77 987,41
Evli Leveraged Loan Fund	2 800,	100,00	280 000,00	96,35	269 782,80	-10 217,20
Evli Nordic Corporate Bond B	2 915,1004	140,06	408 303,22	132,62	386 588,95	-21 714,27
Evli Osakefaktori Eurooppa B	816,7636	141,70	115 731,68	134,32	109 707,69	-7 560,67
Evli Osakefaktori Maailma B	2 474,1902	100,90	249 645,87	123,81	306 329,49	0,00
Evli Osakefaktori USA B	5 278,1066	185,63	979 755,79	181,75	959 306,43	-21 161,82
Evli Pohjois-Amerikka B	1 105,0503	441,16	487 503,09	429,97	475 141,79	-14 319,30
Evli Suomi Pienyhtiöt B	655,7027	630,45	413 384,51	473,88	310 722,43	-104 155,69
Evli Suomi Select B	9 150,9924	53,12	486 106,09	52,37	479 274,08	-13 878,30
Ishares Em. Mark. Gov Bond Hdg	7 715,2108	93,83	723 899,87	92,21	711 419,59	-22 887,35
iShares Euro Investment Grade	39 275,4873	10,13	397 884,56	9,40	369 385,96	-28 498,62
iShares MSCI EM ESG Enhanced U	42 854,	4,87	208 841,45	4,65	199 056,83	-14 498,51
iShares MSCI Europe ESG Enhanced	18 097,	5,69	102 991,30	5,97	108 020,99	0,00
iShares MSCI Japan ESG Enhanced	29 812,	5,78	172 388,60	5,04	150 341,92	-22 046,68
iShares MSCI USA ESG Enhanced	64 522,	7,00	451 819,72	6,44	415 521,68	-36 298,04
JPM Emerging Markets Opportunities	362,047	181,06	65 552,26	139,83	50 625,03	-14 927,23
Sijoitusrahasto Evli USA Kasvu	5 912,6319	98,36	581 559,20	92,21	545 203,79	-36 355,41
Xtrackers MSCI World Financial	7 500,	22,28	167 095,27	21,59	161 887,50	-5 207,77
			16 217 031,08		15 844 334,33	-677 178,46
Arvopaperit yhteensä			16 217 031,08		15 844 334,33	-677 178,46
Siirtyvät korot						
Sijoitukset yhteensä			**16 217 031,08**		**15 844 334,33**	**-677 178,46**
Tilit						
Evli	283,38	1,00	283,38	1,00	283,38	0,00
Rahasaldo yhteensä			283,38		283,38	0,00
Salkku yhteensä			**16 217 314,46**		**15 844 617,71**	**-677 178,46**

7.3.1.5 Arvopaperit 2022

Osakkeet	2022 €	2021 €
Tytäryhteisöosakkeet		
Kuhmon Lämpö Oy	841 233,96	841 233,96
Kuhmon Yrityssampo Oy	3 464 930,05	3 464 930,05
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo	39 524,16	39 524,16
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot	1 660 694,32	1 660 694,32
Kuhmon VesiEnergia Oy	5 320 645,82	5 320 645,82
	11 327 028,31	**11 327 028,31**
Osakkuusyhteisöosakkeet		
Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy	0,00	73 500,00
	0,00	**73 500,00**
Muut osakkeet ja osuudet		
Neo Industrial Oyj B	4 080,00	4 080,00
Nordic Option Oy (Teknoventure)	126 140,94	126 140,94
Kuhmon Jäähalli Oy	84,09	84,09
Kuntarahoitus Oyj	30 000,00	30 000,00
Kainuun Meren Työterveys Oy	0,00	56 200,00
Monetra Oulu Oy	720,00	720,00
Kuntien Tiera Oy	1 666,00	1 666,00
	162 691,03	**218 891,03**
Kuntayhtymäosuudet		
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon Ky	1 405 916,90	1 405 916,90
Kainuun Liitto	58 124,48	58 124,48
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	112 672,00	112 672,00
	1 576 713,38	**1 576 713,38**
Yhteensä	**13 066 432,72**	**13 196 132,72**

Tytäryhteisöjen SVOP-sijoitukset sisältyvät tytäryhteisöosakkeisiin.

7.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

7.3.2.1 Oma pääoma

	2022	*2021*
Peruspääoma 1.1.	23 580 369,60	23 580 369,60
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	**23 580 369,60**	**23 580 369,60**
Arvonkorotusrahaston pääoma 1.1.		299 350,12
Siirrot rahastoon tilikaudella		
Siirrot rahastosta tilikaudella		-299 350,12
Arvonkorotusrahaston pääoma 31.12.	**0,00**	**0,00**
Muut omat rahastot		
Kehittämisrahaston pääoma 1.1.	9 770 000,00	9 770 000,00
Siirrot rahastosta tilikaudella		
Siirrot rahastoon tilikaudella		
Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	9 770 000,00	9 770 000,00
Tutkimusrahaston pääoma 1.1.	1 155,36	1 155,36
Siirrot rahastoon tilikaudella		
Siirrot rahastosta tilikaudella		
Tutkimusrahaston pääoma 31.12.	1 155,36	1 155,36
Muut omat rahastot yhteensä	**9 771 155,36**	**9 771 155,36**
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 068 639,39	-2 624 877,77
Tilikauden yli-/alijäämä 31.12.	2 100 451,02	5 693 517,16
Oma pääoma yhteensä	**38 520 615,37**	**36 420 164,35**

7.3.2.2 Keskeiset liitetiedot

Kaupunki

	2022	*2021*
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset		
Takuuvaraukset		
Vahingonkorvausvaraus		
Muut toimeksiantajan pääomat		
Purkuvaraus	733 559,71	733 559,71
Yhteensä	**733 559,71**	**733 559,71**
Vastuusitoumukset		
Lainatakaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta	3 353 618,50	5 350 184,00
Lainatakaukset muiden puolesta	360 000,00	396 000,00
Yhteensä	**3 713 618,50**	**5 746 184,00**

7.3.2.3 Pitkäaikainen vieras pääoma

VIIDEN VUODEN KULUESSA TAI SITÄ PIDEMMÄN AJAN KULUTTUA ERÄÄNTYVÄ PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA, TILINPÄÄTÖS 2022

	2023-2027	**2028-**
Kuhmon Osuuspankki	500 000	
Kuntarahoitus Oyj	16 358 330	20 166 672
Kuntarahoitus Oyj, kuntatodistus	4 500 000	
KEVA	80 000	
Yhteensä	**21 438 330**	**20 166 672**

PITKÄAIKAINEN JA LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA 31.12.2022

	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	31.12.2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta			
Kuhmon Osuuspankki	250 000	250 000	500 000
Kuntarahoitus Oyj	33 033 336	3 491 666	36 525 002
Kuntarahoitus Oyj, kuntatodistus		4 500 000	4 500 000
Yhteensä	33 283 336	8 241 666	41 525 002
Lainat julkisyhteisöiltä			
KEVA		80 000	80 000
Yhteensä		80 000	80 000
Yhteensä	**33 283 336**	**8 321 666**	**41 605 002**

7.3.2.4 Velkojen erittely

	2022		2021	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		31 519,78		108 328,87
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	**0,00**	**31 519,78**	**0,00**	**108 328,87**
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		17 573,14		8 012,83
Muut velat				
Siirtovelat				2 473 675,55
Yhteensä	**0,00**	**17 573,14**	**0,00**	**2 481 688,38**
Velat osakkuus-, sekä muille omistusyhteysyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Yhteensä	**0,00**	**49 092,92**	**0,00**	**2 590 017,25**

7.3.2.5 Erittely siirtoveloista

	2022	*2021*
Lyhytaikaiset siirtovelat jäsenkuntayhtymälle	0,00	2 473 675,55
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	1 553 031,16	1 490 401,38
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	345 480,84	330 839,67
Valtionosuusennakot	425 820,69	267 865,64
Lyhytaikaiset siirtovelat valtiolle	0,00	159 622,00
Korkojaksotukset	83 326,85	0,00
Lyhytaikainen siirtovelka tytäryhteisölle	0,00	0,00
Muut siirtovelat	160 470,07	166 021,01
Siirtovelat yhteensä	**2 568 129,61**	**4 888 425,25**

7.3.2.6 Käytettävissä oleva limiitti ja kuntatodistusohjelma

	2022	*2021*
Nordea Pankki Suomi Oyj	1 700 000,00	1 700 000,00
Kuhmon Osuuspankki	1 700 000,00	1 700 000,00
	3 400 000,00	3 400 000,00

Kuhmon kaupunginvaltuustolta on voimassa oleva päätös, jonka mukaan Kuhmon kaupungilla voi olla kerrallaan maksimissaan 7 000 000,00 euron edestä kuntatodistusohjelman mukaista rahoitusta käytössä. Sopimukset on tehty Kuntarahoitus Oyj:n ja Pohjola Pankki Oyj:n kanssa

7.4 Vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

7.4.1 Vastuusitoumukset

	2022	*2021*
	€	*€*
Lainavakuudet		
Kiinteistö Oy Kuhmon kulttuuritalo	86 668,00	93 334,00
Kuhmon Lämpö Oy	2 397 438,00	3 219 850,00
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot	1 881 000,00	2 037 000,00
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö	360 000,00	396 000,00
Yhteensä	**4 725 106,00**	**5 746 184,00**
Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen takausvastuista 31.12., e	60 019 861,00	56 858 704,00
Kaupungin osuus Kuntien takauskeskuksen kattamattomista takaus-vastuista 31.12., e		
Kaupungin mahdollista vastuuta kattava osuus Kuntien takauskeskuksen rahastosta 31.12., e	34 709,00	37 246,00
	60 054 570,00	**56 895 950,00**
Tukirahoitus Oy		
Leasingvuokravastuut seur. 12 kk	445,47	1 781,88
Leasingvuokravastuut 1-5 v		445,47
	445,47	**2 227,35**
Danske Finance Oy		
Leasingvastuus seur. 12 kk	49 208,52	0,00
Leasingvastuut 1-5 v	246 042,50	0,00
	295 251,02	**0,00**
Siemens		
Leasingvuokravastuut seur. 12 kk	127 498,87	109 643,38
Leasingvuokravastuut 1-5 v	211 273,29	251 131,67
	338 772,16	**360 775,05**
Op Yrityspankki Oyj (netto)		
Leasingvuokravastuut seur. 12 kk	143 703,11	128 748,80
Leasingvuokravastuut 1-5 v	245 416,14	228 956,01
	389 119,25	**357 704,81**
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo		
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	22 125,36	22 125,36
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	39 661,56	61 786,92
	61 786,92	**83 912,28**
Kuhmon VesiEnergia Oy		
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	2 250,43	3 110,30
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	2 474,50	4 724,93
	4 724,93	**7 835,23**
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä		
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	5 879,72	5 577,16
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	10 817,68	13 824,86
Muut sopimusvastuut	3 577,99	3 790,85
	20 275,39	**23 192,87**

	2022	*2021*
	€	*€*
Kainuun Liitto		
Vuokravastuut seur. 12 kk	825,47	807,56
Vuokravastuut, 1-5 v	606,04	959,81
	1 431,50	**1 767,37**
Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä		
Leasingvastuut seuraavalla tilikaudella maksettavat	756 885,63	812 418,47
Leasingvastuut myöhemmin maksettavat	244 453,71	301 870,88
Sopimusvastuut hankkeisiin	243 237,75	59 670,45
Uusi sairaala-allianssisopimus	18 818,57	1 119 033,49
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt - Koronvaihtosopimus		
Erääntyy 6.11.2047. Koron määrä	91 636,30	97 811,27
Markkina-arvo	-1 248 183,04	-1 848 595,47
	106 848,92	**542 209,10**
Kuhmon Lämpö Oy		
Velat, joiden vakuutena yritys- tai kiinteistökiinnitys		
Lainat rahoituslaitokselta	2 397 438,00	3 219 850,00
Annetut vakuudet		
Kiinteistökiinnitys	925 025,96	925 025,96
Yrityskiinnitys	6 213 758,52	6 213 758,52
Annetut kiinnitykset yhteensä	**7 138 784,48**	**7 138 784,48**

Hankkeiden omarahoitusosuus

Kuhmon kaupunki on sitoutunut osallistumaan hanketoiminnan rahoittamiseen tulevina tilikausia omarahoitusosuuksin. Omarahoitusosuuksina maksettavat euromäärät täsmentyvät tilikausittain käynnissä olevien hankkeiden, hankkeiden kustannusten ja hankkeiden rahoituspäätöksissä määriteltyjen omarahoitusosuuksien perusteella.

Muiden kuin konserniyhtiöiden puolesta annetut vakuudet		
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö	360 000,00	396 000,00

Tiedot ilmoitettu konsernin omistussuhteen mukaisesti.

7.4.2 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2022	*2021*
Henkilöstön lukumäärä		
Kaupunginhallitus	1	1
Keskushallinnon palvelualue	12	13
Vetovoimaisuuden palvelut	19	21
Työllisyydenhoidon palvelualue	21	20
Kasvun ja oppimisen palvelualue	192	190
Kaupunkiympäristön palvelualue	88	81
Yhteensä	**333**	**326**
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	12 061 330	11 355 657
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	3 379 750	3 324 071
Muut henkilösivukulut	420 219	434 051
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät	-214 481	-166 740
Yhteensä tuloslaskelman mukaan	**15 646 819**	**14 947 038**
Henkilöstön määrä toteutuneina henkilötyövuosina		
Toistaiseksi palkattu	208,33	213,00
Määräaikaisesti palkatut	82,84	74,29
Työllistämisvaroin palkatut	18,43	10,04
Yhteensä	**309,60**	**297,33**

Henkilötyövuosi kuvaa koko vuoden aikana palvelussuhteessa olleen henkilöstön tekemää työpanosta. Henkilötyövuosi lasketaan siten, että kunkin palvelussuhteessa olevan henkilön työaika muutetaan täyttä työaikaa tekevän vuoden työpanokseksi ja kaikki vuoden aikana tehdyt työpanokset lasketaan yhteen.

	2022	*2021*
Henkilöstökulut		
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	15 646 819	14 947 072
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	-220 159	-203 842
Henkilöstökulut yhteensä	**15 426 659**	**14 743 230**
Luottamushenkilön palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
Kansallinen Kokoomus, Kuhmo	874	718
Keskusta, Kuhmo	5 058	5 765
Vasemmistoliitto, Kuhmo	867	481
Kuhmon Perussuomalaiset	2 266	1 161
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue, Kuhmo	1 215	1 425
Kuhmon Vihreät ry	520	995
Suomen Kristillisdemokraatit, Kuhmo	744	619
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**11 543**	**11 163**
Tilintarkastajan palkkiot		
Lakisääteinen tilintarkastus (KPMG OY)	14 540	14 540
Tilintarkastajien lausunnot		0
Muut palkkiot	12 200	1 350
Yhteensä	**26 740**	**15 890**

7.4.3 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat erittelyt

Konserni

	2022	*2021*
Kuhmon Yrityssampo Oy		
Saadut vakuudet		
Vuokralaiset		
Rahavakuudet	8 534	11 024
Säästökirjavakuudet		
Panttaussitoumukset	1 512	1 512
Urakoitsijat		
Rahavakuudet	3 694	1 920
Panttaussitoumukset		
Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asunnot *)		
Lainat julkisyhteisöiltä		
Pantatut kiinnitykset		
Valtiokonttori		
Maanvuokrasopimusten panttioikeudet	27 163	27 163
Vapaat kiinnitykset		
Antajat: vuokralaiset, rahavakuudet	85 196	83 500
Vakuussitoumukset	10 417	12 217
Urakoitsijat, pankkitalletukset	740	740
Urakoitsijat, pankkitakaukset	2 170	2 170
Yhtiön hallussa	16 075 226	16 075 226
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 491 800	1 491 800
(kiinnitykset Nordea Pankilla)		
Kuhmon Lämpö Oy *)		
Kiinteistökiinnitykset	925 026	925 026
Lainat rahoituslaitoksilta		
Lainat, joiden vakuutena yritys- tai kiinteistökiinnitys	2 397 438	3 219 850
Yrityskiinnitykset		
Lainojen vakuutena, Kuhmon kaupunki	6 213 759	6 213 759
Sarvelan kaatopaikan sulkemisen jälkeinen vakuutus		
Velvoitetarkkailukustanukset	48 462	48 462
Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä		
Potilasvahinkovakuutusvaraus	338 637	514 981

Sitoumukset hankkeiden rahoitukseen

Kuhmon kaupunki on sitoutunut osallistumaan hanketoiminnan rahoittamiseen tulevina tilikausina omarahoitusosuuksin.
Omarahoitusosuuksina maksettavat euromäärät täsmentyvät tilikausittain käynnissä olevien hankkeiden, hankkeiden kustannusten ja hankkeiden rahoituspäätöksissä määriteltyjen omarahoitusosuuksien perusteella.

***)** Kuhmon Lämpö Oy:n ja Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen lainat ovat konsernitaseessa, mutta siitä huolimatta ne ovat myös taulukossa 7.4.3.

7.4.4 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Yhteensä	2017	*2016*
Leasingvastuut			
erittely taulukossa 7.4.1 Vastuusitoumukset			
Ei sopimusvastuita			
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu			
Kuhmon kaupunki			
Hoivakoti, laajennusosa (v. 2016-2017)	1 168 192	70 092	1 098 100
Yhteensä	**1168192**	**70 092**	**1 098 100**

Perustamishankkeeseen saatua valtionosuutta vastaava suhteellinen osa hankitun omaisuuden käyvästä arvosta voidaan määrätä palautettavaksi valtiolle, jos hankittu omaisuus luovutetaan toiselle taikka jos toiminta lopetetaan tai omaisuuden käyttötarkoitusta muutetaan pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeuttavaan toimintaan. Valtionosuuden palautusaika on **15 vuotta** valtionosuuden myöntämisestä. Nämä tiedot esitetään liitetietoina, vaikka vastuun toteutuminen on epätodennäköistä talousarvioon ja taloussuunnitelmaan perustuen.

7.4.5 Arvonlisäveron palautusvastuut

Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12.

Ei arvonlisäveron palautusvastuita, kunta
Ei arvonlisäveron palautusvastuita, konserni

Nämä tiedot esitetään liitetietoina, vaikka vastuun toteutuminen on epätodennäköistä talousarvioon ja taloussuunnitelmaan perustuen. Arvonlisäverotuksessa tuli 1.1.2008 voimaan uudet kiinteistöinvestointia koskevat säännökset, jotka koskevat kiinteistöjen uudisrakentamista tai perusparantamisesta tehtyjen arvonlisäverovähennysten tai -palautusten oikaisuja kymmenen vuoden pituisen tarkistuskauden aikana. Uudet säännökset koskevat myös kuntia ja kuntayhtymien kiinteistöinvestointeja. 1.1.2008 jälkeen valmistuneissa kohteissa arvonlisäveron palautusvastuu on **10 vuotta**.

7.4.6 Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän maksuosuus

Kunta	2 020	Verotulot 2020 = t-2	€/asukas	Valtionosuudet - STM	Verorahoitus yhteensä	%-osuus laskennallisesta perusteesta	STM-vos sotelle, %-osuus vero-rahoituksesta	€/asukas	%-osuus veroraho-ituksesta	euro-osuus	Maksusosuus sotelle
Hyrynsalmi	2 199	7 963 909	3 622	5 962 269	13 926 178	5 531 749	5 531 749	2 516	4 030 246	3 320 574	12 882 569
Kajaani	36 567	144 953 206	3 964	36 469 855	181 423 061	42 425 568	42 425 568	1 160	52 503 965	55 217 564	150 147 096
Kuhmo	**8 042**	**29 465 724**	3 664	**15 580 885**	**45 046 609**	**16 482 869**	**16 482 869**	2 050	13 036 521	12 143 727	**41 663 117**
Paltamo	3 235	10 938 321	3 381	5 512 066	16 450 387	6 213 547	6 213 547	1 921	4 760 754	4 884 973	15 859 275
Ristijärvi	1 235	4 815 924	3 900	2 088 369	6 904 293	3 504 657	3 504 657	2 838	1 998 107	1 864 897	7 367 661
Sotkamo	10 301	42 801 901	4 155	11 644 266	54 446 167	12 583 835	12 583 835	1 222	15 756 760	15 554 903	43 895 498
Suomussalmi	7 594	27 677 499	3 645	15 057 407	42 734 906	16 416 614	16 416 614	2 162	12 367 513	11 467 229	40 251 356
	69 173	268 616 485	3 883	92 315 117	360 931 602	103 158 838	103 158 839	1 491	104 453 866	104 453 866	312 066 572

Kunta	2 020	Alkuperäinen maksuosuus sotelle	€/asukas	Soten ylijäämä v. 2022	Lopullinen maksuosuus v. 2022	Lopullinen maksuosuus 2022 €/asukas
Hyrynsalmi	2 199	13 189 417	5 998	306 848	12 882 569	5 858
Kajaani	36 567	154 491 568	4 225	4 344 472	150 147 096	4 106
Kuhmo	**8 042**	**42 695 012**	**5 309**	**1 031 895**	**41 663 117**	**5 181**
Paltamo	3 235	16 261 185	5 027	401 910	15 859 275	4 902
Ristijärvi	1 235	7 523 994	6 092	156 333	7 367 661	5 966
Sotkamo	10 301	45 118 556	4 380	1 223 058	43 895 498	4 261
Suomussalmi	7 594	41 220 269	5 428	968 913	40 251 356	5 300
	69 173	320 500 000	4 633	8 433 429	312 066 572	4 511

8 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

8.1 Konsernitilinpäätöksen laatimisperusteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus
Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhtiöt ja kuntayhtymät.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet
Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä taseisiin merkityt keskinäiset saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset
Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi
Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet
Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu
Suunnitelmapoistot on oikaistu suunnitelmaan merkityiksi ja jäännösarvojen ero on korjattu tytäryhteisön oman pääoman erää edellisten tilikausien yli-/alijäämä tai tilikauden yli-/alijäämää vastaan.

Kiinteistö Oy Kuhmon Terva-asuntojen ja Kiinteistö Oy Kuhmon Yrityssammon rakennusten suunnitelmapoistot on oikaistu yhtiöiden antamien tietojen perusteella.

Osakkuusyhteisöt
Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat tilikaudet
Kuhmon Sampo Kiinteistöt Oy:n tiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen 30.11.2022 laaditun tilinpäätöksen perusteella.

Edellisten vuosien vertailtavuus
Taseen esitystapaa on muutettu edellisistä vuosista siten, että aiemmin erässä lyhytaikainen koroton vieras pääoma esitetyt laskennalliset verovelat esitetään nyt pitkäaikaisen korottoman vieraan pääoman erässä**.**

Ei-palautuskelpoiset liittymismaksut esitetään tase-erässä Maa- ja vesialueet.

8.2 Konsernin oma pääoma

	2022	*2021*
Peruspääoma 1.1.	23 580 369,60	23 580 369,60
Lisäys tilikaudella	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	**23 580 369,60**	**23 580 369,60**
Liittymismaksurahasto 1.1.	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00
Liittymismaksurahasto 31.12.	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	2 610,20	301 960,32
Arvonkorotusten lisäykset tilikaudella		0,00
Arvonkorotusten vähennykset tilikaudella		-299 350,12
Arvonkorotusrahaston purku		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	**2 610,20**	**2 610,20**
Muut rahastot		
Muiden rahastojen pääoma 1.1.	12 087 251,89	12 091 462,33
Kehittämisrahaston lisäykset tilikaudella		
Siirrot rahastoon tilikaudella	3 980,54	4 320,74
Siirrot rahastosta tilikaudella	-138 201,53	-8 531,18
Muiden rahastojen pääoma 31.12.	**11 953 030,90**	**12 087 251,89**
Edellisten tilikausien yli-/ alijäämä 31.12.	11 625 659,02	4 845 865,33
Tilikauden yli-/alijäämä	3 433 865,78	6 779 793,70
Oma pääoma yhteensä	**50 595 535,50**	**47 295 890,72**

8.3 Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Valtionosuusennakot	426 307,23	272 531,57	425 820,69	267 865,64
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 831 128,32	4 739 036,00	1 553 031,16	1 490 401,38
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	2 012 763,64	1 458 020,89	345 480,84	330 839,67
Korkojaksotus	4 099,69	3 076,62	83 326,85	0,00
Kainuun Sote, alijäämä			0,00	2 473 675,55
Palkkaharmonisointi ja viivästyskorot, SOTE				
Muut tasausmaksut, SOTE				
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus, palautus	0,00	159 622,00	0,00	159 622,00
Verovelat	532 003,55	28 063,01		
Konsernin sisäiset siirtovelat	0,00	2 203 218,71		
Muut siirtovelat tytäryhtiöille (lyhytaikaiset)				
Muut siirtovelat	1 631 858,57	488 356,26	160 470,07	166 021,01
Yhteensä	**9 438 161,00**	**9 351 925,06**	**2 568 129,61**	**4 888 425,25**

Kuntayhtymien siirtoveloista on konserniin laskettu kaupungin peruspääomaosuuden mukainen euromäärä.

8.4 Konsernin toimintatuotot (ulkoiset)

	2022 €	2021 €
Kuhmon kaupunki	5 367 254	4 865 428
Muut palvelut	54 404 546	51 728 158
Yhteensä	**59 771 800**	**56 593 585**
Yleishallinto	0	605 525
Sosiaali- ja terveyspalvelut	3 221 293	37 639 292
Sivistyslautakunta	235 983	871 212
Yhdyskuntapalvelut	205 089	9 879 518
Muut palvelut	29 017	7 598 039
Yhteensä	**3 691 382**	**56 593 585**

8.5 Konsernin satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	2022 €	2021 €
Satunnaiset tuotot		0
Kainuunmeren työterveys Oy:n osakkeiden myynti	948 773	
Yhteensä	**948 773**	
Satunnaiset kulut	0	
Yhteensä	0	

8.6 Konsernin henkilöstöä koskevat liitetiedot

	2022	*2021*
Henkilöstön lukumäärä		
Kuhmon kaupunki	333	326
Henkilöstökulut, kaupunki		
Palkat ja palkkiot	15 646 819	14 947 072
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	-220 159	-203 842
Yhteensä	**15 426 660**	**14 743 230**
Henkilöstön lukumäärä		
Kuhmon Yrityssampo Oy	0	0
Kiinteistö Oy Terva-asunnot	13	11
Kuhmon Lämpö Oy	18	16
Kuhmon VesiEnergia Oy	9	10
Kiinteistö Oy Kuhmon Kulttuuritalo	6	5
Yhteensä	**46**	**42**
Henkilöstökulut, muu konserni		
Palkat ja palkkiot	25 050 018	24 257 464
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	-17 375	-84 485
Yhteensä	**25 032 643**	**24 172 980**
Henkilöstön lukumäärä, yhteensä	**379,0**	**368,0**
Henkilöstökulut, yhteensä		
Palkat ja palkkiot	40 696 837	39 204 537
Henkilöstökuluja aktivoitu käyttöomaisuuteen	-237 535	-288 327
Yhteensä	**40 459 302**	**38 916 210**
Kainuun jätehuollon kuntayhtymän henkilöstömäärä 31.12.	17	14
Kainuun maakunta -kuntayhtymän henkilöstömäärä 31.12.	3715	3 807

9 ERÄITÄ KÄSITTEITÄ

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Omavaraisuus-% mittaa kunnan/konsernin omavaraisuutta ja kunnan/konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä. Konsernin tunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Koko pääoma edellä olevassa kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

Rahoitusvarallisuus €/asukas osoittaa, kattavatko rahoitusomaisuus ja pitkäaikaiset sijoitukset vieraan pääoman.

Suhteellinen velkaantuneisuus-% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot, % toimintakuluista
= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate, % poistoista
= 100 * Vuosikate / (Suunnitelman mukaiset poistot + Arvonalentumiset)

Vuosikate, e/asukas

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

INVESTOINNIT

Investointien tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Pääomamenojen tulorahoitus, %
= 100 * Vuosikate / (Investointien omahankintameno + Antolainojen nettolisäys + Lainanlyhennykset)

LAINANHOITO

Lainanhoitokate
= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)
= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikauden aikana

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %
= 100 * (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma – Saadut ennakot)

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista
= 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) / Käyttötulot

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

Lainakanta 31.12.
= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

10 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 31.12.2022

Päiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Pääkirja	atk-tulosteina kansiossa ja sähköinen Canon-arkisto
Tilikohtainen tase	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkakortisto	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Palkkalistat ja tapahtumaluettelo	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskupäiväkirja	sähköinen Canon-arkisto
Ostolaskut ja –reskontralistat	paperilaskut ja sähköinen Canon-arkisto
Myyntireskontralistat	atk-tuloste ja sähköinen Canon-arkisto
Tase-erittelyt	erikseen sidottuna

Kaupunkikonserniin liittyen yhteisöjen tilinpäätökset ja toimintakertomukset.

11 TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kuhmossa 28.3.2023

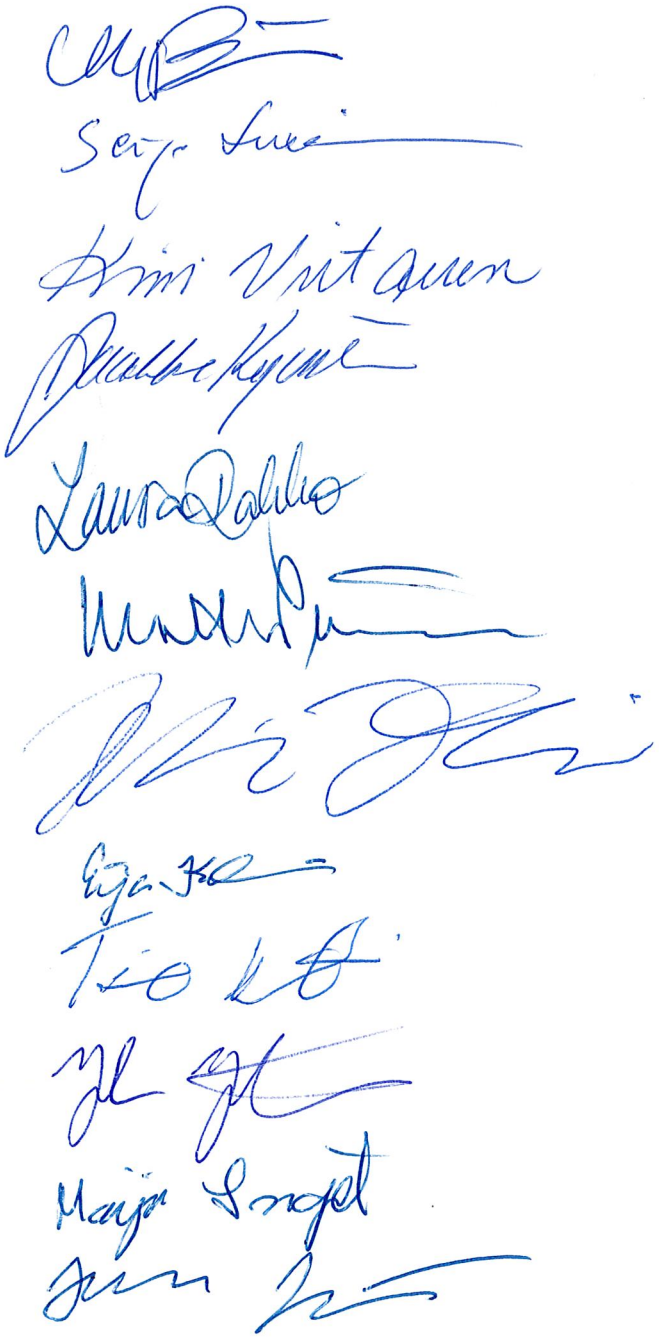

12 TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuhmossa 19. huhtikuuta 2023

KPMG Oy Ab

Antti Kääriäinen
JHT, KHT